

Savivaldybių žinios

Nr. 1 (901)

2022 m. sausio 15 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2022

2-4 p.

Šių dienų regionų iššūkis – per mažai juose lieka jaunų žmonių

Pakruojo rajono meras Saulius Margis (*centre*) ir mero pavaduotojas Virginijus Kacilevičius prie gimstančio paminklo krašto šviesuoliui Teodorui Grotusui, fizikui, pasaulinio garso mokslininkui, XVIII-XIX amžių sandūroje gyvenusio netoli Žeimelio Gedučių dvare. Paminklą sukūrė ir išliejo kraštiečių skulptorius Kęstutis Balčiūnas (*dešinėje*).

Paminklo atidarymas planuojamas jau kovo mėnesį Žeimelio centre.

Pakruojo savivaldybės nuotr.

KAIP GYVENA BLOGOJI SAVIVALDYBĖ

5-7 p.

METAI SŪDUVOS KRAŠTUI IR VILKAVIŠKIO RAJONUI GARSINTI

12-13 p.

NAUJAJAME ROKIŠKIO KRAŠTO ŽENKLE – DĖMESYS ŽMOGUI

18-19 p.

PASALIO LIETUVIS

28 p.

2021 m. rugpjūčio pabaigoje Pakruojo centre, po rekonstrukcijos atidaryta 1928 metais statyta Pakruojo ugniagesių draugijos stoginė. Kelis dešimtmečius remonto laukę pakruojiečiai patalpas pritaikė kultūros reikmėms.

ŠIŲ DIENŲ REGIONŲ IŠŠŪKIS – PER MAŽAI JUOSE LIEKA JAUNŲ ŽMONIŲ

Simona LIPSKYTĖ

Statistikos departamento duomenimis 2021-aisiais Lietuvoje gyveno 486 898 asmenys nuo 14 iki 29 metų. Iš jų 311 689 gyveno mieste ir 175 209 – kaime. Palyginti su 2017 m. šios amžiaus grupės žmonių skaičius sumažėjo beveik 68 tūkstančiais. Mieste sumažėjo 48 tūkstančiais, kaime – beveik 19,7 tūkstančiais.

Kaip sekasi pritraukti ir išlaikyti jaunimą kalbamės su Pakruojo rajono meru Sauliumi Margiu.

Lietuvos Respublikos Seimas 2022-uosius paskelbė Jaunimo metais. Tai susietas su dviem svarbiomis sukaktimis: Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos trisdešimtmečiu ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos įsteigimo penkiasdešimtmečiu. Jūsų manymu, kiek palanki Lietuvos politika, kad jaunimas mieliau liktų regionuose?

Šių metų paskelbimas Jaunimo metais – stiprus ženklas, kad klausimams, susijusiems su jaunimo politika, užimtumu, socialine politika, integracija ir kitomis sritimis, reikia skirti žymiai daugiau dėmesio. Iki šiol, manau, visi regionai susiduria su tais pačiais iššūkiais – per mažai jaunų žmonių lieka gimtajame krašte, dar mažiau čia grįžta gyventi iš didesnių miestų ar užsienio, vystyti verslų, dirbti viešajame

sektoriuje. Nors jaunimu besirūpinančios įstaigos ir organizacijos koordinuoja jaunimo politikos įgyvendinimą, finansavimas regionams yra per mažas. Palyginti su didesniais miestais, kuriuose įsikūrę akademiniai centrai, regionai lieka nuošalyje. Daugiau dėmesio ir finansavimo reikėtų skirti jaunimo verslumo skatinimui, darbo vietų kūrimui, aktyviau kurti ir koordinuoti projektus, kuriuos įgyvendinant vystytųsi jaunimo mainai su užsienio šalimis. Didensnio finansavimo reikia ir atviriems jaunimo centrums, erdvėms, nes čia jauni žmonės susitinka, kuria, patys inicijuoja daug prasmingų projektų, tačiau reikia padėti juos įgyvendinti.

Kaip prie jaunimo pritraukimo į regioną prisideda švietimo reforma/os?

Šiaulių regionas skaudžiai pajuto Šiaulių universiteto prijungimą prie Vilniaus universiteto.

Saulius MARGIS
Pakruojo rajono meras

Universiteto patrauklumas sumenko, sumažėjo ir mokymo programų, sumenko studentų skaičius, nes jaunuoliai, nerasdami tinkančių studijų, priversti rinktis kitus miestus. Regione situacija pablogėjo, čia ir taip trūksta ypač inžinerinius mokslus baigusių specialistų, o dabar to net nebėra kur mokytis. Rajone praėjusiais metais, ministerijos sprendimu, duris užvėrė ir vienintelė profesinė mokykla.

Kokias problemas jaunimo praradimas sukelia regionams?

Problemų – ne viena, ir jos atliepia bendrą gyvenimą regione. Pirmiausia, jaunų žmonių praradimas lemia specialistų trūkumą visose srityse. Trūksta pedagogų, informatikų, apskritai viešojo sektoriaus darbuotojų. Nuo darbuotojų trūkumo neapsaugotas ir privatus verslas, kuriam reikalingi kompetentingi įvairių sričių darbuotojai, galintys atliepti šiuolaikinės rinkos poreikius, t. y. būtų inovatyvūs, įgudę dirbti su įvairiomis technologijomis, gebantys greitai reaguoti, prisitaikyti ir dar greičiau mokytis naujų dalykų. Jaunų žmonių išvykimas lemia jaunų šeimų mažėjimą, apskritai rajono

2021 m. rugsėjo 1-oji buvo išskirtinė Pakruojos Juozo Pakalnio muzikos mokyklos bendruomenei – mokiniai ir mokytojai mokslo metus pradėjo atnaujintose erdvėse. Mokyklos bendruomenę sveikino direktorė Nijolė Pupinienė, rajono meras Saulius Margis, administracijos direktorė Ilona Gelažnikienė, Europos parlamentarė Vilija Blinkevičiūtė, Seimo narė Vilija Targamadzė ir kiti.

mažėjimą ir senėjimą. Jei žiūrėsime šiek tiek „iš aukščiau“, išvykdami iš regionų jauni žmonės „išsiveža“ ir idėjas, patrauklius sumanymus, veržlumą, o šių dalykų dažniausiai ir pasigendama regionuose. Trumpiau tariant, mažas jaunų žmonių įsitraukimas į regiono gyvenimą generuoja tarsi uždara problemų ratą, nėra kuo pakeisti specialistų, kam perduoti žinių, nėra kam „vesti į priekį“.

Galbūt savivaldybė savo iniciatyva tai bando spręsti?

Pirmiausia galvojame apie reikalingų specialistų pritraukimą. Turime pasitvirtinę finansavimo programą, kurios pagalba į rajoną dirbti atvyko jaunas šeimos gydytojas, laukiame ir mokslus baigiančios rezidentės. Jau rengiamos ir šių metų pradžioje turėtų būti parengtos panašios programos ir kitų reikalingų specialistų pritraukimui – jauni žmonės galės pasinaudoti gautu finansavimu ir įsipareigos dirbti mūsų rajone. Taip pat turime studijų rėmimo bei smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondus. Fondų lėšos skatina jaunas žmones siekti tikslų, kurtis. 2021 metais savivaldybė pirmą kartą įgyvendino jaunimo vasaros užimtumo pro-

gramą – atsiliepė 11 darbdavių, 24 jaunuoliai buvo įdarbinti, pasisėmė įvairių darbinių įgūdžių, užmezgė ryšius, gavo patirties. Darbdavių šis projektas taip pat nenuvylė. Metų eigoje įgyvendiname Šeimų stiprinimo programą, čia numatyta daug priemonių jaunimui ir jaunoms šeimoms – Kūdikio kraitelis, įvairūs mokymai, stovyklos, susitikimai. Stengiamės stiprinti Pakruojyje įkurtą atvirą jaunimo centrą, 2021 metais įkurtos ir dvi atviros jaunimo erdvės toliau nuo rajono centro, įdarbinta papildomų specialistų, dirbančių su jaunimu.

Kaip minėjote, naujovės greičiau ateina per jaunimą. Kokiomis jaunimo verslo, savanorystės, kultūros ir kitomis iniciatyvomis gali pasidžiaugti Pakruojos rajonas?

Jaunimo klausimu mūsų rajonas šiek tiek specifinis. Kadangi rajone neturime nė vienos įstaigos, kurioje būtų galima studijuoti po 10 ar 12 klasių, baigę mokyklą jaunuoliai išvyksta. Turime daug „mokyklinio jaunimo“, bet jaučiame didžiulę stoką „akademinio jaunimo“, kuris į rajoną grįžta nebet savaitgaliais ar per atostogas. Ir vėl pradedame jaunas žmones „skaičiuoti“, kai jie grįžta jau pabaigę mokslus.

Daugiausia naujovių į rajono gyvenimą įneša „mokyklinis jaunimas“, aktyviai veikiantis atviraime jaunimo centre Pakruojyje, Vaikų ir jaunimo užimtumo centre Linkuvoje, neseniai įkurtose atvirose jaunimo erdvėse jau minėtoje Linkuvoje ir Žeimelyje. Susibūrę jaunuoliai, padedami koordinatorių, rašo projektus ir juos įgyvendina. Jų iniciatyvumo dėka praėjusiais metais pirmą kartą surengtas jaunimo festivalis, nemažai saviraiškos, sporto, užimtumo stovyklų. Dėl įgyvendinamų mainų projektų į rajoną ne kartą buvo atvykę jaunuoliai iš užsienio, taip pat ir mūsų jaunimas vyksta į kitas šalis, mokosi kalbų, parsiveža prasmingų idėjų, susipažįsta su kitomis kultūromis.

Jaunimas aktyviai savanoriauja, todėl puikiai veikia Jaunimo savanoriškos veiklos tarnyba. Iš viso rajone akredituota jau 21 įstaiga, kurioje jaunimas gali savanoriauti. Savivaldybė praėjusiais metais finansavo 13 jaunimo organizacijų pateiktų projektų – kasmet vyksta jaunimo organizacijų projektų finansavimo konkursas. Stengiamasi, kad sugalvotas idėjas jaunuoliai galėtų įgyvendinti. Ypač, kai matome rezultatus – iš finansuojamų projektų jau turime ilgalaikių tradicijų.

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“
leidžiamas nuo 1996 m.

Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Girklys, tel. 8685 39452,
Facebook savzinios leva Cataldo, cataldoieva@gmail.com

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai
STRUCTUM
Mano Kraštas

Itin ryškiai sužibėjo jaunieji rajono verslininkai – grįžę iš užsienio pradėjo gaminti rankų darbo šokoladą „Komplimentai“.

Praėjusiais metais itin ryškiai visoje šalyje sužibėjo jaunieji rajono verslininkai – iš užsienio grįžę ir rankų darbo šokoladą „Komplimentai“ pradėję gaminti jaunuoliai. Jie yra tikras pavyzdys, kad regione galima kurti, būti matomu, tik reikia tam ryžtis ir neturėti išankstinių nusistatymų. Be jų, iš anksčiau veikia ir plečiasi maitinimo įstaigos, baldų gamybos įmonės, kurias įkūrė jaunieji verslininkai. Labiausiai norime, kad tokių jaunų, verslių, iniciatyvių žmonių rajone būtų kuo daugiau.

Tačiau rajono gyvenimui svarbus kiekvienas žmogus, tad kokie savivaldybės veiklos rezultatai pagerino pakruojiečių gyvenimą 2021-aisiais ir ko jie gali tikėtis 2022-aisiais?

2021-aisiais visuomenei atverti ir įveiklinti trys labai svarbūs objektai. Baigtas projektas „Pakruojo m. turgavietės sutvarkymas ir pritaikymas verslo poreikiams“, tad miesto centre turime pilnai atnaujintą turgavietę, kuri tarnauja ne tik kaip prekyvietė, bet ir yra populiari žmonių bendravimo, renginių vieta. Įgyvendinant projektą sutvarkyta turgavietės teritorija ir jos prieigos: pastatyti atviro ir pusiau atviro tipo prekybos paviljonai, įrengti pėsčiųjų takai, vaizdo stebėjimo sistema, automobilių stovėjimo aikštelė, apšvietimas, komunikaciniai tinklai, tvora, mažosios architektūros elementai, pakeista ir naujai įrengta aikštės danga.

Praėjusiais metais įvyko ir Pakruojo ugniagesių draugijos stoginės atidarymas. Įgyvendinant projektą „Pakruojo gaisrinės pastato tvarkyba ir pritaikymas viešosioms ir kultūros reikmėms“, naujam gyvenimui prikeltas senosios Pakruojo gaisrinės pastatas, kuris yra ir svarbus paveldo objektas, įtrauktas į Kultūros vertybių registrą. Siekiant išsaugoti senosios gaisrinės pastatą, atlikti vidaus ir išorės tvar-

kybos darbai, įsigyti baldai ir įranga. Pastatas dedikuotas kultūrai – parodoms, pristatymas, susitikimams su menininkais, įvairioms edukacijoms. Svarbiausia, kad čia pagaliau perkelta vitražo pradininko Lietuvoje, marionečių kūrėjo, scenografo, dailininko kraštiečio Stasio Užinsko ekspozicija, o miesto centrą pagyvino ir pastato bokšte įrengta apžvalgos aikštelė.

Trečiasis objektas – Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos įkūrimas naujai rekonstruotame pastate. Projektas „Viešosios paskirties pastato Pakruojyje, esančio L. Giros g. 4, modernizavimas pritaikant muzikos mokyklos veiklai“ sulaukė 872 917 eurų investicijų. Išorėje ir viduje sutvarkytos patalpos, įrengti šiuolaikiški kabinetai, koncertų salė. Naujos erdvės atvirajam jaunimo centrui ir muzikos mokyklos bendruomenei atvertė tarsi naują veiklos lapą. Visų šių trijų objektų atidarymas šventėme kartu su rajono bendruomene. Tikiu, kad gyventojai jau spėjo įvertinti visus atnaujinimus, apsilankyti šiuose objektuose.

Džiugu ir dėl kelių naujai sukurtų programų, kurių naudomis pasinaudojo rajono gyventojai. Tai ir individualių nuotekų valymo įrenginių arba nuotekų kaupimo rezervuarų įsigijimo ir įrengimo kompensacijoms gauti programa, ir daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų dangų remonto parengta tvarka. O įgyvendinus rajono savivaldybės tradicinių religinių bendruomenių ir bendrųjų veiklos finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų tvarką, jau baigiamas dengti Klovainių bažnyčios stogas – pirma kartą po daugelio metų prisidedame prie religinių pastatų atnaujinimo.

Didelį dėmesį skiriame socialiniai sričiai. Šiame įkurti dar du vaikų dienos centrai, rajone jų turime jau 11, daugiausiai Šiaulių regione. Įgyvendinus Pakruojo miesto vietos veiklos grupės projektą Pakruojo miesto gyventojams paslaugas pradėjo teikti socia-

linis taksis, daug lėšų skirta būsto pritaikymo neįgaliesiems programai.

2021-aisiais baigtas asfaltuoti kelias Pakruojis–Lygumai. Šios atkarpos sutvarkymo gyventojai laukė dešimtmečiais, dėjome visas pastangas, kad pagaliau gyventojai turėtų patogų susisiekimą su rajono centru, neberekėtų kęsti dulkių. Toliau dalį surenkamo žemės mokesčio skiriame nedidelių kelių atkarpų, kuriomis daugiausia naudojasi ūkininkai, tvarkymui. Ūkininkai patys atrenka ir siūlo tas atkarpas, kurias reikia tvarkyti greičiausiai.

Praėjusieji metai išskirtiniai melioracijos darbams skirta suma – investuota 937,3 tūkst. eurų, sutvarkyta apie 52,4 km griovių, rekonstruotos 57 pralaidos ir 568 žiotys.

Stengiamės, kad visose srityse būtų pokyčių, gyventojai matytų atsinaujinimus, galėtų pasinaudoti įvairiomis finansavimo programomis.

Šiame planų ir darbų – ne mažiau. Remonto darbai prasidėjo Pakruojo kultūros ir rajono sporto centruose. Tikimės sklandžiai pabaigti šiuos projektus. Turėtume užbaigti ir Pakruojo salos bei prieigų tvarkymo darbus.

Remontuojami ir toliau nuo rajono centro esantys Pamušio kultūros namai, parengtas ir bus pradėtas įgyvendinti Lygumų ambulatorijos pastato tvarkymo projektas. Pavasarį planuojame pradėti istorinio Pakruojo spaus-tuvės pastato konversijos darbus – centre turėsime dar vieną turistams patrauklų objektą, kurio atnaujinimo laukia ir rajono gyventojai. Intensyviai vyksta ir Linkuvos Karmelitų vienuolyno tvarkymas. Tai išskirtinis paveldo objektas visame regione, saugantis istoriją.

2021 metais įsitraukėme į žurnalo „STRUCTUM“ organizuojamą nacionalinį architektūrinių ir urbanistinių idėjų konkursą „Išmanusis miestas VIII“. Konkursui pateiktos keturios zonos – Nepriklausomybės skveras, erdvės prie J. Pakalnio muzikos mokyklos, Pakruojo ligoninės ir Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centro, Pakruojo miesto sporto bazė ir kelis šimtus hektarų apimantys dolomito karjerai, kuriuose nebevyksta kasybos darbai. Iš konkurso organizatorių tikimės gauti įdomių, šiuolaikiškų projektinių pasiūlymų, kurie atitiktų rajono gyventojų lūkesčius ir būtų įgyvendinti.

Tęsime visas pradėtas programas, planuose – daug įdomių festivalių, tradicinių švenčių ir įvairių naujovių. Dar viena jų – jau kovo mėnesį suplanuota paminklo Teodorui Grotusui, fizikui, pasaulinio garso mokslininkui, XVIII–XIX amžių sandūroje gyvenusio Gedučių dvare, statyba. Paminklas iškils Žeimelio centre, o jį sukūrė ir išliejo kraštiečių skulptorius Kęstutis Balčiūnas.

Tikimės, kad visų darbų ir planų netrikdys koronavirusas, kurio valdymui iki šiol skiriame daug jėgų.

Dėkoju už pokalbį.

2022-UOSIUS PANEVĖŽYS PASITIKO ATSINAUJINIMO SŪKURYJE

Loreta KAŠKELIENĖ

Praėjusieji metai Panevėžiui buvo intensyvių – užbaigti, pradėti ir tęsiami įvairūs miesto infrastruktūriniai, investiciniai projektai, kurių dėka miestas nuolatos keičiasi, tampa jaukesnis, gražesnis ir patogesnis tiek panevėžiečiams, tiek miesto svečiams.

„Apžvelgdamas praėjusius metus išskirčiau keletą akcentų: itin aktyvų investicinių projektų įgyvendinimą, miesto infrastruktūros tobulinimą, sėkmingą STEAM centro plėtrą, Stasio Eidrigevičiaus menų centro projektą, kurio įgyvendinimas taps ženkliu postūmiu ne tik Panevėžio, bet ir visos Lietuvos kultūriniame gyvenime, – sako Panevėžio miesto meras Rytis Račkauskas ir priduria, jog Panevėžys turi dar labai daug potencialo. – Kasmet miesto atsinaujinimas įgauna vis didesnę pagreitį. Tam, kad tai būtų užtikrinta, Savivaldybės komanda drauge su partneriais parengė naują miesto strateginį plėtros planą, pagal kurį miesto siekis iki 2030 m. per įgytas patirtis ir įgyvendinamus pokyčius dar labiau sustiprinti miesto pažangą įvairiose srityse.

2021 m. gruodžio mėn. pabaigoje Panevėžio miesto savivaldybės taryba pritarė Panevėžio strateginiam 2021–2027 m. plėtros planui (SPP). Šis patvirtintas SPP – tai kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo yra nustatyta bendroji Panevėžio miesto savivaldybės plėtros strategija: plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapai.

Plano rengimo metu atliktos įvairiapusiškos analizės padėjo nustatyti dabartinę miesto situaciją šalies ekonominiame ir socialiniame gyvenime, įvertinti plėtros tendencijas, išanalizuoti jų reikšmę savivaldybės vykdomai politikai, nustatyti vidinius ir išorinius miesto aplinkos veiksnius, darančius didžiausią poveikį miesto konkurencingumui ir patrauklumui. Rengiant gyventojų nuomonės tyrimus, viešąsias diskusijas, į plano rengimą buvo įtraukta ir miesto gyventojų nuomonė ir lūkesčiai, taip pat sudarytos teminės darbo grupės, kurių susitikimų metu buvo sprendžiami miestui aktualūs probleminiai klausimai, generuojamos idėjos, padėsiančios kurti nuoseklią miesto plėtrą. Buvo nagrinėjami nacionalinio, regioninio ir savivaldos lygmens strateginio planavimo dokumentai, reguliariai vykdant surinktos informacijos analizę ir teikiant pasiūlymus.

Gruodžio 14 d. duris atvėrė modernus Panevėžio švietimo centro padalinys – Panevėžio STEAM atviros prieigos centras. Tai nauja mokslo ir žinių erdvė, skirta Panevėžio regiono mokiniams. „Pagaliau atėjo ilgai laukta ir miesto bendruomenei labai svarbi diena – STEAM atidarymas“, – sakė Panevėžio miesto meras Rytis Račkauskas (dešinėje).

Naujame miesto SPP iškelta siekiama, kitaip vadinama vizija – Panevėžys 2030 – patirtis, pokyčiai, pažanga. Panevėžys – miestas, turtingas savo istorija, kultūra, pramone bei jį kuriančiais ir garsinančiais miestiečiais. Tai sukuria tvirtą pagrindą tolesniam darniam miesto vystymuisi, siekiant tapti dar pažangesniu, inovatyvesniu, veržliai atsinaujinančiu ir modernėjančiu miestu. Miesto pagrindas – svarbūs glaudūs ryšiai – jungtys tarp miesto ir priemiesčio, regiono, Europos, tarp skirtingų poreikių ir pomėgių miestiečių, patirties ir pokyčių siekimo. Todėl miesto vizija grindžiama jungtimis – tarp praeities ir ateities, senosios ir naujosios miestiečių kartų, švietimo ir inovatyvaus verslo, kultūros ir aktyvios bendruomenės.

Vizijos įgyvendinimui užtikrinti suformuotos ilgalaikės strategijos kryptys, įvardijamos prioritetais – I „Darni visuomenė, kurianti miesto kultūrą“, II „Miestas, vystantis tvarią aplinką“, III „Bendrystė, plėtojanti ateities ekonomiką“ ir horizontalusis, apjungiantis visus tris pirmuosius prioritetus – „Sumanus miestas, jungiantis patirtis, pokyčius ir pažangą“. Prioritetų įgyvendinimas SPP detalizuojamas per iškeltus tikslus ir uždavinius. Iš viso suformuluota 12 tikslų, 36 uždaviniai ir atitinkamai kiekvienam uždaviniui pritaikytos priemonės.

Panevėžio SPP įgyvendinti bus naudojamos savivaldybės ir valstybės biudžetų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos lėšos, kurios apima privačias lėšas, kitų finansavimo mechanizmų lėšas ir t.t.

Patvirtintas strateginis plėtros planas buvo pradėtas rengti dar 2020 m. besibai-giant ankstesniojo miesto strateginio plėtros plano vykdymo laikotarpiui, padedant UAB „Eurointegracijos projektai“ strateginio valdymo konsultantams.

ATIDARYTAS LENGVOSIOS ATLETIKOS MANIEŽAS

Gruodžio mėnesį Panevėžio miesto meras Rytis Račkauskas, Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius, disko metikas, Seimo narys Virgilijus Alekna ir kiti garbūs svečiai iškilmingai atidarė lengvosios atletikos maniežą. „Nesuklysiu sakydamas, kad su nekantrumu laukėme, kol rekonstruotas lengvosios atletikos maniežas vėl atvers duris. Mūsų miestas gali didžiuotis, jog turime daug erdvių pritaikytų aktyviam gyvenimo būdui. Tikiu, kad ir čia paruoštos tokios patogios, puikiai pritaikytos patalpos

panevėžiečiams taps dar vienu traukos tašku sportuoti, o rimtai užsiimantiems sportu maniežas bus trampolinu siekiant aukščiausių rezultatų. Naudodamasis proga noriu padėkoti Vyriausybei, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, rangovams už sklandų bendradarbiavimą vystant Panevėžio miesto sporto infrastruktūrą, – sveikinimo kalboje sakė meras. Maniežo modernizavimo darbams atlikti iš valstybės ir miesto biudžeto buvo skirta daugiau kaip 2,4 mln. eurų.

Baigiama tvarkyti
Talkšos ežero pakrantė.

Artūras VISOCKAS

Šiaulių regiono plėtros tarybos pirmininkas,
Šiaulių miesto meras

KAIP GYVENA BLOGOJI SAVIVALDYBĖ

Apie savivaldą, jos santykius su centrine valdžia, regioninę politiką ir kitus šalies žmonėms svarbius klausimus kalbamės su Šiaulių regiono plėtros tarybos pirmininku, Šiaulių miesto meru Artūru Visocku.

Gerbiamas mere, įžengėme į 2022-uosius. Savo Facebook paskyroje, sveikindamas miestiečius su prasidedančiais metais parašėte: „Darbų už mus niekas nepadarys, todėl darysime patys“. Tai kokie tie darbai laukia Šiaulių savivaldybės ir šiauliečių?

Prieš kalbėdamas apie šiuos metus, noriu pasidžiaugti, kad 2021 metai Šiaulių miesto savivaldybei buvo darbingi ir rezultatyvūs. Į 96 objektus investuoti 35 mln. eurų. Vien per praėjusiais metais naujai sudarytas sutartis pavyko pritraukti 9,8 mln. eurų. Panaudojant šias lėšas buvo kuriama patraukli ir patogi gyvenamoji aplinka, tobulinama švietimo ir socialinių paslaugų, modernizuojama susisiekimo infrastruktūra.

Šiaulių miesto savivaldybės valdančioji pozicija turime savybę – išsikelti sau nepaprastai sunkias užduotis ir siekti, kad jos būtų įgyvendintos. Konkretus pavyzdys – geležinkelio atšaka, kurią mums „Lietuvos geležinkeliai“ siūlė pastatyti 2023 metais. Mes tuos darbus padarėme 2021 metais. Už tai, kad turime geležinkelio atšaką, esame dėkingi asmeniškai susisiekimo ministrai Mariui Skuodžiui, nes jis suprato tos atšakos svarbą šiauliams ir padėjo. To negaliu pasakyti apie Susisiekimo ministerijos klerkus, bandžiusius sutrukdyti to projekto įgyvendinimui.

Šiuo projektu mes parodėme efektyvaus darbo pavyzdį. Projektą įgyvendinome už 2,5 mln. eurų, nors buvo institucijų, siūlančių tuos pačius darbus padaryti už 6 mln. eurų. Tai akivaizdus pavyzdys, kokie rezervai Lietuvoje slypi ir kaip savivalda gali susitvarkyti netgi tais atvejais, kai tas darbas jai yra svetimas. Tai

tipiškas pavyzdys, rodantis, kad Lietuva turi milžinišką potencialą. Ir tai Šiaulių savivaldybė nuolat demonstruoja, dėl to sistemai esame blogoji savivaldybė.

2022-aisiais vienas tokių projektų, kurį įgyvendinti bus labai sunku, ir labai tikimės, kad mums nebebus trukdoma, nes tai darome dėl visos Lietuvos, yra antrasis geležinkelio atšakos etapas. Šis projektas paskatins verslų, kurie mokesčiais papildys šalies biudžetą, kūrimąsi. Ši atšaka yra dar svarbesnė negu nutiesta 2021-aisiais, nes prie jos bus įrengta krovos aikštelė ir sukurta tikroji logistika. Šiems darbams mums yra būtinas Vyriausybės supratimas ir pagalba. Ir tai būtų pagalba ne tiek Šiauliams, kiek visai Lietuvai. Jei Vyriausybė mums nepadės, vadinasi, jai nerūpi Lietuva.

Ir kiti darbai. Vienas jų – švietimas. Ir nors Vilniaus universiteto Šiaulių akademija mums nepriklauso, be ir jai turime padėti susitvarkyti. Turime susitvarkyti sveikatos priežiūros įstaigas, tarp jų ir Šiaulių respublikinę ligoninę, nors ir ji savivaldybei nepriklauso. Dėsime visas pastangas, kad sveikatos apsaugos, švietimo sistemos veiktų taip, kad skatintų žmones gyventi Šiauliuose. Džiugu, kad Šiauliuose įsikuria vis daugiau jaunų žmonių ir tai teikia vilčių, kad miestas gali atsistoti ant kojų ir sėkmingai plėtotis.

Taigi drąsiai imamės miestui reikalingų darbų, kurių dalis net nebuvo savivaldybės strateginiame plane. Jame nebuvo nei geležinkelio atšakos, nei Serbentų gatvės tęsinio, bet savivaldybė tuos projektus įgyvendina,

nes toje teritorijoje turi vystytis ekonominė miesto dalis.

Be ekonominės dalies, vystome ir kultūrinę miesto dalį, bet šioje srityje patyrėme šokią tokią nesėkmę – mes norėjome sutvarkyti „Saulės“ koncertų salę, bet 2021-aisiais to padaryti mums nepavyko. Labai tikiusi, kad šį sumanymą pavyks įgyvendinti per 2022-uosius. Kreipiausi į Vyriausybę, kad skirų 50 proc. darbams reikalingų lėšų, nes miesto savivaldybė iš savo biudžeto skiria 750 tūkst. eurų, bet ta dalis mums nebuvo skirta. Nors Seimo Kultūros komiteto pirmininkas ir visas komitetas tam vienbalsiai pritarė, bet Seimo Biudžeto ir finansų komitetas, vadovaujamas Mykolo Majausko, tą siūlymą atmetė. Suprantu, kad dabartinei Vyriausybei ir didelei daliai valdančiosios koalicijos kultūra nėra prioritetas. Ir tai patvirtino dar vienas dalykas. Neseniai premjerė Ingrida Šimonytė įvairiais aspektais kalbėjo per LRT. Kalbėjo visą valandą, bet nebuvo nė vieno žodžio apie kultūrą, apie filosofiją. Ir tai mane baugina, bet slapta tikiusi, kad vis tik bus atsitokėta.

Apie 800 žiūrovų talpinanti ir normalesnės akustikos „Saulės“ koncertų salė yra vienintelė šiaurės Lietuvos regione ir jei dar dvejus metus jos neremontuosime, ten koncertai nebegalės vykti. Jei žmonėms nebus kultūros pasiūlos, negalima kalbėti apie aukštesnės pridėtinės vertės kūrimą. Jei norime, kad šalyje būtų kuriama aukštesnė pridėtinė vertė, žmonės turi būti kitokie, negi yra, ir tam pokyčiai būtina sudaryti sąlygas. Tie pokyčiai įmanomi tik per kultūrą. Jei neišvystysime kultūros,

mes neišvystysime nieko. Kultūra – tai braškė ant torto. Tortas gal ir skanus, bet be estetinio vaizdo nebus pasigėrėjimo.

Jei nesuprantame kultūros svarbos, visi kiti planai praranda savo prasmę. Kas iš to, jei turėsi pinigų, gyvasties juk neturėsi.

Tad nepaisant patirtos nesėkmės, mes tikimės, kad mums pavyks pritraukti Vyriausybę ir Kultūros ministeriją, kad šiaurės Lietuvos regionui svarbi koncertų salė būtų sutvarkyta. Manau, kad kultūros ministrui laikas pasirodyti ir pradėti „sirgti“ už kultūrą.

Kadangi šis objektas yra svarbus regionui, Vyriausybės abejingumas jo sutvarkymui leidžia manyti, kad kalbos apie regioninę politiką yra tik garsas be turinio.

Ateinantis ES paramos laikotarpis, kuriam savivaldybės rengiasi, orientuojasi į žaliąjį kursą. Tačiau ar visada priimami sprendimai atitinka teigiamas tiesas? Ar stengiantis išspręsti vieną ekologinę problemą, nesukuriamos kitos?

Atsakysiu konkrečiu pavyzdžiu, kad tai, kas skelbiama, visiškai neatitinka realių sprendimų. Šiaulių miesto savivaldybė yra priversta vežti atliekas į Klaipėdą, kur jos sudeginamos. O tie automobiliai, kuriais vežamos atliekos neteršia aplinkos? Ar tikrai negalima rasti optimalių sprendimų? Savivaldybė tokių sprendimų surastų, bet mes to daryti negalime, nes esame susaistyti teisės aktais.

Negana to, kad ne savo noru turime atliekas vežti į Klaipėdą, mes dar turime patys susimokėti už nuvežimą, ir dar už atliekų deginimą. Ir sumokėti tokią kainą, kokią mums nurodo atliekas deginanti įmonė. Tai reiškia, kad Klaipėdoje dirbantis privatus kapitalas visada gauna pelną. Ir tą pelną jam sugeneruoja valstybė.

Ir sugeneruoja pelną iš žmonių kišenės?

Visiškai teisingai. Visos tos išlaidos atsiduria rinkliavoje už atliekų tvarkymą. Taigi vyksta absoliučiai nenormalūs procesai. Šilumos ūkio sistema yra visiškai išbalansuota. Kauno šilumos ūkis, nors jis rodomas kaip geroji patirtis, yra visiškai blogas pavyzdys. Vertinant jį per logikos prizmę, tai yra antipavyzdys, nes pagal ją vieni verslininkai yra pasmerkti ir neturi jokių šansų konkuruoti, kitiems generuojami dideli pelnai. Ir taip vyksta pagal galiojančius teisės aktus. Dėl to ir sakau, kad šilumos ūkio sistema yra išbalansuota ir nesąžininga. Ir tą daro ministerijos.

Kita tema – vandens kainos. Visi Lietuvos žmonės turi žinoti, kad po Klaipėdoje įvykusio „Grigeo“ skandalo, buvo nubausti ir apmokes-tinti visi tie, kurie tvarkingai valo nuotekas, ir tas nubaudimas atsidūrė vartotojų moka-muose mokesčiuose.

Paskutinis nubaudimas buvo per FTALAT-us (sudėtinė plastiko dalis, gamybos proceso metu naudojama jam suminkštinti), kurių niekas negali sugaudyti, bet dėl jų buvo ženkliai padidintas mokestis, kuris gamtai nieko neduoda, bet kerta žmonėms per kišenes.

Šiauliams šviečia atnaujintas pėsčiųjų bulvaras.

Kitaip sakant, Aplinkos ministerija tiesiog pinigauja. Ir tai yra labai ir labai nesąžininga.

Aš jau nekalbu apie visus sąvartynų reikalus, apie kuriuos, kaip matyti iš kalbų erteryje, aplinkos ministras visiškai nesiorientuoja, nes sąvartyno vartų mokestį padidinus nuo 10 iki 50 eurų, jis drįsta teigti, kad tai gyventojams nepadidins rinkliavos. O kas tą padidinimą sumokės? Ufonausiai?.. Tai pasityčiojimas iš Lietuvos žmonių ir tyčiojamas per nacionalinio transliuotojo kanalą.

Daug abejonių kelia ir atliekų rūšiavimas.

Visas atliekų tvarkymo ūkis yra labai apleistas nuo pat jo kūrimo pradžios. Jei būtų leidę šį ūkį tvarkyti savivaldai ir daryti taip, kaip jie išmano, jokių problemų nebūtų. Tačiau savivaldybės eilinį kartą sudiktavo, ką jos turi daryti.

Kur bėda? Už ES paramos lėšas buvo įsigyta rūšiavimo įranga ir būtinoji sąlyga, kad eksploatuojant šiuos įrenginius dalyvautų ir privatus juridinis asmuo. Kodėl privataus juridinio asmens dalyvavimas buvo reikalingas, niekas į šį klausimą negali atsakyti. O problemos prasideda, nes privatus asmuo į atliekų rūšiavimą žiūri vienaip, jam reikalingas pelnas, viešasis sektorius ir savivalda mato kitaip. Taigi konfliktas buvo užprogramuotas nuo pat pirmos rūšiavimo įrenginių pastatymo dienos.

Tačiau analogiška padėtis ir energetikos sektoriuje.

Ir kas liūdniausia, valdžia ne tik negali paaiškinti, kodėl taip elgiasi, bet ir į akis įžiliai meluoja, pasinaudodama LRT eteriu.

Tai tarp centrinės valdžios ir savivaldybių kaip ir nėra normalaus kontakto?

Nepasakyčiau. Jei nebūtų nė vieno pavyzdžio, būtų labai blogai, bet pavyzdžių yra. Puikus ministras yra Marius Skuodis. Tai šiuolaikiškas, mąstantis ir ieškantis geriausio sprendimo ministras. Kai buvo bandoma jį nuimti, aš buvau pradėjęs galvoti, kad siekiama jį nuimti todėl, kad jis toje Vyriausybėje per gerai dirba. Tikrai, ir šioje Vyriausybėje yra gerų ministrų.

Aušrinė Armonaitė irgi geba įsiklausyti į savivaldybių reikalus, bet, manau, kad už jos nugaros prastai dirba biurokratinis aparatas. Konkretus pavyzdys: 3,3 mln. eurų, kuriuos Šiaulių miesto savivaldybė turėjo gauti praėjusių metų kovo–balandžio mėnesį, gavo tik

spalio mėnesį. Įsivavinome 2,5 mln. eurų, kuri miestai ir tiek neįsivaino, nes tai padaryti iki metų pabaigos yra utopija. Juk vien rangos konkurso organizavimas užima apie mėnesį. Nežiūrint to, Šiauliai vis tiek didžiąją dalį lėšų panaudojome. Taigi galime sakyti, kad Šiauliai yra unikumas.

Dalis centrinės valdžios sprendimų sudaro įspūdį, kad elgiamasi priešingai nei deklaruojama.

Galbūt jie įsprausti į kampą ir elgiasi taip, kaip jiems kažkas nuleidžia. Konkretesniai atsakymui reikia turėti daugiau informacijos.

Kaip Šiaulių regiono plėtros tarybos pirmininkas tikiu, kad mes pasirengsime regiono plėtros planą ir jį įgyvendinsime. Daug pagalbos sulaukiame iš Vidaus reikalų ministerijos, konkrečiai iš viceministro Arnoldo Abramavičiaus ir Regioninės politikos grupės vadovės Rasos Tamulevičiūtės. Ir dėkui ministrei Agnei Bilotaitei, kad ji netrukdo ministerijos darbuotojams dirbti su regionais ir savivaldybėmis.

Mano minėti žmonės labai stengiasi, kad regioninė politika turėtų tikrą eigą, bet aki-vaizdu, kad viskas vėluoja. Šiaulių regionas jau esame pasirengę regioninei politikai įgyvendinti energetikos srityje. Rašome į Energetikos ministeriją, kad mes jau norime imtis konkrečių darbų, o jie atsako, kad dar nėra galimybių, kad kažkas išsispres balandžio mėnesį.

Tad apibendrinamas galiu pasakyti, kad regioninėje politikoje nėra taip gerai, kaip norėtųsi, bet, atsižvelgiant į tai, kiek stengiasi VRM specialistai, ir ne taip blogai, kad viską būtų galima nupiešti juodomis spalvomis.

Tad su kokiomis nuotakomis pradėsite 2022-uosius metus?

Mes visus metus pradėdame darbingai nusiteikę. Kaip jau sakiau, turime savo planus, juos įgyvendiname ir niekas mums negali sutrukdyti, nes pirmą kartą Šiaulių miesto savivaldybės istorijoje turime tvarią nepartinę daugumą. O tai suteikia man galimybę ne tik imtis didelių darbų, bet ir veikti šalies lygmeniu, pareiškiant vienokias ar kitokias nuomones.

Šiauliams buvo reikalingas pokytis ir tas pokytis jau yra įvykęs – už žodžių yra labai konkretus ir aiškus turinys.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Drevernos mažųjų laivų uostas. UAB „Hortivita“ laimėjusi Klaipėdos rajono savivaldybės koncesijos konkursą, uostą modernizavo. Viena iš patraukliausių Uosto lankytinų vietų – 15 metrų aukščio apžvalgos bokštas, iš kurio atsiveria nepakartojami vaizdai į Kuršių marias, Kuršių nerijos kopas.

Bronius MARKAUSKAS
Klaipėdos rajono meras

TURISTINIAME ŽEMĖLAPYJE KLAIPĖDOS RAJONAS JAU ĮSITVIRTINO

Jevgenijus BARDAUSKAS

Klaipėdos rajonas – tai dviejų istorijų, dviejų kultūrų kraštas. Jame susitinka Žemaitija ir Klaipėdos kraštas. Ir kiekviena dalis turi savo ypatumus, kurie lyg magnetas sutraukia vis daugiau norinčiųjų pakeliauti Klaipėdos rajono vandenų ir sausumos keliais.

ĖVIKĘ PRISIMINUS...

2022-ieji paskelbti rašytojos, autobiografinių apysakų ir romanų kūrėjos, žymiausios Klaipėdos krašto gyvenimo vaizduotojos lietuvių prozoje Levos Simonaitytės metais. „Kadangi mūsų rajone, Priekulėje, buvusiame rašytojos vasarnamyje yra įsikūręs Levos Simonaitytės memorialinis muziejus, be abejonės, mums svarbūs šie metai ir esame pasiruošę juos paminėti, – sako Klaipėdos rajono meras Bronius Markauskas. – Priemonių planas patvirtintas dar praėjusių metų vasaros pabaigoje. Esame numatę nemažai įvairių veiklų, kurios tęsis per visus šiuos metus. Renginių ciklą pradėsime rašytojos vardo premijos įteikimu. Planuojamas Dailininkų pleneras ir plenero darbų paroda, Ernsto Vicherto mėgėjų teatro spektaklis „Urtė“ pagal I. Simonaitytės romaną „Aukštųjų Šimonių likimas“. Taip pat numatyta konferencija, skirta Levos Simonaitytės metams paminėti. Tai tik dalis numatytų renginių, nes jų žymiai daugiau. Manau, kad visi jie praturtins mūsų rajono kultūrinį gyvenimą.“

NAUJI TURISTINIAI MARŠRUTAI

Turbūt jau niekam nereikia pristatinėti puikiai žinomų Klaipėdos rajono lankytinų vietų – Olando kepurės, Drevernos, Svencelės. „Mūsų rajonas ištis turtingas lankytinomis vietovėmis ir įvairiais turizmo maršrutais, ir kasmet stengiamės apsilankančius mūsų krašte nustebinti kažkuo nauju. Pavyzdžiui, pernai prisijungėme prie Šv. Jokūbo kelio savivaldybių asociacijos. Rajone suplanuotos dvi piligriminio kelio atkarpos. Viena jų oficialiai atidaryta dar praėjusių metų rugsėjo mėnesį. Minint Pasaulinę turizmo dieną keliautojai galėjo išbandyti Vakarų Lietuvoje suženklintą atkarpą Priekulė–Vanagai–Švėkšna. Prie Sveikatos takų Karklėje prijungėme naują ketvirtą žiedinį maršrutą palei Kalotės ežerą. Sukūrėme tris naujus Baltų kelio maršrutus, kuriuos pristatysime „Adventur“ ir „Baltour“ parodose. Atsirado interaktyvus maršrutas po Klaipėdos rajono piliakalnių. Planuojamas Minijos trastos ženklavimas, informacinių stendų ir pėsčiųjų takų plėtra“, – iš mero vardijamų objektų ir maršrutų supranti, kad per vieną dieną šio

krašto nepažinti. Krašto svečių patogumui atnaujintos Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro patalpos, įdiegtos inovatyvios technologijos. Klaipėdos rajono turizmo informacijos centre galima interaktyviai susipažinti su kuršių istorija, rasta is kuršių papuošalais, ginklais. Išmaniųjų technologijų pagalba visi norintys gali pasimatuoti kuršiškus kostiumus ir atsisiųsti nuotrauką į savo telefoną.

LAUKIA DIDELI ŽALIOJO KURSO IŠŠŪKIAI

Ateinantis ES finansinis laikotarpis siejamas su žaliuoju kursu, žadančiu ne tik sveikesnę ir švaresnę aplinką, o tai labai svarbu ir turizmo verslo plėtrai, bet ir teikiantis naujų galimybių bei keliantis naujų iššūkių.

„Žaliasis kursas naudingas tiek pasauliui, tiek Lietuvai, tiek, žinoma, ir Klaipėdos rajonui, nes jis nukreiptas į klimato kaitos pasekmių, CO₂ išmetimo mažinimą, žiedinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimą, – teigia rajono meras Bronius Markauskas. – Tačiau, manau, kol kas su gyventojais per mažai kalbama apie žaliajį kursą. ES institucijose apie tai nuolat diskutuojama, parengta nemažai strateginių dokumentų, bet visuomenė apie tai žino nedaug. Man neseniai teko rengti nuomonę Europos regionų komitetui dėl tvarios mėlynosios ekonomikos ir akvakultūros būtent žaliojo

kurso kontekste. Tvari ekonomika palies ir uos-
tus, laivų sektorių, jūrinio turizmo sektorių,
gyventojus. Tai kalbant apie žaliąjį kursą, laukia
dideli iššūkiai, nes labai aiškiai matome, kad
klimato atsilimas sukuria dideles problemas.
Pavyzdžiui, mūsų savivaldybė susiduria su
užliejamomis teritorijomis. Nuo vandens per-
tekiaus kenčia gyvenamieji namai, gatvės ir
tam įtakos turi besikeičiantis klimatas. Žaliojo
kursas nukreiptas būtent į tokių pasekmių,
į klimato šilimo mažinimą. ES žaliojo kurso
strategija apima visas mūsų gyvenimo sritis,
pradedant nuo žaliosios energetikos, atsinau-
jinančių šaltinių ir didesnio elektromobilių
naudojimo, atliekų rūšiavimo ir baigiant mūsų
gyvensenos, mitybos įpročiais. Taigi ši strate-
gija neišvengiamai paliečia kiekvieną žmogų.
Ir mes, rengdami naują Savivaldybės strategiją,
nemažoje dalyje priemonių kalbame apie
žaliąjį kursą, nes tai yra būtina.”

Pasiteiravus, kokias ekologines problemas
tenka spręsti Klaipėdos rajonui, meras pir-
miausia mini problemas, susijusias su taršos
šaltiniais. Vienas jų – krašto atliekų tvarkymo
centras, „Pagrindinė „Klaipėdos vandenų“ bazė
yra mūsų rajono teritorijoje. Turime nemažai
taršių įmonių. Pavyzdžiui, turime net vyriau-
sybės rekomendacijas Dumpių teritorijoje
nedidinti taršos. Todėl kai verslas kreipiasi į
savivaldybę dėl statybos leidimo vienai ar kitai
veiklai, mes labai atidžiai nagrinėjame to verslo
pobūdį, vertiname, kiek jis gali turėti didinti
taršą. Ir šios įmonės, matydamos tiek savi-
valdybės, tiek gyventojų dėmesį, vis dažniau
pradedą taikyti papildomas taršą mažinančias
priemones. Įvairios technologijos, įdiegtos
Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centre,
„Klaipėdos vandenyse“, leidžia bent šiek tiek
sumažinti skleidžiamą taršą“, – aplinkosaugos
pokyčius apžvelgia Bronius Markauskas.

RAJONAS, PATRAUKLUS VERSLUI

Pagal mažų ir vidutinių įmonių skaičių
Klaipėdos rajono savivaldybė užima trečią
vietą tarp 54 mažųjų savivaldybių. „Mus
lenkia tik Vilniaus ir Kauno rajonų savivaldy-

bės, – sako meras. – Pavyzdžiui, 2021 metais
Klaipėdos rajone veikė net 786 įmonės
daugiau nei 2011 metais. Ilgalaikiame strategi-
niame plėtros plane esame numatę priemonę
„Pramoninio parko kūrimo galimybių verti-
nimas“, priėmę sprendimą Klaipėdos rajono
savivaldybės teritorijoje naujai įregistruotas
įmones trejiems metams atleisti nuo nekilno-
jamojo turto mokesčio, patvirtintas ir tvarkos
aprašas, kuriuo remiantis gali būti suteikiamos
nekilnojamojo turto, žemės bei valstybinės
žemės nuomos mokesčių lengvatos juridi-
niam ir fiziniams asmenims, remiantiems
sporto, kultūros ir mokslo veiklas mūsų rajone.
Norime skatinti investicijas, verslo plėtrą ir
naujų darbo vietų kūrimą savivaldybėje, todėl
parengėme tvarkos aprašą, pagal kurį gali būti
taikomos žemės, valstybinės žemės nuomos,
nekilnojamojo turto mokesčių lengvatos arba
kitos investicijas ir verslo plėtrą skatinančios
priemonės naujai Klaipėdos rajone besikuran-
tiems investuotojams arba jau veikiantiems ir
naujas darbo vietas kuriantiems verslams.”

Kaip teigia meras, Klaipėdos rajono savi-
valdybė įgyvendina nemažai įvairių priemonių
tiek verslo plėtrai skatinti, tiek gyventojų vers-
lumui didinti. „Manau, kad kuriame palankią
aplinką verslui kurti ir plėtoti. Įgyvendiname
smulkią verslo programą, kurios lėšomis
organizuojame įvairius mokymus verslui,
idėjų konkursus, savivaldos ir verslo forumus.
Savivaldybėje yra įsteigtas etatas darbui su
smulkią verslo ir investicijų skatinimu, yra
teikiamos nemokamos konsultacijos verslo
steigimo ir plėtros klausimais. Mokyklose yra
įgyvendinama „Lietuvos Junior Achievement“
antreprenerystės, ekonomikos, finansinio
raštingumo ugdymo programos bei organi-
zuojami renginiai ugdantys mokinių verslumo
įgūdžius. Šias priemones reikėtų tęsti ir plėsti.
Būtina palaikyti glaudžius ryšius su verslu,
mokyti mokinius verslumo, daugiau dėmesio
skirti investicinių teritorijų išskyrimui ir prita-
iymui verslo plėtrai“, – mintimis dalijasi meras.

Tačiau pandemija, kaip teigia pašnekovas,
turėjo nemažos įtakos verslui. Ypač ji paveikė

smulkiuosius, kurie neturi sukauptų rezervų,
jiems sudėtingiau gauti valstybės dotacijas.
„Kavinės, restoranai, turgaus prekyautojai, kitos
paslaugas teikiančios įmonės dėl veiklos ribo-
jimų neteko klientų, kuriuos susigražinti labai
sunku, bet norint tiksliau įvertinti pandemijos
poveikį, reikėtų atlikti nuodugnius tyrimus“, –
teigia Bronius Markauskas.

REGIONINĖ POLITIKA IR VERSLAS

„Klaipėdos regione veikia dvi organiza-
cijos – Klaipėdos regiono plėtros taryba ir
asociacija „Klaipėdos regionas“. Abiejų orga-
nizacijų viena iš krypčių yra būtent verslo
pritraukimas, nes puikiai suprantame, kad
be verslo, be naujų darbo vietų būtų sunku
tikėtis, kad išspręsimė kylančias socialines
problemas. Būtent verslo mokami mokesčiai
patenka į savivaldybių biudžetus, o tai leidžia
įgyvendinti nemažai reikalingų projektų, –
pasiteiravus, kaip verslo plėtrą gali paskatinti
Klaipėdos regiono savivaldybių bendradarbia-
vimas, svarsto meras. – Pavyzdžiui, asociacija
„Klaipėdos regionas“, dalyvaujant visoms
savivaldybėms ir joms pritarus, yra parengusi
regiono specializacijos planą. Jis turi kelias
kryptis – jūrinės ekonomikos, žiedinės ir
bioekonomikos planai, kur yra kalbama apie
investicijų pritraukimą, jų tvarumą, ką turi
daryti savivaldybės, kad pritrauktų socialiai
atsakingą verslą. Žinoma, kalbant apie užsie-
nio investicijas, tai jau daugeliu atveju neap-
siribojama viena savivaldybe, nagrinėjamas
visas regionas, ieškant patraukliausios teritori-
jos galimoms investicijoms. Neseniai turėjome
susitikimą su kompanija, kuri planuoja dideles
investicijas į saulės jėgainių parkus ir ieško tin-
kamų žemės sklypų, elektros linijų, prie kurių
galėtų jungtis. Kretingos rajono savivaldybė
informavo, kad yra pasirengusi priimti tokį
investuotoją, nes turi ir tam tinkamą infras-
truktūrą, ir pakankamai didelę teritoriją. Tai
puikus pavyzdys, kaip bendrai galime spręsti
daugelį klausimų. Juk svarbu, kad tos inves-
ticijos būtų mūsų regione, nes naudą iš to
gauna visos savivaldybės.”

2021-IAISIAIS RAJONE TUOKĖSI IR SKYRĖSI DAUGIAU

**Praėjusiais metais Klaipėdos rajone netrūko džiuginančių
skaičių. Užregistruota daugiau santuokų nei 2020-aisiais, gimė
daugiau nei pusė tūkstančio naujagimių. Rinkdami jiems var-
dus vieni tėvai dairėsi į populiariausiųjų sąrašus, o kiti pasitelkė
originalumą, pavyzdžiui, suteikė Trevoro, Keirono ar Deivės ir
Bonetos vardus.**

Savivaldybės administracijos Paslaugų ir civilinės metrikacijos
skyriaus duomenimis, metai buvo gausesni santuokų. 2021-aisiais
jos įregistruotos 273, o 2020-aisiais – 229.

Tiek pernai, tiek dar ankstesniais metais 44 poros nutarė susituokti
bažnyčioje. Vis dažniau jaunavedžiai rinkosi užsienio šalis – 2021 m.
jose tuokėsi 25 poros, o 2020 m. – 13. Taip pat daugiau porų aukso
žiedus sumainė savo pasirinktose vietose. Pernai – net 74 poros,

o 2020 m. – 47. Populiariausia vieta vedyboms išlieka pajūris – čia
registruota 15 santuokų. Be to, jaunieji dažnai rinkosi ir įvairias
Klaipėdos rajono sodybas.

Vedybų gausa išsiskyrė liepos 24-oji. Tą dieną Paslaugų ir civilinės
metrikacijos skyrius įregistravo 10 santuokų. Praėjusiais metais
įregistruota 15 santuokų tarp Lietuvos ir užsienio valstybių piliečių.
2020 metais – 10.

117 porų nutarė pasukti skirtingais gyvenimo keliais. 2020 m.
ištuokų buvo kiek mažiau – 99.

Džiugu, kad 2021-ieji Klaipėdos rajone buvo gausesni ir gimų-
sių vaikų skaičiumi – užregistruoti 544 naujagimiai. 2020 m. gimė
506 kūdikiai. Pernai gimė daugiau berniukų – 289. Susilaukta
255 mergaičių. 2020-aisiais būta priešingai – registruota daugiau
mergaičių. 2021 m. gimė 3 poros dvynukų, 2020-aisiais – 6 poros.

2022-UOSIUS „INICIATYVOS KAUNUI“ PASITINKA SU ŠEŠIOMIS PRIORITETINĖMIS SRITIMIS

Rasa MARKAUSKAITĖ

Programa „Iniciatyvos Kaunui“ skelbia kvietimus 2022 metų projektinėms veikloms. Miestas iki pat sausio vidurio laukia pirmųjų iniciatyvų iš nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių ir asociacijų, kurios skatintų vaikų ir jaunimo užimtumą, socialinių, sveikatingumo, sporto ir kultūros renginių plėtrą bei Kauno patrauklumo didinimą. Perspektyviausiems projektams skiriamas miesto finansavimas.

„Kaunas turi labai daug kūrybingų ir veiklių žmonių, kurie su papildomais resursais nuvers kalnus. Kaip ir kiekvienais metais, kviečiame įgyvendinti savo idėjas ir prisidėti prie gausaus būrio „Iniciatyvos Kaunui“ inovatorių. Kartu ne tik įveiksime iššūkius ar spręsimė miestui aktualias problemas, bet ir įgyvendinsime prasmingus ir gražius projektus. Prioritetai teikiami veikloms, kurios glaudžiai siejasi su ilgalaikė miesto strategija. Tai bendruomeniškumą, nuolatinį mokymąsi, kultūrą ir aktyvų laisvalaikį skatinantys renginiai, projektai formuojantys ir stiprinantys Kauno įvaizdį šalyje ir užsienyje“, – kalbėjo Kauno mero pavaduotojas Mantas Jurgutis.

Septintus metus „Iniciatyvos Kaunui“ komanda tęsia dalyviams jau įprastas ir pasiteisinusias projekto veiklas. Šiemet paraiškų teikėjams siūlomos net kelios naujos iššū-

kiai. Vienas jų – stiprinti Kauno kaip veržlaus miesto įvaizdį. Iniciatyvos turėtų supažindinti visuomenę su išskirtiniais kultūros paveldo objektais, sovietinės statybos kvartaluose kurti patrauklias erdves gyvenimui ir laisvalaikiui. Dalyviai savo iniciatyvomis taip pat prisidės prie Kauno investicinio patrauklumo, užsieniečių pritraukimo, kino turizmo ir verslumo didinimo.

Dar viena naujovė – „Kaunas – lokalių idėjų miestas“ kryptis. Žaliąjį miesto kursą palaikantis Kaunas skatina inovatorius kartu kurti žiedinės ekonomikos modelį mieste. Įgyvendinamais projektais siekiama sušvelninti poveikį aplinkai, ugdyti darnaus vartojimo ir judumo, tinkamo atliekų tvarkymo įpročius. Konkursą planuojama paskelbti 2022 m. pradžioje, o paraiškos į šią projekto kryptį bus priimanos ištisus metus.

Dalyviai, norintys realizuoti savo idėjas, paraiš-

kas kartu su kvietimuose nurodytais dokumentais gali teikti elektroniniu būdu, pasinaudoję projektų atrankos ir finansavimo paraiškų informacine sistema paraiskos.kaunas.lt/.

Pretendentų į „Kaunas – pagrindinė kultūros erdvė“, „Socialinių ir sveikatinimo paslaugų plėtra gyventojų gerovei kurti visuomenėje“, „Kaunas sportui – sportas Kaunui“, „Vaikų ir jaunimo įgalinimo ir užimtumo“ ir „Kaunas – veržlus miestas“ sritis, paraiškos buvo priimanos iki sausio 14 d. Norintys organizuoti vaikų vasaros stovyklas, projektų paraiškas galės pateikti iki vasario 1 d. Vieno projekto įgyvendinimui savivaldybė iš miesto biudžeto gali skirti iki 80 proc. viso projekto išlaidų. Likusia lėšų dalimi pasirūpina pats projekto iniciatorius arba jas padengti gali iniciatyvos rėmėjai ir partneriai. Miesto finansuojamos idėjos privalo būti įgyvendintos iki 2022 metų pabaigos. Projektų atrankos ir vertinimo kriterijai – nekinata. Visas paraiškas svarstys ir tvirtins nepriklausomi ekspertai, kurie atsižvelgs į jų aktualumą ir atitikimą kvietime nurodytiems reikalavimams. Svarbiu vertinimo aspektu išlieka ir projekto veiklos imtis – kokią kiekį žmonių ji pasieks ir kokių rezultatų galima tikėtis projekto pabaigoje.

KAUNAS IR KAUNO RAJONAS

2022 M. TAMPA VIENA DIDELE EUROPOS SCENA

Po dvylikos metų pertraukos Europos kultūros sostinės titulas grįžta į Lietuvą.

2022 m. sausio 22 d. įvyks didysis programos „Kaunas 2022“ atidarymas, o per šiuos metus Kaune ir Kauno rajone įvyks apie 40 festivalių, daugiau nei 60 parodų, per 250 scenos meno renginių ir per 250 koncertų. Kaunas ir Kauno rajonas svarbiausiam kultūri-

niam žemyno titului ruošiasi jau penkerius metus, ir drąsiai galima teigti, kad tarptautinis projektas jau pavyko. Pokytis įvyko, miestas ir jį supančios gyvenvietės, Kauno kūną sudarančios bendruomenės aktyvavosi – būtent šį pabudimą švęsti ir naują „Šiuolaikinės sostinės“ istoriją kurti kviečiama visus 2022-uosius.

Išsamiau: kaunas2022.eu

Kaunas 2022
Europos kultūros sostinė

PADĖKOS ANGELAI NUSILEIDO RIETAVE

Dalia BARCYTĖ

Gruodžio pabaigoje Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos sporto komplekse vyko Kalėdinis mero padėkos vakaras. Jo metu ne tik įteikti padėkos angelai, bet ir apdovanoti gražiausiai Rietavo savivaldybėje tvarkomų sklypų ir „Metų ūkio“ konkurso nugalėtojai, padėkos įteiktos verslo žmonėms ir tiems, kurie prisidėjo prie sprendimų įgyvendinimo pandemijos laikotarpiu.

Šventę pradėjo Rietavo kultūros centro mergaičių šokių kolektyvas. Pirmasis dėkinimo žodžius tarė Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis, kuris negailėjo padėkų visiems dirbusiems savivaldybės labui. Meras linkėjo darnaus ir sklandaus buvimo kartu, gražių darbų ateityje. Prie sveikinimų prisidėjo ir Seimo nariai Jurgis Razma ir Jonas Varkalys, Rietavo garbės pilietis Jonas Jagminas ir Rietavo parapijos klebonas Antanas Gutkauskas.

Dėl pandemijos 2021 metais buvo atšaukta tradicinė Mykolinų šventė Rietave, tad padėkos vakaro metu apdovanoti gražiausių Rietavo savivaldybės sodybų savininkai. Savivaldybės gyventojams dėkota už nenuilstamą darbą ir norą gražinti ir puošti savo namus, įstaigas, gatves, tuo pačiu kuriant gražesnį miesto ir visos savivaldybės veidą.

Kasmet pasidžiaugiama ne tik savivaldybės ūkininkų ūkininkavimo rezultatais, bet ir jų pastangomis puoselėti aplinką, ugdyti ūkininkavimo kultūrą. Konkurse „Metų ūkis“ pirmosios vietos laimėtoju pripažintas ūkininkas Ovidijus Songaila (Medingėnų kaimas, Medingėnų seniūnija).

Pasidžiaugta ir verslo žmonėmis, kurie neseniai pradėjo ir sėkmingai vysto verslą Rietavo savivaldybėje.

Padėkota ir tiems, kurie prisidėjo prie COVID-19 ligos valdymo pandemijos laikotarpiu. „Už drąsą, pasiaukojimą ir pavojingą darbą pervežant COVID-19 sergančius ligonius“ padėka įteikta savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos ir ūkio skyriaus vairuotojui Sigitui Bražui, „Už ištvermingą, atsakingą, sunkų ir įtemptą kasdienį darbą įgyvendinant sprendimus pandemijos laikotarpiu“ padėkos įteiktos savivaldybės administracijos specialistui Jonui Česnauskui ir Rietavo savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui Antanui Aužbikavičiui. Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjai Jolitai Alseikienei dėkota „Už ištvermingą, atsakingą, sunkų ir įtemptą kasdienį darbą organizuojant, priimančią ir įgyvendinant sprendimus pandemijos laikotarpiu“.

Po padėkų įteikimo pereita prie svarbiausio – simbolių padėkos angelų įteikimo

žmonėms, iš kurių širdies keliaujantis gerumas sustiprina ne tik jų pačių asmenybę, bet ir daro reikšmingą įtaką visiems, esantiems šalia. Pirmasis padėkos angelas atiteko Albinui Maslauskui – už tarptautinio bendradarbiavimo skatinimą ir etnokultūrinių tradicijų puoselėjimą. Sekantis angelas nusileido į Aloyzo Meškausko rankas – už ryškų indėlį į muzikinės kultūros puoselėjimą ir savo krašto muzikinio paveldo išsaugojimą. Trečiasis – Vladui Gaudiešiui už gimtojo krašto atminties išsaugojimo puoselėjimą ir užfiksuotų akimirkų ilgaamžiškumą. Rita Stančiukienė tapo ketvirtąją padėkos angelo savininke – už rūpinimąsi Rietavo savivaldybės bendruomenės sveikata ir teikiamą pagalbą savo krašto žmonėms pandemijos akivaizdoje. Paskutinis padėkos angelas nusileido į Adelės Batavičienės rankas – už teikiamą pagalbą savo krašto žmonėms pandemijos akivaizdoje bei aktyvią kultūrinę veiklą.

Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis (dešinėje) pagerbė Padėkos angelų nominantus.

Prie naujosios modernios Vilkiškio autobusų stoties atidengtas medžio formos laikrodis, kuris tapo viso miesto simboliu. Laikrodis pastatytas už visuomenės suaukotas lėšas.

Algirdas NEIBERKA
Vilkiškio rajono meras

METAI SŪDUVOS KRAŠTUI IR VILKAVIŠKIO RAJONUI GARSINTI

Joris JUŠKAUSKAS

Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 1422 m. rugsėjo 27 d. pasirašius Melno taikos sutartį, Sūduvos kraštas visam laikui buvo prijungtas prie Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės, 2022 metus paskelbė Sūduvos metais.

PRADĖTA AUSTI „SŪDUVOS JUOSTA“

„Džiaugiamės, kad 2022-ieji metai yra dedikuoti Sūduvai ir visam jos kraštui, o dėka išskirtinio dėmesio, kurio sulauks Sūduvos regionas, kiekvienas šio krašto gyventojas galės pasididžiuoti, o galbūt ir naujai sužinoti, kokia svarbi Sūduva buvo Lietuvos valstybės formavimosi istorijoje. Šiais metais žvelgsime į Sūduvos praeitį, pabrėždami šio krašto įtaką lietuvių kultūrai, kalbai, raštijai, indėlį į lietuviybės sąjūdžio gaivinimą, tačiau nemažiau svarbu žvelgti ir į krašto ateitį, ką kartu bendradarbiaudami prasmingai galime nuveikti, – apie Sūduvos metų svarbą mintimis dalijasi Vilkiškio rajono meras Algirdas Neiberka. – Šiuos metus sieksime pažymėti ypatingai, numatydami įvairias veiklas švietimo, kultūros, sporto ir kitose srityse, įtraukiant nevyriausybinės organizacijas ir visus norinčius prisidėti prie Sūduvos krašto ir mūsų Vilkiškio rajono garsinimo.“

Sausio 6 dieną Vilkiškio rajone prasidėjo Sūduvos metų minėjimo renginiai. Prasidėjo jie su „Švyto šokdintojų“ vaikštynėmis – unikalia lietuviška tradicija, vykstančia tik Vilkiškio rajone. Tą pačią dieną Vilkiškio kultūros centras pakvietė prisidėti prie iniciatyvos austi „Sūduvos juostą“. Ši iniciatyva tęsis beveik visus 2022-uosius metus. „Ryškiausiu akcentu

Vilkiškio rajone turtėtų tapti „Sūduvių amatų šventė“. Ji numatyta vasarą. Liepos 6 dieną visus pakviesime į Pajevonį, – svarbiausius metų renginius pristato meras. – Ten vyks išskirtinis renginys „Sūduvių ugnys ant Pajevonio piliakalnio“. Be gausybės kultūrinių veiklų numatyti ir sportiniai turnyrai – lietuviško ritinio „Sūduvos“ taurė, atviras paplūdimio tinklinio turnyras. Vilkiškio turizmo ir verslo centras yra numatęs specialiai Sūduvos metams parengtas ekskursijas. Tikimės, kad aktyviai prisijungs ir nevyriausybines rajono organizacijas.

Kalbant apie Lietuvos valstybės atgimimą ypatingai didelis ir svarbus iš mūsų krašto kilusių žmonių indėlis. Visiems žinomos dr. Jono Basanavičiaus ir Vinco Kudirkos veiklos atkuriant Lietuvos valstybingumą. Šie metai sutampa ir su kraštiečio Kazio Bradūno jubiliejumi – 105 gimimo metinėmis. Šią sukaktį paminėti planuoja Vilkiškio viešoji biblioteka. Visą didelį būrį iškilių krašto žmonių, jų veiklas ir indėlį Lietuvos valstybingumui, kultūrai, kitoms šalies sritims apžvelgti bandysime dviejose numatytose konferencijose.“

METAI, LYDIMI SĖKMĖS

Kaip teigia Vilkiškio rajono meras, 2021-ieji

savivaldybei buvo sėkmingi. „Džiaugiamės, kad po ilgų metų nesėkmių pavyko pastatyti ir atidaryti modernų Vilkiškio sporto ir pramogų centrą, modernizavome Vilkiškio vaikų ir jaunimo centrą ir jo prieigas, Kybartuose sutvarkytas Jaunimo parkas, prie Vilkiškio autobusų stoties už gyventojų surinktas lėšas iškilo naujas miesto simbolis – laikrodžio bokštas. Visame rajone buvo ir toliau tęsis gatvių apšvietimo modernizavimas. Stengiamės didelį dėmesį skirti socialinei sričiai, negalią turintiems asmenims. Galime pasidžiaugti tuo, kad pagal teikiamą pagalbą neįgaliųjų organizacijoms Vilkiškio rajono savivaldybė minima kaip tinkamas ir sėkmingas pavyzdys Lietuvoje. Be abejo, didelį dėmesį skiriame infrastruktūros gerinimui, poilsio ir rekreacijos vietoms, kur mūsų gyventojai galėtų deramai praleisti laisvalaikį, – praėjusių metų darbus apžvelgia meras.

TEMPAI NEMAŽĖS

„Laukia ištis darbingi metai. Sieksime darbų tęstinumo, o esamas tempas tikrai nėra mažas. Vilkiškio rajonas pagal įgyvendinamus projektus regione pirmauja, – kalba Algirdas Neiberka. – Ateinančiais metais planuojame užbaigti rekreacinę teritoriją su fizinio aktyvumo ir meno erdvėmis prie Šeimenos upės Vilkiškio mieste. Jau dabar matome didelį žmonių judėjimą šioje teritorijoje. Laukia viešųjų erdvių sutvarkymas Virbalio mieste. Jos

Sausio 6-ąją, iškilmingame reginyje Molėtų kultūros centre aukso vainikais karūnuoti geriausi šalies liaudies meistrai. Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa karūnavo ir taikomosios liaudies dailės meistrę tekstilininkę Vitą Babičienę iš Vilniaus. „Man labai gražios suvalkietiškos, turtingų spalvų juostos“ – sakė meistrė. Taikomosios dailės grupėje trečioji buvo pripažinta Janina Blažukienė iš Vilkaviškio.

bus pritaikytos bendruomenės poreikiams, taip pat Pilviškių miestelio bei Kybartų ir Virbalio miestų gatvių apšvietimo modernizavimas. Tikimės, kad bus pradėtas ilgai lauktas Vilkaviškio viešosios bibliotekos vidaus patalpų remontas ir kompleksiškas Kybartų stadiono sutvarkymas, pastatant naujas tribūnas, atnaujinant bėgimo takus. Kybartuose numatytos ir dviejų naujų vaikams skirtų erdvių įrengimas. Vištyčio miestelyje planuojame įrengti pelkės tipo taką. Darbų laukia tikrai nemažai ir sieksime, kad visos idėjos būtų sėkmingai įgyvendintos“, – lūkesčiais dalijasi meras.

RYŠKĖJA REGIONINIO BENDRADARBIAVIMO GAIRĖS

Kaip teigia Vilkaviškio rajono metras, sūduviai, kaip ir kiti šalies regionai, ieško aktyvesnio bendradarbiavimo galimybių. „Šiuo metu visų Marijampolės regiono savivaldybių atstovai susitinkame ir analizuojame galimybes bendrai įgyvendinti Marijampolės regionui svarbius projektus, kurti funkcines zonas ir taip spęsti bendras savivaldybių problemas“, – teigia Algirdas Neiberka ir pažymi, kad regiono savivaldybių bendradarbiavimo gairės – socialinių paslaugų plėtra, sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas, turizmo paslaugų ir infrastruktūros plėtra, sąlygų investicijų pritraukimui ir regiono ekonomiam aktyvumui gerinimas, regiono viešojo transporto sistemos pritaikymas gyventojų poreikiams, darnus ištekliai naudojimas.

Janinos Blažukienės austi sudūvos krašto audiniai pristatyti parodoje. Tautinių juostų pynimas, ar audimas – sena lietuvių tautos tradicija, pastaruoju laikotarpiu tarsi išgyvena savotišką renesansą.

ŽINIŲ **pynė** ir **pynelė**

JURBARKAS

PAGERBTA ILGAMETĖ DARBUOTOJA

Sausio 7 d. Savivaldybėje įvyko iškilmingas renginys, kuriame buvo pagerbta ilgametė savivaldybės administracijos darbuotoja, Dokumentų ir viešųjų ryšių skyriaus vedėja Danutė Matelienė. Už indėlį Jurbarko savi-

valdai meras Skirmantas Mockevičius ją apdovanojo Savivaldybės garbės ženklu „Už nuopelnus Jurbarko kraštui“. Šis ženklas Danutei Matelienai įteiktas už rajono įvairaus formavimą, nuosirdų ir nuoseklų darbą puoselėjant Jurbarko krašto vertybes, Savivaldybės administracijos bendruomenės veiklų inicijavimą, nenuilstamą siekį tobulėti, už patarimus ir pagalbą kasdieniniame darbe, rajono reprezentavimą užsienyje ir svečių priėmimų organizavimą. „Danutės Matelienės nuopelnai Jurbarko rajonui, vietos savivaldai, valstybės tarnybai yra verti ne tik šio Garbės ženklo, jie verti didžiausios padėkos ir yra pavyzdys mums visiems“ – kalbėjo meras Skirmantas Mockevičius.

PLUNGĖ

Audra Zdramienė

PRAMONININKŲ ĮVERTINIMAS!

Metams baigiantis Plungės pramoninių sąjunga pakvietė į renginį ir pagerbė įstaigas, bendroves ir asmenis, kurių veikla dėl sąžiningumo, skaidrumo ir atvirumo pastebima ir vertinama visame Plungės rajone. Vakaro metu buvo įteikti svarbiausi Plungės pramoninių sąjungos metų apdovanojimai už skaidrų verslą, sąžiningą konkurenciją, atsakingą ir garbingą santykį

su darbuotojais, klientais, partneriais ir valstybe. Plungės rajono savivaldybei buvo skirti net du garbingi apdovanojimai. Pramoninių sąjunga Plungės rajono savivaldybę paskelbė „Metų Partneriu“, apdovanojimą įteikė merui Audriui Klišioniui, o antrasis apdovanojimas buvo skirtas savivaldybės administracijos direktoriui Mindaugui Kaunui – jam įteiktas „Metų projektų valdytojas“ apdovanojimas.

MARIJAMPOLĖ

SUGRĮŽTA BENDRUOMENIŲ INICIATYVŲ KONKURSA

Turite idėjų, kaip pagerinti Marijampolės savivaldybės viešąsias erdves, kad jos būtų dar labiau mylimos ir lankomos? Žinote, ką reikėtų patobulinti, kad pamėgta vieta taptų patrauklesnė? O gal turite idėją, kaip atgaivinti iki šiol pamirštą viešąją erdvę? Puiku! Dalyvaukite konkurse „KURK Marijampolėi“ ir galbūt Jūs būsite tas, kurio idėja mes finansuosime 100 procentų. „KURK Marijampolėi“ iniciatyva yra puiki galimybė realizuoti savo idėjas, patiems jas siūlant ir išsirenkant geriausias. Laukiame įvairių iniciatyvų ir idėjų Marijampolėi, – teikti paraiškas kviečia Marijampolės savivaldybės vicemeras Paulius Marozas.

ŠIAULIŲ R.

STEBINANTIS ŠIAULIŲ RAJONAS

Besibaigiant 2021 metams dienos šviesą išvydo Šiaulių rajoną pristatantis turistinis leidinys „Stebinantis Šiaulių rajonas“. Tai yra pirmasis tokio pobūdžio leidinys, kuriame pateikti svarbiausi rajono lankytini objektai, ekspozicijos, pramogos, edukacijos, marš-

AKMENĖ Pirmą kartą rajono gyventojai patys tiesiogiai nusprendė, kam skirti finansavimą. Metų pabaigoje laimėtojus paskelbė sudaryta komisija. Komisija pažymėjo, kad gyventojai pakankamai aktyviai siūlė idėjas, o balsavimui buvo pateikta net 10 projektų, kurie atitiko reikalavimus. Labiausiai išsiskyrė Papilės seniūnijos gyventojų aktyvumas. Projektai bus įgyvendinami savivaldybės biudžeto lėšomis.

BIRŠTONAS Nuo sausio 1 d. įsigalioja Birštono savivaldybės tarybos sprendimas, kuriuo nustatomas rinkliavos dydis. 2 eurai (kai apsisistojama 1–7 paras), nuo 8-os nakvynės – 1 euras. Vietinės rinkliavos lėšos naudojamos viešosios kurorto infrastruktūros priežiūrai ir atnaujinimui bei kurorto reklamai.

ELEKTRĖNAI Pradėjo veikti nauja Elektrėnų savivaldybės interneto svetainė. Siekiant aiškumo, greitesnio informacijos pasiekiamumo, atnaujinta informacijos pateikimo struktūra, pakeistas informacijos grupavimas ir išdėstymas svetainėje. Naujoji svetainė suderinta su mobiliuosiais įrenginiais, todėl informaciją bus galima greitai ir patogiai surasti naudojantis mobiliuoju telefonu ar planšete.

JONAVA Metų pabaigoje Jonavos Santarvės aikštėje iškelta Čekijos Respublikos vėliava, buvo minimos 100-osios diplomatinės santykių tarp Lietuvos ir Čekijos (Čekoslovakijos) respublikų užmezgimo metinės. Čekijos ambasadorius Lietuvoje Vít Korselt susitikimo su rajono meru Mindaugu Sinkevičiumi metu buvo sutarta, kad Jonavoje ir Čekijos mieste Dečyne diplomatinės metinių proga bus keliamos abiejų valstybių vėliavos. Jonava ir Dečynas yra miestai partneriai. Abiejų valstybių vėliavos buvo keliamos ir kituose Lietuvos ir Čekijos miestuose partneriuose, taip pat prie Lietuvos Seimo ir Čekijos Respublikos Senato Rūmų.

JONIŠKIS Savivaldybės administracija kviečia gyventojus dalyvauti apklausoje ir įvertinti asmenų aptarnavimo ir prašymų nagrinėjimo kokybę Joniškio rajono savivaldybės administracijoje. Atsiliepimai padės tobulinti teikiamų paslaugų kokybę, gerinti asmenų aptarnavimą teikiant administracines paslaugas. Apklausa yra anoniminė ir bus vykdoma iki vasario 1 d.

KUPIŠKIS Kupiškio savivaldybės gyventojai kviečiami į nemokamas psichologo konsultacijas. Psichologas konsultuoja kiekvieną ketvirtadienį nuo 10 val. Vienam asmeniui teikiamos ne daugiau kaip 5 konsultacijos.

PALANGA Šventės „Palangos stinta“ organizatoriai – asociacija „Stintų Ordinas“ – pradeda „Palangos stintos“ mugės dalyvių registraciją. Dalyvauti mugėje kviečiami asmenys ar įmonės, prekiaujantys pačių sukurtais, nemasinės gamybos, tautodailės ir amatų dirbiniais, žuvies ar žemės ūkio ir maisto produktais bei kitais etninio materialiojo paveldo gaminiais. Žvejybos festivalis „Palangos Stinta 2022“ vyks vasario 11–13 d.

RADVILIŠKIS Vyksta gyventojų apklausa dėl kultūros sektoriaus plėtros Radviliškio rajone. Rajono kultūrinis gyvenimas – koks jis šiandien? Koks bus rytojų? Į šiuos klausimus savivaldybės darbuotojai ieškos atsakymų rengiant Radviliškio rajono kultūros plėtros strategiją iki 2030 m.

SKUODAS Rajono meras Petras Pušinskas pakvietė savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančius verslininkus į Verslo popietę. Planuojama tokias popietes rengti ne rečiau kaip kartą per 2 mėnesius. Popietės metu verslininkams bus pristatyti savivaldybės 2022–2024 m. strateginiai tikslai ir prioritetai, verslininkai kviečiami pasidalinti savo pasiekimais, problemomis, lūkesčiais.

ŠAKIAI Paminėtos Jono Jablonskio gimimo metinės. 1860 m. gruodžio 30 d. Kubilėlių kaime, tuometėje Marijampolės apskrityje, gimė būsimo kalbininkas ir lietuvių bendrinės kalbos ugdytojas Jonas Jablonskis (1860–1930). Nors praėjo jau šimtmetis, kai pasirodė svarbiausi kalbininko lituanistiniai veikalai, tačiau jo kalbinės kūrybos ženklai teberegimi ir šiandien. J. Jablonskio pasiūlyti žodžiai – pirmadienis, antradienis, ateitis, bendradarbis, daugiskaita, degtukas, laiškas, ligoninė, mokykla, nepriklausomybė ir kiti tebevertojami iki šiol.

ŠALČININKAI Vykusiame paskutiniame 2021 m. savivaldybės tarybos posėdyje, tarybos darbą apibendrinęs meras Zdzisław Palevič kalbėjo, jog 2021 metai buvo nelengvi. „Norėčiau visiems nuoširdžiai padėkoti už bendrą darbą, už bendradarbiavimą, už konstruktyvumą ir geranoriškumą, dėkoju visai Šalčininkų rajono savivaldybės administracijai su administracijos vadovais priešaky, įveikėme 2021 metus, turėjome daug problemų, bet turime ir kuo pasidžiaugti. Linkiu visiems sveikų, laimingų ir sėkmingų Naujųjų metų“, – sakė meras.

ŠIRVINTOS Su auksinėmis vestuvėmis pasveikinti ilgamečiai savivaldybės darbuotojai Natalija ir Mečislovas Plukštai. Šeimai palinkėta dar ilgų bendrų gyvenimo metų, sveikatos ir džiaugsmo akimirkų.

UKMERGĖ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras savo transporto priemonių ūkį papildė nauju automobiliu – visureigiu „Nissan New Qashgai“. 22 222 eurus kainavusiam automobiliui lėšų skyrė Ukmergės rajono savivaldybė.

VARĖNA Savivaldybėje apsilankę Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas Rustamas Liubajevs ir Varėnos pasienio rinktinės vadas Virgilijus Raugalė visų pasieniečių vardu padėkojo savivaldybės komandai už ištiestą pagalbą rąkų migrantų krizės akivaizdoje ir apdovanojo rajono merą Algį Kašėtą antrojo laipsnio Valstybės sienos apsaugos tarnybos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus“, o savivaldybės administracijos direktoriui Alvydui Verbickui įteikė VSAT atminimo ženklą.

ZARASAI Savivaldybės meras Nikolajus Gusevas įpareigojo savivaldybės administraciją, UAB „Zarasų būstas“ atlikti aktualius triukšmo ir vibracijos, pastatų konstrukcijų būklės matavimo tyrimus centrinėje Vytauto gatvėje. Atliktus visus būtiniausius tyrimus ir gavus jų rezultatus, meras ir Darbo grupė inicijuos kreipimąsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę su reikalavimu įvykdyti savo įsipareigojimus Zarasų krašto gyventojams dėl Zarasų miesto aplinkkelio statybos.

rutai ir ekskursijos. Išleistame leidinyje pateikta informacija, kuri yra svarbiausia, kuo galime kuo gali nustebinti Šiaulių rajonas.

Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras rengdamas leidinį pasiekė į pagalbą Šiaulių rajono savivaldybės administracijos specialistus. Planuojama šį leidinį išleisti dar 6 užsienio kalbomis (anglų, vokiečių, rusų, latvių, prancūzų, lenkų kalbomis).

Išleistą nemokamą leidinį bus galima pasiimti turizmo ir verslo informacijos centre bei daugelyje Šiaulių rajono turizmui draugiškose vietose.

Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro inf.

KELMĖ

Živilė Kančienė

PRISTATYTAS PIRMASIS KULTŪROS IR ISTORIJOS ŽURNALAS

Skaitytojams pristatytas pirmasis periodinis Kelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Sietuvos“ numeris. Leidinyje aprašyti svarbiausi 2021 m. Kelmės rajono įvykiai. Prie žurnalo kūrybos straipsniais prisidėjo rajono įstaigos, mokiniai. Solidžiais straipsniais žurnalą papildė tyrėjų ir mokslininkų darbai. Sutiktuvėse sveikinimo žodį tarė mero pavaduotojas, žurnalo redakcinės kolegijos pirmininkas Egidijus Ūksas, kiti renginio svečiai.

Žurnalas prieinamas kiekviename Žemaitės viešosios bibliotekos padalinyje, svetainėje www.kelmeszemaitesvb.lt patalpinta ir elektroninė leidinio versija. Žurnalo leidybą finansavo Kelmės rajono savivaldybė.

NERINGA

Lina Pusvaškytė

ĮTEIKTA MARTYNO LIUDVIKO RĖZOS VARDŲ PREMIJA

Sausio 8 d., minint Martyno Liudviko Rėzos 246-ąsias gimimo metines, Neringos meras Darius Jasaitis įteikė tryliką šio vardo kultūros ir meno premijų architektui, dailininkei Jūratei Bučmytei ir dailininkui, dizaineriui Albertui Krajinskiui. Iškilminga ceremonija vyko Juodkrantės evangelikų Liuteronų bažnyčioje. „Man didelė garbė įteikti šį apdovanojimą žmonėms, kurie tikrai jo verti, kurie taip ženkliai prisideda prie Neringos kultūrinio veido kūrimo ir išsaugojimo, nepailstančiai garsina Neringos vardą ir istoriją ne tik Lietuvos, bet ir tarptautiniu mastu, be to, su entuziazmu prisideda prie mums visiems svarbių renginių ir projektų įgyvendinimo, su meile perduoda savo patirtį kitiems“, – kalbėjo meras.

LAZDIJAI

ATGIMUSI INICIATYVA

Sausio 7 d. po trejų metų pertraukos Lazdijų kultūros centre pagerbti ir iškilmingai apdovanojami verslininkai, per paskutinius metus ženkliai prisidėję prie bendruomenės stiprinimo, darbo vietų ir gerovės kūrimo Lazdijų krašte. „Verslo sparnų“ nominacijos įteiktos ir ilgus metus verslus plėtojantiems ir pandemijos ribojimų nepabūgusiems jauniems verslininkams. „Džiaugiuosi atgimusia iniciatyva įvertinti mūsų krašto bendruomenės narius, kurie randa galimybių ir noro savo idėjas bei intelektualų potencialą panaudoti čia, Lazdijų krašte. Didžiuojamės žmonėmis, kurie būtent čia vysto verslus, kuria šiuolaikiškus produktus, teikia kokybiškas paslaugas ir taip prisideda prie mūsų šalies regionų stiprinimo“, – sveikindama susirinkusiuosius teigė Lazdijų rajono merė Ausma Miškinienė. Iš viso renginio metu įteikti septyni „Verslo sparnai“, paskatinti jaunieji verslininkai, apdovanojami draugiškiausi krašto verslai.

KLAIPĖDOS AIKŠTĖS ATGIMIMAS: ŠIUOLAIKIŠKUMO DERMĖ SU PAGARBA MIESTO ISTORIJAI

Dideliu galvosūkiu uostamiesčio valdžiai ilgą laiką buvusi Atgimimo aikštės rekonstrukcija pagaliau įgauna perspektyvinius kontūrus: abiejų dalių – antžeminės ir požeminės – projektinių pasiūlymų derinimas jau yra baigtas. Su dviem patyrusiomis projektuotojų grupėmis, rengusiomis šio ypatingo statinio rekonstrukcijos projektinius pasiūlymus, dirbusi kompetentinga projekto priežiūros komanda, kurioje – miesto planuotojai, projektuotojai, architektai ir paveldosaugos specialistai, neslepia pasitenkinimo: pagaliau pasiektas toks rezultatas, kokio norėta.

Kitas svarbus etapas – projekto viešas svarstymas su visuomene, kurio metu Atgimimo aikštės projekto rengėjai pasirengę atsakyti į miesto bendruomenės klausimus.

Įgyvendinti šį projektą Savivaldybei svarbu dėl turimų įsipareigojimų išspręsti parkavimo vietų klausimą šalia Atgimimo aikštės įsikūrusiam Muzikiniam teatrui. Ir ne tik: kad automobilių stovėjimo vietų ypač trūksta miesto centre, akivaizdu kiekvieno didesnio renginio metu. Sprendžiant šią problemą, deramo dėmesio sulauks ir reprezentacinė aikštė, kurią rekonstruojant bus išsaugota vertingiausia jos puošmena – brandūs medžiai.

„Labai gerai, kad šį kartą projektas apima ne tik pačią Atgimimo aikštę ir automobilių saugyklą, bet ir daug išsamiau analizuoja aikštės gretimybes, sąsajas su viešuoju transportu, pėsčiųjų ir dviratininkų infrastruktūra. Manome, kad pasiūlyti Atgimimo aikštės sprendiniai papuoš miestą ir bus visapusiškai naudingi miestui“, – sako Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius Gintaras Neniškis.

POŽEMINĖ AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖ – BŪTINYBĖ

Pirmiausia Atgimimo aikštėje ketinama pastatyti požeminę dviejų aukštų automobilių statymo aikštelę. Čia numatyta įrengti apie 218 automobilių stovėjimo vietų, iš jų 8 bus skirtos žmonėms su negalia, sanitarines ir technines patalpas. Taip pat bus įrengtos 4 elektromobilių įkrovimo prieigos su galimybe, esant poreikiui, ateityje jų įrengti daugiau.

Tikimasi, kad, realizavus susisiektimo su parkavimo aikšte sprendinius, sumažės tarša centrinėje miesto dalyje, nes automobilių vairuotojams nebereikės suklikti ratų aplink senamiestį, ieškant vietos automobiliui. Vis dėlto patogiausia į miesto centrą bus keliauti viešuoju transportu. Pėstiesiems ties išėjimu iš požeminės aikštelės į Herkaus Manto g. numatyta perėja, o nuo vasaros kaitros ir gatvės, kurioje vyksta intensyvus transporto eismas, bus galima pasislėpti naujos alėjos medžių šešėlyje.

Požeminės automobilių statymo aikštelės Atgimimo aikštėje dalį rengė projektuotojai UAB „SRP Projektas“ susidūrė su neeiliniais iššūkiais: būsimos požeminio garažo vietos yra aukštas gruntinio vandens lygis ir silpnas gruntas, todėl automobilių saugyklos sienos projektuojamos iš plieninių įlaidų – tokių, kokie naudojami tvirtinant upės krantines.

Techninis projektas, siekiant rekonstruoti Atgimimo aikštę, buvo parengtas ir anksčiau – 2019 m., bet neracionalūs jo sprendiniai miesto netenkino, todėl, gavus praėjusiais metais atlikto projekto audito išvadą, sutartis su ankstesniais techninio projekto rengėjais buvo nutraukta. Kiek miestui kainuos įgyvendinti

projektuotojų sprendinius, paaiškės techninio projekto rengimo metu.

ATGIMIMO IDĖJŲ IEŠKOJO ISTORINIAME PALIKIME

Projekto sprendiniai parengti, vadovaujantis pagarbos išlikusiam kultūros paveldui ir miesto istorijai principais. Siūloma vizualiai sumažinti Atgimimo aikštės erdvę apželdintų žemės pylimų pagalba, atkartosiančių buvusio užstatymo struktūrą. Projektuotojų pasiūlytos aikštės reljefo formos yra artimos miesto gynybinių pylimų sistemai, kurios viena dalis pateko į dabartinės Atgimimo aikštės pietrytinę pusę. Pagrindinis aikštės akcentas – tai senosios Klaipėdos maketas, kuriame lankytojai galės atrasti svarbiausius išlikusius ar jau sunykusius istorinius miesto kvartalus, atskirus pastatus, gatves ir aikštes, o kai reikės, šis akcentas galės tapti scena. Šis akcentas – alternatyva ankstesniam „Dangaus veidrodžiui“. Planuojama, kad, lyginant su ankstesniu pasiūlymu, dabartinio sprendinio įgyvendinimo kaina bus žymiai mažesnė.

Aikštė suprojektuota kaip atvira erdvė, ji galės būti pritaikyta masiniams miesto renginiams, bet tuo pačiu bus patraukli kasdieniame gyvenime: jauki, apsodinta želdynais (apželdinimo projektas bus parengtas techninio projekto rengimo metu). Suformuota nauja erdvinė struktūra – lengvai prieinama iš visų pusių, atsisakant laiptų, klombų, kurios gali trukdyti žmonėms patekti į aikštę.

Kadangi aikštės tvarkymo darbai bus vykdomi istorinėje Klaipėdos miesto dalyje, numatyta atlikti ir detalius archeologinius tyrimus. Pažymėtina, kad Atgimimo aikštės sutvarkymo projektas bus vystomas be 2014 m. patvirtinto detaliojo plano keitimų ar koregavimų.

Po viešo svarstymo su visuomene prasidės techninio projekto rengimo darbai, įskaitant tyrinėjimus ir kitas susijusias paslaugas.

Klaipėdos savivaldybės inf.

APIE SVARBIAUSIUS METŲ DARBUS ALYTAUS RAJONE

Andrius KUZMAUSKAS

Alytaus rajono savivaldybės vadovai surengė nuotolinį pasitarimą su visų seniūnijų ir kaimo bendruomenių atstovais. Dalyvavo beveik 70 atstovų. Pasitarimo metu kalbėta apie praėjusių metų darbus ir planus šioms metams, kviesta atsakingai įvertinti poreikius, teikti projektus finansinei paramai.

„Ačiū jums, kad visi dirbome kaip darni komanda, sėkmingai vykdėme COVID-19 skiepų akcijas ir šiuo metu jau turime 96 proc. pasiskiepijusių gyventojų. Tikiu, kad tai padėjo išvengti skaudžių netekčių“, – sakė Alytaus rajono meras Algirdas Vrubliauskas.

Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje šiuo metu yra 28 108 gyventojai. Paskaičiuota, kad iš 2021 m. biudžeto lėšų vienam gyventojui vidutiniškai tenka 1 104 eurai išlaidų. Daugiausia gyventojų (5437) gyvena Alytaus, Alovės (3419), Simno (3391), Miroslavo (3020) seniūnijose. Mažiausia – Raitininkų (809) ir Nemunaičio (1097) seniūnijose. Pasak mero, daugiausia biudžeto lėšų pernai teko Simno, Miroslavo, Alytaus seniūnijoms, mažiausia – Raitininkams ir Nemunaičiui.

2021 m. pajamų planas įvykdytas 11,2 proc., arba 2,8 mln. eurų daugiau negu planuota. A. Vrubliauskas sako, kad šių metų biudžeto planuojamos pajamos – 28,3 mln. eurų, arba 9 proc. (2,3 mln.) didesnės negu 2021 m.

Praėjusių metų biudžeto faktinės išlaidos – 31 055 tūkst. eurų, jos panaudotos komunaliniam ūkiui – 27,1 proc., švietimo reikmėms – 21,5 proc., socialinei paramai – 8,8 proc. ir kitiems poreikiams.

KAM LEIS PINIGUS ŠIEMET?

Pasitarimo dalyviams pristatytos planuojamos didžiausios 2022 m. savivaldybės biudžeto išlaidos. Meras A. Vrubliauskas kvietė atsakingai vertinti kiekvieną poreikį, tartis su gyventojais, pasverti prioritetus. Savivaldybės taryba 2022 m. biudžetą tvirtins vasario mėnesį, tad dar yra laiko planuojamų darbų aptarimui.

Numatyta pastatyti ambulatoriją Miroslave, ambulatoriją, Greitosios medicinos pagalbos ir Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos punktus Simne, įrengti pėsčiųjų (dviračių) taką į „Dzūkijos“ ir „Vyturėlio“ sodus (sodininkų bendrijose yra apie 1000 rajone gyvenamąją vietą deklaruusių gyventojų), apšiltinti Kultūros centro ir gimnazijos pastatus Simne, atnaujinti vaikų dienos centrą Rimėnuose.

„Padėsime sutvarkyti daugiabučių namų kiemus bendrijoms, kurios renovuavo savo pastatus, skatinisime daugiabučių namų modernizavimą. Pirmiausia tarsimės dėl kiemo aikštelių asfaltavimo su tais gyventojais, kurie aktyviai dalyvaus pastatų renovacijos ir modernizavimo procese, parengs reikalingus dokumentus, prisidės savo lėšomis“, – kalbėjo meras A. Vrubliauskas.

Jis paminėjo nemažai darbų, kurie pagerins rajono gyventojų darbo, mokymosi, poilsio sąlygas. Pvz., į Punios seniūnijos administracinį pastatą perkeliama mokykla, į Alovės mokyklos patalpas persikels seniūnija ir Kultūros centro skyrius, patalpos suremontuotos, šiltos. Svarstoma įrengti paplūdimį Krokialaukyje, Kančėnuose įamžinti kraštiečių poetės Onės Baliukonės atminimą.

SIEKIS – GYVENTI PATOGIAU, ŠVARIAU, TVARKYTIS MODERNIAU

Alytaus rajono savivaldybė jau ne pirmus metus savo veikloje renka vadinamąjį „žaliąjį“ kursą – diegia atsinaujinančių energijos šaltinių priemones, skatina tausoti aplinką. Savivaldybės administracijos direktorė Gintarė Jociunskaitė sakė, kad šiemet tokių priemonių sąraše – planuojami atnaujinti nuotekų valymo įrenginiai Kančėnuose, Užupiui, vandens gerinimo ir tinklų – Angininkuose, vandens tinklų plėtra Pivašiunuose, Kedonyse. Numatoma toliau taikyti nuotekų valymo įrenginių dalinį finansavimą (jau paremtas 451 asmuo, išmokėta 135,3 tūkst. eurų kompensacijų).

Nuotoliniame pasitarime dalyvavo beveik 70 atstovų.

Gyventojai skatinami keisti senus, neefektyvius šildymo katilus, jiems kompensuojama dalis patirtų išlaidų (jau paremti 185 asmenys, jiems išmokėta 104,5 tūkst. eurų).

Modernūs šilumos siurbliai bus įrengti visuomeniniuose pastatuose – Daugų ir Pivašiūnų gimnazijose, Pivašiūnų seniūnijoje, Daugų ligoninėje. Tokie šilumos siurbliai jau įrengti Daugų seniūnijoje, Kultūros centro Luksnėnų ir Butrimonių skyriuose, Pivašiūnų ir Miroslavo senelių globos namuose, Kančėnų bendruomenės „Dėmesio centras“ namuose.

Fotovoltinės elektrinės numatoma įrengti Ūdrijoje, Makniūnuose, Butrimonyse (Kultūros centro skyrių pastatuose).

Meras A. Vrubliauskas prašė visų seniūnų, pasitarus su gyventojais ir vietos bendruomenėmis, išrinkti po tris konkrečius kelius, kuriuos šiais metais reikėtų asfaltuoti ar įrengti žvyro dangą. Savivaldybės vadovai supranta, jog tvarkytinų kelių kiekvienoje seniūnijoje yra kur kas daugiau, tačiau galimybės įpareigoja pasirinkti prioritetus.

„Praėjusiais metais asfalto tiesimui ir kaimo kelių žvyravimui savivaldybė išleido 7 mln. eurų. Kai kur gyventojai nepatenkinti, kad asfalto dangą per siaura, bet ekspertai nustatė, jog 5,5 m kelio plotis yra pakankamas nedidelio intensyvumo keliuose, ypač gyvenviečių ribose, kur transporto priemonių greitis ribojamas. Kelių tiesimui, jų priežiūrai ir šiemet skirsime išskirtiną dėmesį“, – žadėjo savivaldybės vadovai.

Taip pat seniūnai, seniūnaičiai, bendruomenių atstovai buvo raginami teikti pasiūlymus dėl gatvių apšvietimo, apsispręsti dėl kolumbariumų įrengimo Miroslavo ir Pivašiūnų kapinėse tikslingumo, seniūnijose naudojamų mažųjų traktorių poreikio. Pernai savivaldybė nupirko ir didžiausioms seniūnijoms skyrė 4 keturračius ir 3 traktorius, kuriais atliekami pagalbiniai šaligatvių valymo ir barstymo, viešųjų erdvių šienavimo darbai.

PARAMA KAIMO BENDRUOMENĖMS

Pasitarimo metu aptarta nemažai kitų klausimų – dėl sveikatos priežiūros, socialinės paramos naujovių, švietimo įstaigų veiklos. Būtent šioms įstaigoms mero pavaduotoja Dalia Kitavičienė šiemet nežadėjo jokių „perversmų“, sakė, jog savivaldybė sieks išlaikyti visas mokyklas, pritraukti į jas daugiau mokinių.

Apie paramą kaimo bendruomenėms kalbėjo Svajūnas Adžgauskas iš Venciūnų, Irena Karalukienė iš Genių kaimo, Alytaus rajono Vietos veiklos grupės vadovė Vida Vrubliauskienė, „Punios ainių“ bendruomenės atstovė Laimutė Žūsinienė, bendruomenių vadovai.

Savivaldybės vadovai atsakė į konkrečius klausimus. Kaimo bendruomenės paragintos teikti projektus dėl finansinės paramos ne tik iš savivaldybės, bet ir iš atskirų ministerijų, fondų, dalyvaujamojo biudžeto. Žadėta paremti tradicinius kultūros renginius, svarbiausius darbus.

NAUJAJAME ROKIŠKIO KRAŠTO PREKĖS ŽENKLE – DĖMESYS ŽMOGUI

Gruodžio 17 d. pristatytas naujasis Rokiškio rajono prekės ženklas ir šūkis. Ženklą sukūrusi kūrybinė agentūra „EZCO“ pateikė į Rokiškio žmonės orientuotą kūrybinį sprendimą. Šis ženklas lydės atsinaujinantį rajono įvaizdį, judėjimą pažangos kryptimi neužmirštant istorijos ir krašto vertybių.

IŠAUGĘS PREKĖS ŽENKLO POREIKIS

Pastaruoju metu galima stebėti ypač išryškėjusią konkurenciją tarp miestų, siekiant pritraukti turistų srautų, naujų gyventojų, investicijų. Rokiškio rajonas iki šiol neturėjo apibrėžtos įvaizdžio koncepcijos, kuri išskirtų jį iš kitų miestų, atskleistų unikalumą ir akcentuotų siektiną kryptį ekonominėje, politinėje, socialinėje ir sociopsichologinėje aplinkoje. Buvo nelengva suprasti, koks tai rajonas, ką jame galima rasti, ar verta čia investuoti ir įleisti šaknis. Tai – viena iš priežasčių, paskatinusių miesto prekės ženklo kūrimą.

„Daug metų buvo kalbama apie Rokiškio rajono prekės ženklo sukūrimo būtinybę, tačiau procesai nevyko. Džiaugiuosi, kad dabar turime istorinę galimybę pristatyti Rokiškio rajono prekės ženklą ir šūkį visuomenei. Tikiuosi, kad šis prekės ženklas padarys Rokiškį dar žinomesnį, lengviau atpažįstamą ir bus krašto praeities, dabarties bei ateities jungtis“, – teigia Rokiškio rajono meras Ramūnas Godeliauskas.

ROKIŠKIO KRAŠTO PERSPEKTYVA – ŽMONĖS

Pristatyto prekės ženklo idėjos pagrindą sudaro svarbiausi rajono bruožai. Tai istorinis sėlių paveldas, iki šių dienų puoselėjama dvarų kultūra ir aktyvios rajono bendruomenės. Visa tai susijungia į Rokiškio krašto perspektyvą – žmogų. Drąsų būti savimi, imlų naujovėms, gyvenantį turtingoje kultūrinėje aplinkoje ir buriantį aplink save gyvybingas bendruomenes.

Pasirinktas šūkis yra atviras kvietimas apsilankyti Rokiškio krašte jo gyventojo vardu: „Mano kraštas tavo“. Toks svetingumas, buvęs vienas iš sėlių būdo bruožų, gyvas ir šiandien. Kūrėjų teigimu, ši frazė perteikia šiltą ir žmogišką kvietimą apsilankyti, jaustis kaip namuose: „Rokiškį išvydome kaip kokybiško gyvenimo užutėkį kultūriškai turtingose sėlių žemėse, o jo žmonėse – įkvepiančią drąsą būti savimi. Ilgalaike perspektyvoje žmogus, gyvenantis ar atvažiuojantis, yra didžiausia krašto vertybė. Jo rankomis ir iniciatyva kuriamas verslas, kultūrinės iniciatyvos, gyvos ir aktualios išlieka krašto tradicijos.

Todėl šis šūkis – kviečiantis ir leidžiantis žmogui jaustis laukiamu. Pats grafinis ženklas sukurtas lengvu rankos judesiu, tai – ne

pagarbus atstumo reikalaujantis meno kūrinys. Norėjome, kad jis būtų lyg išraižytas ar nutapytas paties Rokiškio krašto gyventojo, būtų šiltas, žmogiškas, kruopštus, savitas šiam kraštui, savyje talpinantis tiek sėlių, tiek dvarų ir šiuolaikinių bendruomenių simbolius“, – teigia kūrybinės agentūros „EZCO“ vadovė Lina Vigraitė.

PREKĖS ŽENKLAS IŠSKIRTINIS SAVO DRĄSA IR EKSPRESIJA

„Pastaruoju metu išryškėjo tendencija krautytis gyventi į mažesnius, patogesnius miestus. Mums svarbu pranešti, kad gyvenimo kokybė Rokiškyje gera: čia jauku, vyksta intensyvus kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas, sutvarkyta infrastruktūra. Koją kiša vienintelis dalykas – jei niekas apie tai nežino, kodėl turėtų susidomėti?

Rokiškio prekės ženklas ypatingas savo ryškumu, ekspresija, drąsa – toks yra ir mūsų rajonas, tokie yra ir rokiškėnai – atviri, laukiantys, gerbiantys savo praeitį, tačiau gyvenantys ateitimi. Tikiu, kad šis ženklas prisidės prie labai šviesios ateities kūrimo mums visiems“, – sako Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėjo pavaduotoja Justina Daščioraitė.

PRAVERS RAJONO KOMUNIKACIJAI

„Tai – labai originalus ženklas. Galima jį mėgti arba ne, bet Rokiškio ženklo tikrai su

niekuo nesupainios. Toks ir yra komunikacijos tikslas. Nenorėčiau ženklo, kuriame, uždengus miesto pavadinimą, lieka nieko nesakantys ar, dar blogiau, klaidinantys simboliai. O šūkis pataikė į šimtuką. Jis atspindi mūsų bendruomenės atvirumą, svetingumą, kvietimą atvykti į svečius, likti gyventi, nes čia busi priimtas kaip savas“, – prekės ženklo idėją aiškina Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėja Irena Matelienė.

IDĖJAS VERTINO EKSPERTŲ KOMISIJA

Prekės ženklo ir šūkio koncepcijos paieškai buvo skelbiamas viešasis konkursas. Pateiktus darbus vertino dešimties komisijos narių grupė, sudaryta iš rinkodaros, komunikacijos, dizaino ir kultūros ekspertų. Konkurso nugalėtojas atrinktas iš trijų pretendentų pateiktų penkių projektų. Prekės ženklo sukūrimas kainavo 15 tūkstančių eurų.

Laimėjusi kūrybinė agentūra sukūrė logotipą (grafinį ženklą), logotipo naudojimo gidą, šūkį lietuvių ir užsienio kalbomis, vieningą komunikacijos priemonių stilių. Konkurso organizatoriai tiksi, kad naujasis prekės ženklas padės sustiprinti konkurencingą Rokiškio rajono įvaizdį ne tik Lietuvoje, bet ir kaimyninėse užsienio šalyse.

Komunikacijos ir kultūros skyriaus inf.

„Tikiuosi, kad šis prekės ženklas padarys Rokiškį dar žinomesnį, lengviau atpažįstamą ir bus krašto praeities, dabarties bei ateities jungtis“, – teigia Rokiškio rajono meras Ramūnas Godeliauskas.

„TŪKSTANTMEČIO MOKYKLŲ“ PROGRAMA: KAIP JI ATSILIEPS MOKYKLŲ TINKLUI

Vytis KAUNAS

„Nors apie tai, kad rengiama „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, žinojome jau prieš 3–4 mėnesius, bet su Lietuvos savivaldybių asociacija ir savivaldybėmis ši programa buvo oficialiai derinama tik gruodžio mėnesį. Dauguma savivaldybių iš esmės programai pritarė, bet dėl kai kurių jos nuostatų savivaldybėms kyla klausimų ir abejonių“, – teigia LSA patarėjas švietimo ir kultūros klausimais Jonas Mickus.

SAVIVALDYBĖS PROGRAMAI PRITARĖ

„Tūkstantmečio mokyklų“ programoje teigiama, kad joje gali dalyvauti savivaldybės, kuriose pagal priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas mokosi ne mažiau kaip 1 000 mokinių, vienas svarbiausių LSA ir savivaldybėms, kokias galimybes turi mažosios savivaldybės, neturinčios tokio mokinių skaičiaus. Diskutuojant su ministerijos specialistais išsiaiškinta, kad šios savivaldybės ir negali savarankiškai teikti paraiškų lėšoms iš programos gauti, bet jos gali dalyvauti kaip partnerės ir gauti iki 50 tūkst. eurų programai įgyvendinti skirtų lėšų. Tai nėra taip maža, – sako Jonas Mickus. – Kaip išsiaiškinome, kitas dalykas, dėl ko mažos savivaldybės negali savarankiškai dalyvauti programoje, yra jų ribotos galimybės įvykdyti programos nuostatas. Paprastai tose savivaldybėse yra viena mokykla ir ji negali kurti tinklavedikos, kas numatyta programoje. NAGRINĖDAMI „Tūkstantmečio mokyklų“ programą ministerijai pateikėme ir daugiau siūlymų. Savus pageidavimus pateikė ir atskiros savivaldybės, nes dalis jų baiminosi, kad savivaldybėje sumažės gimnazijų. Ir sumažės jų kaimo vietovėse. LSA, siekdama, kad būtų išsaugota kuo daugiau mokyklų, siūlė, kad tarp gimnazijų būtų ne 30, o 20 kilometrų atstumas, bet įtikinti ministeriją keisti šią nuostatą mums nepavyko.“

Kaip teigia LSA patarėjas, ministerijai buvo pateikta ir daugiau siūlymų, pavyzdžiui, kad ministerija pateiktų vieningą pažangos vertinimo formą, taip pat dėl vertinimo rodiklių. „Kai kurios savivaldybės teiravosi, ar programos lėšomis bus galima modernizuoti mokyklų pastatus, bet ministerijos atsakymas buvo vienareikšmiškas – lėšos skiriamos tik ugdymo kokybei gerinti ir jos negali būti leidžiamos pastatams“, – pabrėžia Jonas Mickus.

DU PROGRAMOS ETAPAI

Kaip teigia švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėja, „Tūkstantmečio mokyklų“ programos vadovė Agnė Andriūškevičienė, programa bus įgyvendinama dviem etapais. Pirmasis etapas ir programos pradžia numatoma 2022 m. pradžioje, pabaiga – 2026 m. rugpjūčio 31 d. Pirmojo etapo veikloms suplanuota skirti iki 210 mln. eurų iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir iki

44,1 mln. eurų iš valstybės biudžeto lėšų pridėtinės vertės mokesčiui kompensuoti. Antrojo etapo įgyvendinimo pradžia bus tikslinama, atsižvelgiant į pirmojo etapo rezultatus, tęstinių veiklų finansavimo galimybes ir poreikius.

KOKIE NAMŲ DARBAI LAUKIA?

„Programoje kviečiamos dalyvauti visos Lietuvos savivaldybės. Pirmiausia, ką savivaldybei reikia padaryti, – tai apsispręsti dėl dalyvavimo. Apie tai prašysime informuoti per 8 savaites nuo kvietimo paskelbimo ir pateikti savivaldybės tarybos sprendimą dėl sutikimo dalyvauti programoje, taip pat paskutinių metų savivaldybės pažangos ataskaitą. Vėliau savivaldybė, bendradarbiaudama su „Tūkstantmečio akademijos“ ekspertais, rengs „Pažangos planą“, kuriame turės būti pateikta informacija apie savivaldybės švietimo sistemos būklę ir kaitą, spręstinas problemas, siekiamo pokyčio tikslą, tobulintinas sritis ir joms reikalingas investicijas, – apie dalyvavimo programoje galimybes kalba Agnė Andriūškevičienė. – Rengiant ir įgyvendinant programą bus dirbama ranka rankon su kiekviena savivaldybe, bus ieškoma konkrečios savivaldybės švietimo bendruomenei geriausių sprendimų. Tai nėra šabloninė, unifikuota programa – ji tarnaus kiekvienai savivaldybei, jos švietimo bendruomenei, bus pritaikyta pagal kiekvieno rajono aktualiausias poreikis.“

Kaip informuoja „Tūkstantmečio mokyklų“ programos vadovė, programos lėšos bus skiriamos ne konkrečioms mokykloms, o savivaldybių pažangos planams įgyvendinti. „Pažangos planui“ įgyvendinti savivaldybei galima skirti preliminarį didžiausią sumą priklausys nuo mokinių skaičiaus savivaldybėje.

Mokinių skaičius	Didžiausia finansavimo suma savivaldybei, eurai (neįskaitant PVM)
≥ 50 000	43 000 000,00
< 50 000 ir ≥ 25 000	21 500 000,00
< 25 000 ir ≥ 15 000	10 500 000,00
< 15 000 ir ≥ 10 000	5 500 000,00
< 10 000 ir ≥ 3 000	2 500 000,00
< 3 000 ir ≥ 1 000	1 500 000,00

TIKSLAS – MAŽINTI ATOTRŪKIUS

Į klausimą, ar bus atsižvelgta į kai kurių savivaldybių nerimą dėl to, kad sumažės gimnazijų, programos vadovė pabrėžia, kad „Tūkstantmečio mokyklų“ programos tikslas – mažinti mokinių pasiekimų atotrūkius ir sukurti integrasias, optimalias, kokybiškas

ugdymosi sąlygas kiekvienoje savivaldybėje. „Mūsų siekis – mažinti mokymosi sąlygų ir pasiekimų netolygumus ne tik tarp skirtingų savivaldybių, bet ir tarp skirtingų mokyklų toje pačioje savivaldybėje. Sudarydami geriausias galimybes kiekvienam vaikui, nepriklausomai nuo to, kur jis gyvena ar kokia yra jį supanti aplinka, siekiame stiprinti Lietuvos mokyklą, o ne jas uždaryti, – teigia Agnė Andriūškevičienė. – Programoje dalyvaujančių mokyklų infrastruktūros pakeitimais ir intelektualiais resursais galės naudotis ne vienos mokyklos bendruomenės nariai, bet ir kitų savivaldybėje esančių mokyklų mokiniai ir mokytojai. Pavyzdžiui, jeigu vienoje mokykloje bus įrengta šiuolaikiška gamtamokslinė laboratorija, ja naudotis galėtų ir kitos savivaldybės mokyklos. Tiesiog savivaldybėje bus sukurta moderni švietimo infrastruktūra, priinama visų rajono mokyklų vaikams. Vienas pagrindinių „Tūkstantmečio mokyklų“ programos principų – tinklaveika, paprasčiau tariant, tai reiškia, kad programoje dalyvaujančios mokyklos negalės būti hermetiškos. Jos bus atviros ir besidalijančios, o sukurti ištekliai, pvz., nauji ugdymo metodai, veiklos būdai ar infrastruktūra, privalės būti prienami ir kitų toms tos pačios savivaldybės ar bendradarbiaujančių savivaldybių mokiniams. Mokyklos tarpusavyje dalinsis savo ištekliais ir patirtimi. Bendradarbiavimas taps įprasta veiklos kultūros dalimi.“

PROGRAMOS DALIS – ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

Viena iš keturių strateginių „Tūkstantmečio mokyklų“ programos temų yra įtrauktis. „Šioje srityje šiandien turime daug iššūkių – pradedant mokyklų bendruomenių nuostatomis, mokytojų pasirėngimu priimti ir dirbti su vaikų įvairove ir jų poreikiais ir baigiant infrastruktūros pritaikymu. Visas šiuos iššūkius atlieps ir spės būtent „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, greta kurios bus įgyvendinamos ir visos kitos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos numatytos priemonės. Pavyzdžiui, įtraukiojo ugdymo plane, kurį parengė ministerija kartu su socialiniais partneriais, numatyta, kad kasmet, atsižvelgus į poreikį ir pasiūlą, steigiamos papildomos švietimo pagalbos specialistų pareigybės mokyklose ir pedagoginėse psichologinėse, ar švietimo pagalbos tarnybose, kad kiekvienas mokinyš gautų jam reikalingą pagalbą. Jau šiais metais savivaldybės iš valstybės biudžeto skirta apie 3,7 mln. eurų steigti 285 papildomoms mokytojų padėjėjų pareigyboms, taip pat padidintos lėšos švietimo pagalbai“, – teigia švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėja, „Tūkstantmečio mokyklų“ programos vadovė Agnė Andriūškevičienė.

2022-AISIAIS MINĖSIME 14 ATMINTINŲ METŲ

Biržų rajono savivaldybės vadovai ir bendruomenės atstovai prie Semeniškiuose atidengto akmens, įamžinantį menininką ir jo gimtąjį kaimą.

Seimas pritarė 14 iniciatyvų 2022-uosius skelbti proginiais metais, skirtais pagerbti žymias asmenybes, pažymėti išskirtinių istorinių įvykių ir kultūrinių reiškinių sukaktis, atkreipti dėmesį į svarbias valstybės gyvenimo sritis. Vyriausybei pasiūlyta parengti minėjimų programas ir 2022 metų valstybės biudžete numatyti lėšų šioms programoms įgyvendinti.

Kultūros ministerijos teikimu 2022 metai paskelbti Biržų krašto garbės piliečio Jono

Meko metais, pažymint avangardinio kino kūrėjo ir kino kritiko, rašytojo ir poeto 100-ąsias gimimo metines. Taip pat sukanka 100 metų, kai gimė monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, politinis kalinys ir tremtinys, visuomenės veikėjas, pirmasis atkurto Vilniaus arkikatedros bazilikos klebonas, Biržų krašto ir Vilniaus miesto garbės pilietis.

Pažymint Pranciškaus Skorinos metus, bus akcentuojama, kad 2022-aisiais su-

kanka 500 metų, kai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo išspausdinta pirmoji knyga – „Mažoji kelionių knygelė“ ir Vilniuje įkurta pirmoji Rytų Europoje spaustuvė.

Minint Sūduvos metus, bus siekiama deramai paminėti Sūduvos krašto prijungimo prie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės 600 metų sukaktį, atskleisti Sūduvos krašto reikšmę Lietuvos valstybės tapsmo procese, jo įtaką lietuvių kalbos ir kultūros formavimosi istorijoje.

JONAS MEKAS

Gimė 1922 m. gruodžio 24 d. Semeniškių kaime. Poetas, kinematografininkas. Mokėsi Laužadiškio pradžios mokykloje, Biržų gimnazijoje. Dirbo „Naujųjų Biržų žinių“, „Panevėžio balso“ redakcijose, su bendraminčiais įkūrė Biržų miesto teatrą. Okupacijos metais jis dalyvavo antinacinėje ir antisovietinėje pogrindinėje veikloje. 1944 m. kartu su broliu Adolfu buvo priverstas pasitraukti iš Lietuvos ir pateko į karo belaisvių stovyklą Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo kurjeriu, indų plovėju, kroviku, fabriko darbininku ir lankė paskaitas Niujorko kino institute. Įsigijęs pirmąją filmavimo kamerą pradėjo filmuoti savo gyvenimo įvykius, kultūrinį išieivų gyvenimą, susidomėjo avangardiniu kinu. Už nuopelnus kino menui Jonas Mekas apdovanotas JAV ir Vakarų Europoje. Lietuvoje apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija bei ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didžiuoju kryžiumi. Jam suteiktas Kanzaso (JAV), Vytauto Didžiojo universitetų (Kaune) garbės daktaro vardai.

2007 m. Vilniuje įkurtas Jono Meko vizualiųjų menų centras. Biržų rajono savivaldybės garbės piliečio vardas Jonui Mekui suteiktas 2011 m. birželio 30 d.

KAZIMIERAS VASILIAUSKAS

Gimė 1922 m. balandžio 9 d. Kateliškių kaime. Mokėsi Čypėnų pradžios mokykloje ir Biržų gimnazijoje. 1946 m. Arkivyskupo Mečišlovo Reinio Vilniaus arkikatedroje buvo įšventintas kunigu. Kunigavo Kolesnikuose, Švenčionyse, Rimšėje. 1950 m. kaip politinis kalinys ištremtas į Sibirą. Kalėjo Intoje, Komi autonominėje respublikoje, dirbo šachtose. 1957 m. išėjo į laisvę. 1989 m., grąžinus tikintiesiems Vilniaus arkikatedrą, paskiriamas jos klebonu ir Kunigų seminarijos rektoriumi. Popiežius Jonas Paulius II K. Vasiliauskui suteikė monsinjoro popiežiaus kapeliono garbės vardą.

1994 m. už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinu. Jam buvo suteikta Lietuvos Santarvės fondo premija. 2000 m. suteiktas Vilniaus miesto garbės piliečio vardas, tais pačiais metais jis apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

Biržų rajono savivaldybės garbės piliečio vardas Kazimierui Vasiliauskui (po mirties) suteiktas 2011 m. vasario 19 d.

1956 m. gruodžio 16 d. tolimoje Irkutsko srityje Čeremchove kunigas Kazimieras Vasiliauskas sutuokė tremtinius Danutę ir Vladą.

ABEJONĖS DĖL ŠVIETIMO TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO

„Programos „Tūkstantmečio mokyklos“ idėja yra gera, bet labai abejoju, ar visi išsikelti tikslai bus įgyvendinami, nes programa grindžiama kiekybiniais rodikliais, kuriuos labai lengvai galima paskaičiuoti. Ugdymo kokybės – neapčiuopiamas rodiklis. Todėl man kelia labai daug abejonių, kad tie gražūs ir geri tikslai bus įgyvendinti“, – sako Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) Švietimo ir kultūros komiteto pirmininkas, Šilutės rajono meras Vytautas Laurinaitis.

Gerbiamas mere, kokie savivaldybių lūkesčiai, siejami su startuojančia „Tūkstantmečio mokyklų“ programa?

Tai, kas pateikta „Tūkstantmečio mokyklų“ aprašyme, šios programos vizija ir tikslai yra labai gražūs ir, be abejo, savivaldybėms žadantys gerų permainų švietimo sistemoje. Tačiau visa tai yra tik popieriuje ir labai sunku pasakyti, kaip viskas bus realiame gyvenime. Programoje daug neaiškumų ir daugelis savivaldybių įžvelgia, kad, pradėjus ją įgyvendinti, bus mažinamas mokyklų tinklas. Tai labai netenkina savivaldybių, todėl LSA valdyba parengtame rašte Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai išdėstė savo poziciją. Jame buvo pažymima, kad LSA valdyba nepitaria kai kurioms programos pasekmėms. Viena jų – gimnazijų perspektyvos. Didinamas mokinių skaičius klasėje neigiamai atsilieps kitoms savivaldybėms, ypač kaimiškų vietovių, gimnazijoms, nes gimnazinėse klasėse iki 2024 m. nuo minimalaus 12 mokinių skaičius klasėje didinamas iki 21, o nuo 2026-ųjų visose gimnazijose mažiausiai turės būti po dvi paralelines gimnazines klases. Dėl to reikalavimo nemažai gimnazijų bus priverstos reorganizuotis. Tai gresia ir kelioms Šilutės rajono gimnazijoms.

Visos rajono gimnazijos yra puikiai sutvarkytos, jose dirba kvalifikuoti specialistai, gebantys pasiekti gerų rezultatų. Tarp gimnazijų, kurios gali būti reorganizuojamos, yra ir tokia, kuri pagal valstybinių egzaminų rezultatus patenka į pirmąjį visų Lietuvos gimnazijų 50-uką. Nepaisant, kad savivaldybės pageidauja išsaugoti gerai dirbančias kaimo gimnazijas, Vyriausybė priėmė tokį nutarimą, pagal kurį Lietuvoje bus netekta nemažai gimnazijų. Ir kas liūdniausia, jei nebus pakeistas šis Vyriausybės nutarimas, Lietuvoje užsidarys beveik visos kaimiškos gimnazijos.

Programoje nurodytas tikslas – aukšta ugdymo kokybė, bet ar klasių padidinimas gali ją padidinti?

Matyt, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įsivaizduoja, kad suvežus vaikus iš provincijos į centrus pagerės ugdymo kokybė. Nemanau, kad taip atsitiks. Ši švietimo reforma grindžiama labiau kiekybiniais rodikliais: sumažinsime mokyklų skaičių, likusiąsias sustiprinsime, bet niekas nežiūri į socialinę reformos pusę. Lietuvoje yra didelių savivaldybių, kur suvežti vaikus į centrą, nėra patogų. Konkretus pavyzdys – Varėnos rajono savivaldybė. Joje daug mokyklų, nutolusių nuo rajono centro. Kaip

teigia šio rajono meras Algis Kašėta, vaikų pavėžėjimas sukelia nemažai rūpesčių. Ir vienas jų – vaikų sveikata. Per keliones į mokyklą ir atgal jie išvargs, o tai atsilieps jų savijautai, dėmesio sukaupimui. Optimizuojant mokyklų tinklą, orientuojamasi, kad tarp gimnazijų būtų 30 kilometrų, bet užmirštama, kad vaikai iki tos gimnazijos dar važiuoja apie 10–15 kilometrų. Deja, to atstumo ministerija neskaičiuoja.

Nors „Tūkstantmečio mokyklų“ programa jau startuoja, bet pirmajame jos etape ne visos savivaldybės galės dalyvauti, nes tam reikia atlikti namų darbus, susijusius su mokyklų tinklu.

Bendras reikalavimas, kad savivaldybėje būtų ne mažiau 1000, o programoje dalyvaujančioje mokykloje – ne mažiau 200 mokinių.

Tačiau to nepakanka – savivaldybės turi numatyti, koks mokyklų tinklas bus 2024-aisiais metais. Numatyti, kiek viena ar kita mokykla turės mokinių 2024 metais, labai sunku. Tarkime, dabar vienoje gimnazinėje klasėje mokosi 18 mokinių, bet į tos mokyklos apylinkes atsikelia ar iš užsienio sugrįžta kelios šeimos, ir tą klasę papildo 4–5 vaikai. O mokyklų optimizavimo plane jau numatyta, kad nuo 2024 metų ta gimnazija tampa pagrindine mokykla ar progimnazija.

Ir pats numatymas jau turi neigiamos įtakos gimnazijos bendruomenei. Ji po truputį pradeda skirstyti. Mokytojai ieško darbo kitose mokyklose, į kitas mokyklas dailosi mokiniai ir jų tėvai. Taigi sukuriamos sąlygos, kad net atsiradus galimybei padidinti mokinių skaičių, gimnazija nyksta.

Ir kitas abejonių keliantis dalykas. Tarkime 2023 metais vienoje gimnazinėje klasėje mokosi 22 mokiniai, bet kažkas iš gyventojų išsikelia gyventi į kitą vietovę ir 2024-aisiais klasėje belieka 19–20 mokinių, o plane numatyta, kad ši mokykla lieka gimnazija.

Manau, mokyklų tinklo optimizavimo plano laikotarpis yra per ilgas.

Kas bus su tomis savivaldybėmis, kuriose nėra 1000 moksleivių? Negi jos negalės dalyvauti „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje?

Šios savivaldybės jungiasi prie didesnių. Šilutės rajono savivaldybė susitarė su Neringos savivaldybe teikti bendrą paraišką. Ir kitos mažos savivaldybės tariai su didesnėmis dėl bendradarbiavimo įgyvendinant „Tūkstantmečio mokyklų“ programą. Parama bus skiriama ir paraišką teikusiai gimnazijai, ir jos partnerei.

Kaip vertinate Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos bendradarbiavimą su savivalda rengiant „Tūkstantmečio mokyklų“ programą?

Buvo derinama, ypač mokyklų tinklo pertvarkos planai. Tuo klausimu buvo surengtas ne vienas nuotolinis pasitarimas, vyko diskusijos, bet padaryta taip, kaip ministerijai reikėjo. Net į esminius savivaldybių siūlymus nebuvo atsižvelgta.

LSA, palaikydamos Prienų, Varėnos, Kretingos, Šilutės, Klaipėdos ir kitų rajonų savivaldybes, siūlė leisti gyvuoti ir mažesnėms gimnazijoms, bet į tą pageidavimą nebuvo atsižvelgta. Ne buvo atsižvelgta ir į kitų savivaldybių esminius siūlymus.

Manau, reikalingas kompleksiškas požiūris į švietimą ir ugdymo kokybę. Atrodo, „Tūkstantmečio mokyklų“ programa tą požiūrį turėtų keisti, nes joje kalbama apie ugdymo visapusiškumą, orientuojantis į individualius kiekvieno vaiko gabumus, bet programos įgyvendinimas pradėtas nuo skaičių – nuo mokyklų skaičiaus mažinimo. Vėl orientuojamasi tik į statistiką ir akademinis rodiklius.

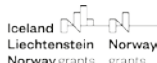
Kalbama apie mokytojų persikvalifikavimą. Teoriškai viskas gerai, bet praktiškai... Jei mokytojui yra 40–50 metų, jis dar gali persikvalifikuoti, o jei žmogui jau per 60? Didelė tikimybė, kad jis atsisakys darbo mokykloje. Kiek mokytojų pasitraukė, kai buvo įvestas nuotolinis mokymas. Vyresnio amžiaus mokytojus pasitraukti iš mokyklos skatina ir tai, kad jiems išmokama šešių mėnesių išieitinė išmoka.

Manau, pradėjus įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą pajusime labai didelį pedagogų ir švietimo specialistų trūkumą.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

SOCIALINIAI DARBUOTOJAI KVIEČIA SOCIALINIAM DIALOGUI

Andrius PETRAITIS

Socialinio dialogo idėja Lietuvoje iki šiol buvo gana neišplėtotą: pagal pagrindinius kiekybinius rodiklius Lietuva patenka tarp labiausiai neišvystytą socialinį dialogą turinčių šalių Europos Sąjungoje. Tai yra liūdna statistika, tačiau dar liūdniau, kad socialinių darbuotojų darbo užmokestis yra vienas mažiausių Lietuvoje. Ir nors pandemijos akivaizdoje socialiniai darbuotojai, kurie dirbo itin sunkiomis sąlygomis, padėdami kovoti su virusu socialinių įstaigų gyventojams, nesulaukė tokio vaisingos dėmesio ir atlygio, kokio sulaukė šalies medikai, visgi jiems LR Vyriausybės nutarimu buvo skirtos premijos. Buvo net parengtos rekomendacijos, kokiais kriterijais vadovaujantis šias premijas reikėtų paskirstyti savivaldybių socialinio sektoriaus darbuotojams.

Lietuvos profesinių sąjungų atstovai užsimeina, kad pastaraisiais metais socialiniam dialogui ir jo vystymui pradeda skirti vis daugiau dėmesio: pasirašomos šakinės sutartys, vyksta darbdavių ir darbuotojų diskusijos bei deramasi dėl įvairių lengvatų, kurios pagerintų darbuotojams darbo sąlygas, suteiktų daugiau motyvacijos. Nors visa tai skamba sudėtingai, socialinio dialogo dėka gauname teigiamą rezultatą – padidėjusias algas, geresnes socialines garantijas.

Kitų šalių patirtis rodo, kad šią sritį ypač svarbu plėtoti savivaldos lygmeniu, pavyzdžiui, skatinant savivaldybių administracijos dalyvavimą įvairiose kolektyvinėse derybose ar pasirašant sektorines bei teritorines kolektyvines sutartis. „Savivaldybių tarybų nariai daug sprendžia dėl savo socialinių darbuotojų organizacijų, todėl jų dalyvavimas ir įsitraukimas į šį projektą yra neabejotinai svarbus“, – sako Irena Petraitienė, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos (toliau LVTPS) pirmininkė.

LVTPS praėjusiais metais įsijungė į projektą „Socialinis dialogas ir kolektyvinės sutartys Lietuvoje“. Projektą įgyvendina Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA), Norvegijos vietos ir regionų valdžios asociacija ir LVTPS. Projektas yra finansuojamas Norvegijos Norway Grants 2014–2021 m. finansinio mechanizmo lėšomis. Projekto tikslas – skatinti socialinį dialogą savivaldybėse socialinių paslaugų srityje. Projekte dalyvauja penkios pilotinės savivaldybės: Marijampolės, Rokiškio, Trakų ir Utenos rajonų bei Vilniaus miesto.

Vasarą atliktas kolektyvinių sutarčių įgyven-

dinimo praktikos tyrimas socialinių paslaugų srityje parodė, kad socialinio dialogo lygis atskirose savivaldybėse reikšmingai skiriasi. Tyrimas buvo skirtas penkioms pilotinėms anksčiau minėtoms savivaldybėms, tačiau apklausa buvo vykdoma ir kitose savivaldybėse. Buvo apklausiami suinteresuotų grupių atstovai: savivaldybių, socialinių įstaigų vadovai ir atstovai, profesinių sąjungų nariai bei neasocijuoti, profesinėms sąjungoms nepriklausantys nariai. Taip pat to paties tyrimo metu buvo nustatyta, kad skirtingose savivaldybėse ir įstaigose socialinis dialogas stiprėja ir intensyvėja – tai labai geras ženklas, tačiau visuomet yra kur tobulėti.

Pagrindiniai veiksniai, kurie lėmė socialinio dialogo plėtrą yra Darbo kodekso priėmimas ir Šakinių kolektyvinių sutarčių (ŠKS) pasirašymas. Visa tai paskatino profesinių sąjungų kūrimąsi, domėjimąsi darbuotojų teisėmis ir galimybėmis, davė naudos profesinių sąjungų nariams, žmonės tapo aktyvesni, darbuotojai labiau motyvuoti, papildomai buvo pasirašytos įstaigos lygmens kolektyvinės sutartys, atsirado daugiau pasitikėjimo ir dialogo su įstaigų vadovais, pagerėjo psichologinis klimatas ir darbo aplinka.

Projekto įgyvendinimo metu buvo surengti įvairaus formato renginiai: forumas, trys seminarai, mokymai penkioms pilotinėms savivaldybėms, kuriuos Lietuvos savivaldybių asociacija bei Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga organizavo kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinės darbo inspekcijos, savivaldybių ir profesinių sąjungų atstovais buvo diskutuota apie socialinio dialogo plėtojimą savivaldybėse, teritorinių sutarčių socialinių paslaugų srityje pasirašymą. Profesinių sąjungų bei savivaldybių atstovams dalinantis savo patirtimi paaiškėjo, kad egzistuoja didelis poreikis apmokyti darbuotojus vesti socialinį dialogą bei išmokyti deryboms būtiną praktinių įgūdžių, tad buvo nustatytas šių vizijų planas.

Nacionalinės kolektyvinės sutarties ir Socialinių paslaugų šakos kolektyvinės sutarties pasirašymas paskatino profesinių sąjungų kūrimąsi bei narystės augimą. Tačiau iš vadovų pusės kilo nepasitenkinimas, dėl į Socialinių paslaugų šakos kolektyvinių derybų procesą neįtrauktų savivaldybių administracijų, trūko informacijos apie derybas, nevyko konsultacijos. Socialinės paramos centrų, socialinių skyrių savivaldybėse, globos namų ir pensionatų

Irena Petraitienė: Socialinių darbuotojų dalyvavimas projekte yra neabejotinai svarbus.

vadovai nuolat baiminasi, kad neturės pakankamai išteklių vėlesniam šių sutarčių nuostatų įgyvendinimui. Kolektyvinėje sutartyje socialinės garantijos, kurios taikomos tik profesinių sąjungų nariams supriešino darbuotojus ir kėlė įtampą kolektyvuose.

Projekto „Socialinis dialogas ir kolektyvinės sutartys Lietuvoje“ metu socialinėse įstaigose, organizacijose buvo atliktas tyrimas. Apibendrinus tyrimą, buvo pateiktos išvados ir rekomendacijos, kurios tikėtina taps realybe, įgyvendinus projekto tikslus. Pirmiausia ir svarbiausia – toliau stiprinti socialinį dialogą savivaldybių lygmeniu. Darbdaviai privalo suprasti profesinių sąjungų svarbą ir sudaryti sąlygas joms kurtis. Taip pat reikšminga yra skatinti teritorinių sutarčių socialinių paslaugų srityje pasirašymą, į derybų procesą įtraukiant ir darbdavius bei rengti bendrus mokymus apie socialinį dialogą darbdavių ir profesinių sąjungų atstovams. Dar vienas tikslas pasibaigus projektui – gebėti inicijuoti diskusijas, kas galėtų būti darbdavių atstovu derybose, koks galėtų būti savivaldybių lygmens darbdavių įsitraukimo į šį procesą mechanizmas.

Projekto veiklos parodė, kad savivaldybėse vis dar vyrauja neigiamas požiūris į profesines sąjungas, raginama nestoti, daromas spaudimas, trūksta supratimo ir suvokimo apie profesinių sąjungų veiklą tiek vadovų, tiek darbuotojų tarpe, dėl šių priežasčių projektas yra ypatingai svarbus ir reikalingas Lietuvos mastu. Dalis darbuotojų profesines sąjungas mato kaip įrankį trumpalaikių problemų sprendimui, trūksta susikalbėjimo tarp profesinių sąjungų vadovų, darbuotojų ir darbdavių, pasigendama aiškesnės lyderystės, efektyvios komunikacijos, sėkmingai socialinio dialogo plėtrai trukdo dažna administracijos vadovų kaita, juntamas derybinių įgūdžių trūkumas.

Nepaisant to, yra akivaizdus poreikis socialinio dialogo ir kolektyvinių sutarčių pasirašymo tiek nacionaliniu, tiek teritoriniu, tiek darbdavio lygmeniu Lietuvoje, todėl socialinio dialogo projekto įgyvendinimas yra labai svarbus visoms savivaldybių profesinėms sąjungoms. Tikimasi reikšmingų rezultatų ir didelio pokyčio bei naudos įvairiose kolektyvinėse derybose, pasirašant sektorines bei teritorines kolektyvines sutartis.

KOKIAS VIEŠĄSIAS PASLAUGAS GYVENTOJAI VERTINA GERAI, O KURIŲ STINGA

Kauno rajono seniūnijose atlikta apklausa padėjo nustatyti, kokias viešąsias paslaugas gyventojai vertina gerai, o kurių stinga. Moksliniam tyrimui vadovavęs profesorius habil. dr. Gediminas Merkys ir jo kolegė dr. Daiva Bubelienė tvirtina, kad Kauno rajone yra palankios sąlygos gyventi, dirbti ir kurti, o vietos bendruomenė – kūrybinga, pozityvi, versli.

VERTINA BE EMOCIJŲ

Tirti gyventojų nuomonę, jų pasitenkinimą ar nepasitenkinimą viešosiomis paslaugomis numato Lietuvos teisės aktai. Tokia bendravimo su gyventojais praktika atliepia Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, todėl Kauno rajono savivaldybė sociologines apklausas nuo 2006 m. atlieka periodiškai. Sausio 6 d. beveik 150 puslapių mokslinė studija buvo pristatyta savivaldybės darbuotojams, seniūnams. Tyrimas apėmė visas 25 seniūnijas, duomenų bazėje – per 1 800 atsakymų.

G. Merkio teigimu, tyrimas atspindi realią gyventojų įvairovę pagal pagrindines socio-demografines charakteristikas: amžių, lytį, išsimokslinimą, užimtumą, socialinį statusą, gyvenamosios vietovės tipą. Viešųjų paslaugų sąvoka apima komunalinį ūkį, viešąjį transportą, kultūrą, švietimą, viešosiomis lėšomis įrengtą infrastruktūrą, sveikatos ir socialinę apsaugą, viešąjį saugumą.

NORĖTŲ VEIKLESNIŲ SENIŪNŲ

Respondentai turėjo galimybę laisva forma pareikšti savo samprotavimus apie vietos valdžios ir savivaldos funkcionalumą. Pavyzdžiui, kad būtų stiprinamas seniūno institutas, be tyrėjų paskatos, ragino 5 proc. apklaustųjų. Tyrimo vadovas pastebėjo, kad atskiros seniūnijose šis dydis svyruoja nuo 0 iki 17 proc., ir daro išvadą, kad kai kuriose seniūnijose yra susikaupusių daugiau spręstinių problemų arba tose seniūnijose dirba nepakankamai sumanūs seniūnai, jiems stinga komunikacijos įgūdžių, savo misijos šiuolaikiško suvokimo. „Visgi dauguma seniūnų dirba neprastai, tad atsakymuose liejosi žmonių padėkos savo seniūnui/-ei, seniūnijos darbuotojams. Didoki rodiklio reikšmės svyravimai kelia nerimą. Dalis gyventojų, neturėdami veržlaus, bendruomeniško, šiuolaikiško seniūno, savotiškai yra diskriminuojami, nusivilia savivalda“, – pastebėjo sociologas.

PAKRAŠČIAI IR „LAŠINIŲ DIRŽAS“

Tyrimas atskleidė, kad pakaunėje formuojasi vidurinė klasė, galimai šis procesas vyksta sparčiau nei vidutiniškai šalyje. Palyginimas rodo, kad Kauno rajono gyventojai savo šeimos ar namų ūkio materialinę-finansinę padėtį yra linkę vertinti palankiau nei visoje Lietuvoje.

Valerijus Makūnas (kairėje): reaguodami į gyventojų lūkesčius skiriame daug išteklių darželių plėtrai, atnaujiname stadionus, mokyklas.

Daugiau gerovės stygiaus, socialinės atskirties rizikos sociologai aptinka atitulusiose nuo miesto Vandžiogalos, Ežerėlio, Vilkijos, Rokų seniūnijose. „Gerovės juosta, arba „lašinių diržu“, pasak G. Merkio, galima vadinti priemiesčių seniūnijas ir kurortinės teritorijos statusą turinčius miestelius: Kačerginę, Kulautuvą, Zapyškį. „Kauno rajonas yra vieta, kur noriai kuriasi jaunos šeimos. Tai reikšmingas faktas šalyje, kurioje gyventojų skaičius katastrofiškai mažėja“, – pastebėjo G. Merkys.

Džiugina ir tai, kad Kauno rajono gyventojų ketinimai emigruoti į užsienį per artimiausius dvejus metus nėra stipriai išreikšti. Net 96,1 proc. rajono gyventojų iki 50 metų amžiaus nurodė, kad emigruoti neketina. „Palyginti su kitomis savivaldybėmis, kuriose teko atlikti panašius tyrimus, tai geriausias rodiklis, kuris kartu yra ir vietos savivaldos pastangų įvertinimas. Deja, Lietuvoje esama savivaldybių, iš kurių norėtų migruoti kas trečias–penktas apklaustasis, – teigė sociologas. – Kauno rajonas palaipsniui tampa gėdijama vieta gyventi. Rajono vietos valdžios gebėjimą neprastai tvarkytis, siekti gerovės liudija ir Lietuvos savivaldybių indeksas, kiti vertinimai.“

Kaip ir daugelyje kitų savivaldybių, Kauno rajone aktuali kelių ir gatvių būklė, viešųjų erdvių sutvarkymas. Kai kurių nutolusių seniūnijų gyventojai norėtų geresnės vandens kokybės, daugiau socialinių paslaugų, kad arčiau jų namų būtų vaistinių, odontologijos kabinetų, parduotuvių.

Atsakymuose į atviro tipo klausimus gyventojai dėkojo Kauno rajono vadovams už tai,

kad savivaldybė buvo išsaugota kaip administracinis vienetas ir rajono pakraščiai nebuvo palikti likimo valiai, galimai prijungiant juos prie kaimyninių savivaldybių.

LINKI NEUŽMIGTI ANT LAURŲ

Apibendrinus tyrimą, paaiškėjo, kad du trečdaliai gyventojų vietos savivalda yra patenkinti. Vienas penktadalis vertina vidutiniškai, o maždaug dešimtadalis yra nusivylęs ir nepatenkinti. Gyventojų pasitenkinimo indeksas, kurį rekomenduoja skaičiuoti Vidaus reikalų ministerijos patvirtinta metodika, rajone yra gana aukštas. Rodiklio reikšmė siekia 0,71 punkto, o maksimali teoriškai įmanoma reikšmė yra lygi vienetui (PI = 1,00).

„Faktas, kai vietos valdžia gyventojų anoniminės apklausos sąlygomis vertinama palankiai, yra pozityvus reiškinys. Egzistuoja realūs pasiekimai, laiduojantys viešųjų paslaugų kokybę. Saugokite, ką turite ir kryptingu darbu kūrėte daug metų“, – kalbėjo G. Merkys.

Sociologo nuomone, Kauno rajonas griaua kai kuriuos mitus. Vienas jų – kad gyvenimo kokybės požiūriu mieste yra geresnės sąlygos nei kaimiškiose vietovėse. Pagal išduodamų statybų leidimų skaičių Kauno rajonas jau keletus metus yra tarp pirmaujančių savivaldybių. Ypač plečiasi individualių gyvenamųjų namų kvartalai. Kartu jis pabrėžė, kad viešųjų paslaugų kokybę reikia tobulinti nuolat. „Žmonės, ypač jauni, yra reiklūs ir išlepinti vartotojai, išmano paslaugų standartus. Gyventojų poreikiai nuolat auga, todėl vietos valdžia privalo neužmigti ant laurų“, – kalbėjo profesorius.

Parengta pagal Kauno r. savivaldybės inf.

VRM: TAI BUVO ISTORINIŲ IŠBANDYMŲ METAI

Prieš metus pradėjusi dirbti XVIII Vyriausybė pristatė pirmųjų metų rezultatus. Vidaus reikalų ministerijai tai buvo istorinių išbandymų metai. Pirmoje metų pusėje padėjus suvaldyti antrąją COVID-19 pandemijos bangą, jau vasaros pradžioje vidaus reikalų sistemos teko skubiai reaguoti į beprecedentę neteisėtos migracijos krizę.

„Prieš Lietuvą ir visą Europos Sąjungą buvo organizuota hibridinė ataka, kurios priešakinėse linijose atsidadė vidaus reikalų sistemos pareigūnai. Susidūrus su neteisėtos migracijos krize pirmą kartą Nepriklausomos Lietuvos istorijoje paskelbta nepaprastoji padėtis. Nors šiandien situacija pasienyje stabilizuota – visos tarnybos išlieka aukščiausioje parengtyje“, – teigė vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė.

Siekiant atremti Baltarusijos režimo organizuotą hibridinę ataką, ministerija skubiai parengė svarbius įstatymus, per itin trumpą laiką išsprendė migrantų apgyvendinimo problemą ir pasienyje su Baltarusija pradėjo taikyti pasiteisinusių užsieniečių apgrėžimo politiką. Nuo rugpjūčio mėnesio pradžios į Lietuvą neįleista apie 8 000 neteisėtų migrantų. Valstybės lėšomis pradėtas įrenginėti fizinis barjeras – šiuo metu pasienyje jau nutiesta maždaug 130 km koncertinos.

Siekiant užsitikrinti tarptautinę paramą, surengta daugiau nei 100 susitikimų. Lietuvai pavyko užsitikrinti 42 milijonų Europos Komisijos finansinę paramą migracijos krizei valdyti. Ministrė A. Bilotaitė inicijavo būtinus Europos Sąjungos migracijos politikos pokyčius.

„Svarbu tai, kad ši migracijos krizė nepaalyžiuo ir kitų ministerijai aktualių darbų: šiuo metu intensyviai rengiama valstybės tarnybos pertvarkos koncepcija, peržiūrėtos ministerijai pavaldžių įstaigų funkcijos, įgyvendinami planai dėl nusikalstamumo ir gaisringumo mažinimo“, – teigia ministrė Agnė Bilotaitė.

Įgyvendindama regionų politiką ministerija suteikė savivaldybėms daugiau savarankiškumo – 2021 metais įsteigta 10 regionų plėtros tarybų, kurios pačios, be centrinės valdžios įsikišimo, priims regionams svarbius sprendimus.

Svarbūs pokyčiai vyko ir viešojo saugumo bei civilinės saugos srityse. Valstybės institucijų ir atsakingų tarnybų pasirėmimui galimai avarijai Astravo atominėje elektrinėje pirmą kartą numatyta ilgalaikis finansavimas – penkeriems metams suplanuota net 90 mln. eurų. Pareigūnų darbo užmokesčiui didinti kitų metų valstybės biudžete numatyta skirti 31 mln. eurų.

NETEISĖTOS MIGRACIJOS KRIZĖ

Birželio mėnesį itin išaugo į Lietuvą neteisėtai norinčių patekti migrantų srautas – tai buvo nedemokratinio Baltarusijos režimo organizuojamos atakos pradžia.

Siekiant ją suvaldyti buvo:

- ♦ sutelktos pasieniečių, policijos, Viešojo saugumo tarnybos, kariuomenės pajėgos;
- ♦ paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija;
- ♦ operatyviai priimti Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pakeitimai;
- ♦ priimtas specialusis įstatymas dėl fizinio barjero įrengimo prie Baltarusijos sienos;
- ♦ pakoreguotas Civilinės saugos įstatymas, pakeistas Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas;
- ♦ sukurtas Jungtinis situacijų centras.

Nuo rugpjūčio mėnesio pradžios, kai buvo pradėtas taikyti užsieniečių apgrėžimas Lietuvos pasienyje su Baltarusija, į šalį buvo neįleista beveik 8 000 migrantų. Sienos kontrolė iki šiol nuolat vykdoma sustiprintu režimu.

Migracijos krizę paskatino greičiau spręsti ir modernių sienos stebėjimo sistemų įdiegimo klausimą. Šiuo metu paskelbti reikalingos įrangos pirkimai dėl viso sienos su Baltarusija ruožo. Nuo 2023 m. preliminarai planuojama užtikrinti visos sienos su Baltarusija stebėjimą moderniomis sistemomis.

Prasidėjus migrantų antplūdžiui, teko skubiai ieškoti jiems apgyvendinimo vietų, užtikrinti maitinimą ir medicininę pagalbą. Per labai trumpą laiką migrantų poreikiams buvo pritaikyti 5 apgyvendinimo centrai. Pažeidžiamiausioms grupėms – nėščioms moterims, vaikams, nelydimiems nepilnamečiams, neįgaliesiems teikiama būtiniausia socialinė pagalba.

Migracijos departamentas baigė nagrinėti neteisėtai į Lietuvą iš Baltarusijos patekusių migrantų prieglobsčio prašymus, kuriuos užregistravo vasarą ir rugsėjį dirbusios mobiliosios komandos. Iš 3272 prašymų prieglobstis suteiktas 54 užsieniečiams – kitų laukia išsiuntimas į kilmės šalis. Siekiant mažinti migrantų išlaikymui Valstybės patiriamas išlaidas, aktyviai skatinamas migrantų savanoriškas grįžimas.

POKYČIAI EUROPOS SĄJUNGOS (ES) MIGRACIJOS POLITIKOJE

Prasidėjus neteisėtos migracijos krizei, Lietuva inicijavo diskusijas dėl būtinų pokyčių ES migracijos politikoje. Ministrė A. Bilotaitė inicijuotą kreipimąsi į Europos Komisiją palaikė 12 ES vidaus reikalų ministrų, vėliau palaikymą išreiškė dar 2 šalys.

Europos Komisija atsižvelgė į Lietuvos pasiūlymą dėl lankstesnių taisyklių taikymo prieglobsčio, materialinių priėmimo sąlygų ir grąžinimo procedūrų su migrantų krize susiduriančioms Baltarusijos kaimynėms Lenkijai, Lietuvai ir Latvijai ir jį pateikė ES Tarybai.

Be to, Europos Komisija Lietuvai skyrė

42 mln. eurų skubios paramos neatidėliotiems poreikiams tenkinti.

Sprendžiant neteisėtos migracijos krizę įvyko per 100 tarptautinių dvišalių ir daugiašalių susitikimų, Lietuvai ES lygmeniu teikta politinė, humanitarinė, finansinė ir techninė parama.

GAISRINĖ SAUGA

Siekiant mažinti gaisruose žustančių žmonių skaičių, patvirtintas Gaisrų prevencijos veiksmų planas. Jo tikslas – pasiekti, kad iki 2031 m. gaisruose žuvusiųjų skaičius būtų tris kartus mažesnis ir toliau mažėtų. Planas pagrįstas plačios įtraukties idėja – jį drauge įgyvendina ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, ir Policijos departamentas, ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, ir visos savivaldybės. Toks kompleksinis planas gaisrinės saugos srityje parengtas pirmą kartą.

ĮGYVENDINAMA VALSTYBĖS TARNYBOS PERTVARKA

Vidaus reikalų ministerija jau parengė valstybės tarnybos efektyvumo didinimo trumpuoju laikotarpiu priemonių paketą, o netrukus pristatys valstybės tarnybos pertvarkos koncepciją.

Pradėtas įgyvendinti sisteminis Valstybės tarnybos pertvarkos projektas. Jo tikslas – stiprus valstybės įstaigų vadovų korpusas, efektyvi žmogiškųjų išteklių valdymo sistema. Be to, bus peržiūrėtos ir visų institucijų funkcijos, įsteigtas valstybės tarnybos valdymo kompetencijų centras. Tikimasi, jog tai sustiprins vadovų lyderystės gebėjimus, padidins valstybės tarnybos profesionalumą, lankstumą bei efektyvumą ir diegiant inovacijas valstybės tarnyboje modernizuos žmogiškųjų išteklių valdymą. Taip pat atliekama Viešojo valdymo agentūros studija – ja remiantis iki metų pabaigos bus sukurtas vykdomųjų agentūrų ir su jų valdysena susijęs modelis.

Vidaus reikalų ministerija parengė ir atnaujintas Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir

jų aptarnavimo institucijose taisyklės. Tai sudarys palankesnes sąlygas asmenų aptarnavimui ir veiksmingesniam vieno langelio principo įgyvendinimui. Institucijos galės plačiau naudoti informacines ir ryšių technologijas, viešai skelbdamos informaciją apie savo veiklą ir priimdamos asmenų prašymus ir skundus.

ATSISAKOMA VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJAI NEBŪDINGŲ FUNKCIJŲ

Atlikta vidaus reikalų sistemos funkcijų peržiūra – įvertinta, kokios funkcijos būdingos Vidaus reikalų ministerijai, o kurių ministerija neturėtų vykdyti. Atsižvelgdama į peržiūros išvadas, Vidaus reikalų ministerija nusprendė atsisakyti 5 viešųjų įstaigų (VŠĮ). VŠĮ Vilniaus kultūros, pramogų ir sporto rūmai, VŠĮ valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centras „Dainava“ ir VŠĮ Vidaus reikalų ministerijos Poilsio ir reabilitacijos centras „Pušynas“ bus likviduotos, o jų turtas perduotas Turto bankui. VRM atsisako savininko teisių ir į VŠĮ Bendrystės ir socialinių inovacijų centrą bei BĮ koncertinę įstaigą VRM Reprezentacinį pučiamųjų orkestrą.

Kartu su pareigūnų bendruomene per 2022 m. bus parengtas profesinių ligų prevencijos ir reabilitacijos paslaugų teikimo modelis, siekiant atliepti pareigūnų poreikį laiku gauti aukščiausios kokybės paslaugas. Planuojama didinti finansavimą pareigūnų reabilitacijos paslaugoms ir siekti, jog jas kasmet gautų bent 10 proc. pareigūnų.

2021 m. svarbiausi darbai

VERTYBĖS: SKAIDRUMAS IR ATVIRUMAS – PAGARBA ŽMOGUI – ATSAKOMYBĖ – LYDERYSTĖ

MIGRACIJOS KRIZĖS VALDYMAS:

- Priimti nacionalinio lygio įstatymai, leidę greitai stabilizuoti situaciją pasienyje su Baltarusija.
- Pradėta įgyvendinti neteisėtų migrantų apgręžimo politika
- Nutiesta 130 kilometrų koncertinos
- Per trumpą laiką daugiau nei 3000 migrantų apgyvendinti šaltajam sezonui pritaikytose patalpose
- Siekiant užsitikrinti tarptautinę paramą, surengta daugiau nei 100 susitikimų
- Užtikrintas 42 mln. eurų Europos Komisijos finansavimas
- Parengti siūlymai dėl būtinų Europos Sąjungos migracijos politikos pokyčių

VIEŠASIS VALDYMAS:

- Pradėta įgyvendinti sisteminė valstybės tarnybos pertvarka
- Atlikta VRM pavaldžių įstaigų peržiūra – penkių iš jų atsisakyta

REGIONŲ DECENTRALIZACIJA:

- Regionams suteikta daugiau savarankiškumo, įsisteigė dešimt Regionų plėtros tarybų

VIEŠASIS SAUGUMAS:

- Pasirengimui galimai avarijai Astravo atominėje elektrinėje numatyta 90 mln. eurų
- Surengtos valstybinio lygio civilinės saugos funkcinės pratybos, įtraukusios daugiau nei 20 valstybės institucijų ir visas savivaldybes
- Pareigūnų darbo užmokesčiui didinti kitais metais numatytas 31 mln. eurų
- Valstybės sienos apsaugos tarnybos ginkluotei atnaujinti pagal NATO standartus numatyta 3,5 mln. eurų

STIPRESNI IR SAVARANKIŠKESNI REGIONAI

Įsteigta 10 regionų plėtros tarybų, taip suteikiant regionams daugiau savarankiškumo ir galių spręsti regionams aktualias socialines ir ekonomines problemas. Vienas svarbiausių Vidaus reikalų ministerijos tikslų – suderinti veiksmus su kitomis ministerijomis, kad regionų plėtros planams būtų skirta apie

30 proc. ES lėšų, arba 1,8 mlrd. eurų. Be to, suplanuotos 2021–2027 m. ES fondų investicijos bus skiriamos integruotoms šalies teritorijoms vystyti. Vietos plėtros strategijoms numatyta 41,5 mln. eurų ES fondų lėšų, o tvartos miestų plėtros veiksams ir savivaldybių bendradarbiavimu grįstoms funkcinėms zonoms vystyti – 612 mln. eurų ES fondų lėšų.

VRM inf.

APIE SAUGOMŲ TERITORIJŲ PERTVARKĄ IR DIDĖJANTĮ SAVIVALDOS DĖMESĮ KULTŪROS PAVELDUI

Sausio 6 d. vykusiame Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) išplėstiname valdybos posėdyje buvo pristatyta Saugomų teritorijų administravimo pertvarka ir savivaldybių veikla kultūros paveldo apsaugos srityje 2020 metais.

Nors Saugomų teritorijų administravimo reforma pradedama nuo 2022 m. sausio 1 d. su savivaldybėmis ji aptarta nebuvo. Todėl merai jos rengėjams turėjo nemažai klausimų – kaip bus valdomi tokie komerciniai objektai kaip „Lajų takas“ ir panašūs, kaip bus pertvarkomos jungtinės tarybos ir kaip savivaldybės jose atstovaus savo gyventojų interesams, kaip toliau vyks bendradarbiavimas su savivalda priimant svarbius su konkrečia saugoma teritorija susijusius sprendimus.

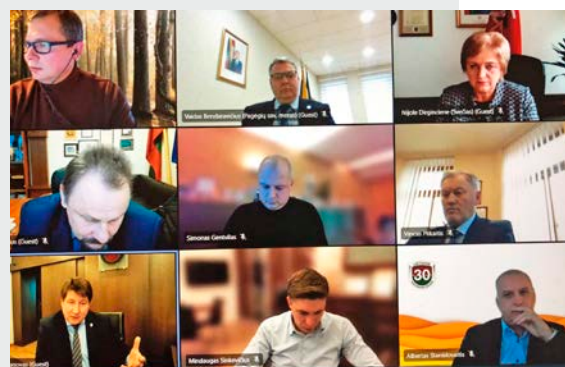
Pasak Aplinkos ministerijos viceministro Dano Augučio, planuojama reforma dviem etapais. Pirmajame bus įvykdyta struktūros reforma sustambinant Saugomų teritorijų direkcijas (vietoje 33 lieka 4), antrasis etapas skirtas funkcijų peržiūrai, ir, kadangi tam

reikalingi įstatymų pakeitimai, ji bus nukelta vėlesniam laikotarpiui. Funkcijų savivaldai perduoti neplanuojama.

Pristatydama valdybos nariams tyrimą apie savivaldybių veiklą kultūros paveldo apsaugos srityje 2020 metais, Valstybinės kultūros paveldo komisijos pirmininkė Vaidutė Ščigienė pabrėžė, kad kultūros paveldui savivaldybės skiria vis daugiau dėmesio bei lėšų.

2014 metais savivaldybės kultūros paveldui skyrė apie 4 mln. eurų, o 2020 metais – beveik 15 mln. eurų, tuo tarpu valstybė atitinkamai per 6 mln. eurų 2014 m. ir kiek daugiau nei 12 mln. eurų 2020 m.. Nuosekliai didėja ir tarptautinių fondų dalis, 2020 metais ši suma siekė apie 11,5 mln.

Kalbėta ir apie privačių kultūros paveldo objektų apsaugos ir tvarkybos situaciją. Tarp pagrindinių problemų įvardintas savininkų (valdytojų) pasyvumas, didelių tvarkybos darbų įkainiai ir projektinės dokumentacijos rengimo sudėtingumas, taip pat – idėjų trūkumas, kaip tinkamai pritaikyti kultūros

paveldo objektus atokesnėse vietovėse. Atkreiptas dėmesys ir į kompleksinius objektus valdančių privačių savininkų situaciją: dalis šių objektų nėra saugomi valstybės, todėl savininkai negali pretenduoti į kompensavimo ir paveldotvarkos programų lėšas.

Parengė LSA patarėja komunikacijai Indrė Vilūnienė

KAS PASIKEITĖ PER DEŠIMTMETĮ?

2021 M. GYVENTOJŲ IR BŪSTŲ SURAŠYMO REZULTATAI

Kas dešimtmetį atliekamas visuotinis gyventojų ir būstų surašymas atskleidė įvairiapuses visuomenės kaitos tendencijas. Gyventojai keliai gyventi į rajonus prie didžiųjų miestų, sensta, daugėja labiau išsilavinusių asmenų – daugiau nei ketvirtadalis gyventojų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą.

GYVENTOJAI KELIASI GYVENTI Į SOSTINĘ IR RAJONUS

2021 m. sausio 1 d. Lietuvoje buvo 2 810 761 nuolatinis gyventojas, 1 505 796 moterys ir 1 304 965 vyrai.

Per dešimtmetį nuolatinių gyventojų skaičius sumažėjo 232,6 tūkst., arba 7,6 proc. Netekome tiek gyventojų, kiek gyvena Klaipėdoje ir Panevėžyje kartu sudėjus.

Gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo tarptautinė migracija ir natūrali gyventojų kaita. Vis dėlto daugiau gyventojų praradome dėl emigracijos. Per dešimtmetį iš šalies išvyko 118,9 tūkst. daugiau nei atvyko. Gimė 113,7 tūkst. mažiau nei mirė.

Teritorinis gyventojų pasiskirstymas šalyje keičiasi – daugėja gyvenančiųjų miestuose, gyventojai keliai gyventi į rajonus, keičiasi gyventojų tankumas.

2021 m. miestuose gyvena 68,2 proc. gyventojų, prieš dešimtmetį gyveno 66,7 proc. Vilniaus miesto savivaldybė – vienintelė iš didžiųjų miestų savivaldybių, kurioje per dešimtmetį gyventojų skaičius nesumažėjo. Vilniaus miesto savivaldybės gyventojų skaičius išaugo 4 proc. ir dabar siekia 556,1 tūkst. Tai – penktadalis šalies gyventojų. Kitų didžiųjų miestų savivaldybių gyventojų skaičius sumažėjo. Palyginti su 2011 m. surašymo duomenimis, labiausiai sumažėjo Panevėžio miesto savivaldybės gyventojų skaičius – 11 proc., Šiaulių miesto savivaldybės – 8 proc., Klaipėdos miesto savivaldybės – 6 proc. Kauno miesto savivaldybėje gyventojų sumažėjo 6 proc. ir jų skaičius jau nebesiekia 300 tūkst. Šioje savivaldybėje – 298,8 tūkst. gyventojų.

Gyventojų rajonuose prie didžiųjų miestų daugėja. Labiausiai išaugo Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų skaičius – 11 proc. – ir šiuo metu jis sudaro 57 tūkst. Kauno rajono savivaldybės gyventojų skaičius padidėjo 7 proc., Vilniaus rajono savivaldybės – 1 proc.

Labiausiai gyventojų sumažėjo Pagėgių savivaldybėje, Skuodo, Pakruojo, Kelmės ir Ignalinos rajonų savivaldybėse – šios savivaldybės nuo 2011 m. neteko penktadalio gyventojų.

Tankiausiai apgyvendintas Mažeikių miestas (2007,6 gyventojų viename kvadratiname kilometre), rečiausiai – Varėnos rajono savivaldybė (9,5 gyventojų viename kvadratiname kilometre).

SENSTANTI VISUOMENĖ

Palyginti su 2011 m., gyventojų pasiskirstymo pagal amžių pasikeitimai rodo gyventojų senėjimą. Pastebimas ryškus jaunesnių nei 30 m. gyventojų skaičiaus mažėjimas ir vyresnių amžiaus grupių gyventojų skaičiaus didėjimas – ypač priešpensinio amžiaus gyventojų (vyresnių nei 54 metų vyrų ir moterų). Vyresnių nei 64 metų amžiaus moterų yra 1,8 karto daugiau nei vyrų.

SUSITUOKUSIEJI – DAUGUMA

Palyginti su 2011 m. surašymo duomenimis, esminių vyrų ir moterų santuokinės padėties pokyčių nėra. Didžiausią dalį ir tarp vyrų (54 proc.), ir tarp moterų (46 proc.) vis dar sudaro susituokusieji. Tarp vyrų išlieka daugiau susituokusiųjų (54 proc.) ir niekada negyvenusiujų santuokoje (32 proc.), tarp moterų – našlių (14 proc.) ir išsituokusiųjų (14 proc.). Našlių, palyginti su 2011 m., šiek tiek sumažėjo – 4 procentiniais punktais (2011 m. – 18 proc., 2021 m. – 14 proc.). 26 proc. moterų niekada negyveno santuokoje.

Vyrų našlių – 3 proc. (2011 m. – 4 proc.). Išsituokusių vyrų ir moterų dalis panaši (moterų – 14 proc., vyrų – 11 proc.). Gyventojų pasiskirstymas pagal santuokinę padėtį susijęs su gyventojų amžiaus struktūros pokyčiais.

MIESTIEČIAI LABIAU IŠSILAVINĘ

29 proc. 15 metų ir vyresnių gyventojų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą. Per dešimtmetį gyventojų su aukštuoju išsilavinimu padaugėjo 6 procentiniais punktais. Atitinkamai sumažėjo gyventojų, įgijusių pagrindinį (2 proc.) ir pradinį (3 proc.) išsilavinimą.

Gyventojų, turinčių aukštesnįjį (įskaitant specialųjį vidurinį) ir vidurinį išsilavinimą, dalis beveik nepasikeitė. Šeštadalis gyventojų yra įgiję aukštesnįjį (įskaitant specialųjį vidurinį) išsilavinimą (2021 m. jie sudaro 17 proc., o 2011 m. sudarė 18 proc.), trečdalis – įgijusieji vidurinį išsilavinimą (2011 m. jie sudarė 33 proc., 2021 m. sudaro 34 proc.).

Labiausiai išsilavinę gyventojai (15 metų ir vyresni) gyvena Vilniaus miesto savivaldybėje, čia tūkstančiui gyventojų tenka 372 asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą, toliau – Neringos (354), Kauno miesto (319), Palangos miesto (299), Kauno rajono (287), Birštono (276), Klaipėdos miesto (272) savivaldybių gyventojai.

Gyventojų pasiskirstymo pagal išsilavinimą tendencijos susijusios su gyventojų amžiaus struktūros, demografinių procesų ir gyventojų pasiskirstymo šalies teritorijoje pokyčiais, įvykiais per pastarąjį dešimtmetį.

ĮVAIRESNĖ VISUOMENĖ

Pažvelgus į gyventojų sudėtį pagal pilietybę, tautybę, galima pastebėti, kad visuomenė per dešimtmetį tapo įvairesnė: išaugo kitų valstybių piliečių, gyvenančių Lietuvoje, skaičius, padidėjo gyventojų, turinčių ne vieną pilietybę, dalis. 2021 m. Lietuvoje gyvena 133 valstybių piliečiai (2011 m. gyveno 108 valstybių piliečiai). Turinčiųjų ne vieną pilietybę skaičius kito menkai, tokių gyventojų šiuo metu – 0,3 proc. (2011 m. – 0,1 proc.).

Nepaisant pokyčių, Lietuvos visuomenė išlieka homogeniška. Kitų šalių piliečių dalis beveik nepasikeitė, jie sudaro nedidelę nuolatinių gyventojų dalį. 99,4 proc. gyventojų – Lietuvos Respublikos piliečiai (2011 m. – 99,3 proc.). Vertinant pagal tautybę, 84,6 proc. gyventojų – lietuviai (2011 m. – 84,2 proc.). Lenkai išlieka didžiausia tautinė mažuma – jų šalyje yra 6,5 proc., rusų – 5 proc., baltarusių – 1 proc.

2021 m. surašymo duomenimis, gyventojų religinė įvairovė didėja, tačiau pasiskirstymas pagal savęs priskyrimą religinei bendruomenei iš esmės nepasikeitė. 74 proc. gyventojų save priskiria Romos katalikų bendruomenei. Per dešimtmetį pokytis nėra didelis. 2011 m. Romos katalikų bendruomenei save priskyrė 77 proc. gyventojų. 4 proc. gyventojų save priskyrė stačiatikiams, kitos religinės bendruomenės neprikopė vieno procento ribos. 6 proc. gyventojų savęs nepriskyrė nė vienam tikėjimui, o 14 proc. nenurodė, koks jų tikėjimas. Užfiksuota naujų religinių bendruomenių – deistų, Gaudijos vainavų, raganių, rastafarių, teosofų.

IŠSAMUS VAIZDAS PANDEMIJOS PIKO METU

Visuotinis gyventojų ir būstų surašymas atliekamas kas dešimt metų. Surašymo atskaitos taškas – 2021 m. sausio 1 d. Vadinas, surašymas užfiksavo išsamų vaizdą apie šalies gyventojus ir namų ūkio pačiame COVID-19 pandemijos įkarštyje, karantino metu.

Šiais metais pirmą kartą surašymas atliktas administracinių šaltinių pagrindu. Surašinėtojai jau nebelankė gyventojų. Visi duomenys buvo paimti iš 13 registrų, 5 informacinių sistemų, taip pat įtraukta ir nakvynės namų informacija. Surašymo darbus atliko 5 darbuotojai, 2011 m. – apie 7000 darbuotojų. 2021 m. visuotinis gyventojų ir būstų surašymas kainavo apie 1,36 mln. eurų – beveik 6 kartus mažiau nei 2011 m.

Kadangi informacijos apie gyventojų išpažįtamą tikėjimą, tautybę ir gimtąją kalbą nėra valstybės registruose, papildomai buvo atliktas Gyventojų tautybės, gimtosios kalbos ir išpažįtamo tikėjimo statistinis tyrimas. Iš viso apklausta 171 tūkst. gyventojų. Tyrimo duomenys buvo sujungti su surašymo rezultatais.

© Lietuvos statistikos departamentas

Glorija TRABŠAITĖ

Gruodžio 18 d. Visagino kultūros centre jau tradiciniu tapusiam apdovanojimų renginyje „Mano miestas – Visaginas“ iškilmingai pasveikinti žmonės, puoselėjantys Visaginą ne tik idėjomis, bet ir darbais.

Apdovanojimų vakarą sveikinimo žodžiais pradėjęs Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguz dėkojo visaginiečiams už Visagino garsinimą, įnešamas naujoves ir užtikrinamas veiklas mieste: „Mes norime garsiai išstati jūsų vardus ir apdovanoti jus, kad visuomet atsimintumėte, jog visaginiečiai didžiuojasi jumis ir, kad esame dėkingi už visa, ką jūs dovanojate šiam unikaliai miestui!“. Kartu su vicemere Aleksandra Grigienė meras įteikė statulėles ir asmeniškai pasveikino kiekvieną.

- Už Visagino garsinimą šalyje ir pasaulyje – apdovanota įmonė „Litwild“ (MB Miško takeliai) ir jos direktorius, Visagino žygių ambasadorius, Anton Jevtiuchov.
- Už inovatyvius pokyčius – apdovanotas naujausias technologinius sprendimus taikančios ir daugiau nei 800 darbuotojų turinčios, svarbios Visagino socialinio ir ekonominio gyvenimo dalyvės – UAB „Visagino linija“ direktorius Raimondas Bakšys.
- Už smulkaus verslo puoselėjimą – apdovanota verslininkė, grįžusi į gimtąjį miestą ir įkūrusi čia verslą, restorano-baro „Bunker Food“ (MB Kristinos tinklas) direktorė Kristina Nazarova-Majackaja.
- Už lietuviškumo ir pilietiškumo sklaidą – apdovanota Visagino „Atgimimo“ gimnazijos istorijos mokytoja metodininkė, valstybinių švenčių organizatorė, Respublikinių ir Tarptautinių projektų koordinatore, Eleonora Dutkevičienė.
- Už nuopelnus kultūrai – apdovanota Visagino tautinių bendruomenių kuratorė ir globėja, kultūrinių veiklų iniciatorė, Larisa Podberiozina.

- Už nuopelnus švietimui – apdovanota aktyvioji, mokinius į išskirtinius projektus įtraukianti Visagino „Žiburio“ pagrindinės mokyklos matematikos ir informacinių technologijų mokytoja Anastasija Muchajeva.
- Už nuopelnus sportui – apdovanotas VšĮ Visagino sporto ir reakracijos centro trenerio D. Naidionovo ugdytinis, šiemet tapęs Lietuvos suaugusiųjų bokso čempionu, Aleksandr Trofimčiuk.
- Už nuopelnus sveikatai – apdovanotas visą pandemijos ir ekstremalios situacijos laikotarpį šalia visaginiečių buvęs medikas, Visagino mobilaus punkto veiklos koordinatorius, Konstantin Sergejev.
- Už nuopelnus vaiko gerovei – apdovanotas Visagino kūrybos ir menų akademijos muzikos pedagogas Serafim Zolin, daugybę asmeninio laiko valandų skiriantis gabių muzikai vaikų ugdymui.
- Už aktyvią visuomeninę veiklą – apdovanota pradinių klasių mokytoja, įvairių sporto renginių savanorė, dėl Visagino bendruomenės visuomet besistengianti aktyvistė ir projektų dalyvė, Loretą Čižienė. Iškilmingo renginio metu svečiai klausėsi nuostabių muzikinių kūrinių. Visaginiečiai didžiuojasi savo žmonėmis, kurių dėka visaginiečių gyvenimas tampa jaukesnis, patogesnis ir gražesnis!

PAGERBTI KONKURSO „AUKSO VAINIKAS“ NUGALĖTOJAI

Eglė LADIGIENĖ

Sausio 6-ąją, per Tris karalius, iškilmingame reginyje Molėtų kultūros centre aukso vainikais karūnuoti geriausi šalies liaudies meistrai – vaizdinės, taikomosios dailės ir kryždirbystės tradicijų puoselėtojai.

Nacionalinėje parodoje savo darbus pristatė ir garbingiausio Lietuvos tautodailės apdovanojimo – „Aukso vainiko“ – siekė 28 senųjų amatų tradicijas tęsiantys kūrėjai. Konkurso komisija, sudaryta iš žinomų šalies menotyrininkų, tautodailės plėtojų, išrinko ir

geriausiais metų meistrais paskelbė vaizdinės liaudies dailės meistrą, medžio drožėją Vyta Jaugėlą iš Plungės, taikomosios liaudies dailės meistrę Vitą Babičienę iš Vilniaus ir kryždirbį Evaldą Kapčią iš Vilniaus.

Antrą vietą vaizdinės dailės kategorijoje pelnė Vytautas Jackūnas iš Pasvalio, trečią – Adolfas Andriejus Viluckis iš Kretingos. Taikomosios dailės grupėje antroji vieta skirta Irenai Vapšienei iš Kupiškio, trečioji – Janinai Blažukienei iš Vilkaviškio. Kryždirbystės srityje antroji vieta teko Edvardui Mačaičiui iš Šakių, trečioji – Alvydui Pociui iš Šilalės.

Specialūs diplomai įteikti tapytojai Zenonui Bulgakovui už stiliaus savitumą ir kolekcijos vientisumą, kalviui Ričardui Grekavičiui už meistrystę ir ornamentiką, tautinių kostiumų audėjai Galinai Švedienei už žemaitiško kostiumo puoselėjimą, medžio drožėjui Alfonsui Mauliui už savitą šventųjų įvaizdžio pateikimą ir tautinių juostų audėjai Sigitai Milvydienei.

Šventėje aukso vainikai įteikti ir geriausiems 2020 m. meistrams – Viktorui Žilinskiui, Birutei Andrijauskienei ir Sauliui Kroniui, taip pat pagerbti antrą ir trečią vietą bei specialiųjų diplomų laimėtojai, nes iškilmingą ceremoniją pernai sutrukdė pandemija.

Lietuvos nacionalinio kultūros centro įsteigti „Aukso vainiko“ apdovanojimai – svarbiausias šalies tautodailininkų – iškilų liaudies dailės kūrinių autorių – įvertinimas. Apdovanojimai skiriami už liaudies vaizdinę (skulptūrą, tapybą, grafiką, karpinius), taikomąją dailę (tekstilės, keramikos, medžio, kalvystės, juvelyrikos bei paprotinius dirbinius – margučius, verbas, sodus) bei kryždirbystę (kryžius, stogastulpus, koplytstulpus, koplytėles ir kitus tradicines formas paminklus).

Justė BRIGĖ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) atstovybė Lietuvoje išleido 2021-ųjų metraštį „Pasaulio lietuvis“. Jame aptariamos metų aktualijos, lituanistinio švietimo pasiekimai, naujovės ir esami sunkumai. Mintimis dalijasi bendruomenės nariai.

Vienas svarbiausių 2021 m. vykusių renginių – forumas, kurį surengė PLB kartu su Vytauto Didžiojo Pasaulio lietuvių universitetu ir draugija „Pasaulio lietuviams pažinti“. „Mūsų bendravimas ir bendradarbiavimas yra labai prasminga veikla. Dėkoju, kad į šią veiklą įtraukiate jaunimą. Mes darysime viską, kad tas ryšys tik stiprėtų“, – sveikindama dalyvius pažymėjo forumo globėja, Seimo pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Kalbėjusieji šį forumą prilygino 1935 metais Kaune surengtam pirmajam Pasaulio lietuvių kongresui, kurį Vytauto Didžiojo Pasaulio lietuvių universiteto vadovas prof. Egidijus Aleksandravičius yra pavadinęs pasaulio lietuvių bendrabūvio viršukalne.

Kaip teigė PLB pirmininkė Dalia Henke, PLB veikia 54 valstybėse vienydama penkiuose kontinentuose esančias lietuvių bendruomenes. „Šiuo metu turime apie 220 lituanistinių mokyklų ir tą skaičių pildo besikuriančios virtualios“, – kalbėjo pirmininkė. Pasidžiaugusi, kad forume dalyvauja daugiau kaip 140 dalyvių iš 29 šalių, ji pabrėžė, kad šis renginys yra mažas pasirėmimas referendumui dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo. „Esame vieni kitiems svarbūs ir reikalingi Lietuvai – gerovės Lietuvai“, – pažymėjo pirmininkė.

Metraštyje nagrinėjami ir tautiečių aktyvumas 2020 metais renkant Seimo narius. Pirmą kartą įsteigtoje Pasaulio lietuvių rinkimų vienmandatėje apygardoje buvo išrinktas užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams atstovaujantis parlamentaras. Įgaliojimus atstovauti jį interesams aukščiausioje Lietuvos valdžioje jie suteikė Aušrinei Armonaitei. Tad metraštyje skelbiamos jos mintys apie pirmuosius veiklos metus, nuveiktus ir planuojamus darbus.

Tautiečiams palaikyti ryšius su Lietuva padeda Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija. Apžvelgdamas šios komisijos veiklą jos pirmininkas Jonas Bružas pažymėjo, kad svarbiausi darbai – pilietybės išsaugojimas,

balsavimas internetu, lituanistinis švietimas. „Taip pat pradėjome analizuoti grįžimą į Lietuvą – ne tik fizinį sugrįžimą, bet ir sugrįžimą širdimi“, – metraštyje paskelbtame straipsnyje teigia Jonas Bružas.

Nagrinėjamas ir diasporos išlikimo klausimas ir diasporos svarba globalėjančiame pasaulyje ir kas apskritai yra lietuvis, ar lietuvių kalba begali būti skiriamuoju lietuvių brožu.

Apie lietuvių kalbos ir etnokultūros svarbą mintimis dalijasi dr. Daiva Tamošaitytė, užsienyje gyvenantis jaunimas. Savo lietuviškas šaknyis prisimena Alejandro Bromas iš Urugvajaus, Vincentas Linas Palubinskas iš Belgijos, Tomas Valkauskas iš Baltarusijos.

Saugant lietuvių kalbą, lietuvišką kultūrą svarbus vaidmuo tenka Lietuvių fondui (LF), kuris švenčia 60-metį. Fondas nuo įsikūrimo lietuvių saugoti yra skyręs 24 mln. dolerių. Fondo tarybos pirmininko Tauro Bublino teigimu, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Lietuvių fondo skirta vienkartinė 1 milijono 354 tūkstančių JAV dolerių parama Lietuvos kultūros ir švietimo institucijoms. „Ši parama buvo skirta iš pagrindinio Fondo kapitalo, kuris yra neliečiamas. Tam, kad būtų galima šią paramą skirti, buvo sušauktas specialus Lietuvių fondo narių suvažiavimas, kuris ir nutarė leisti šią paramą suteikti iš pagrindinio kapitalo lėšų“, – sako LF tarybos pirmininkas.

Nors iki 1990 metų buvęs tikslas – padėti Lietuvai išsivaduoti iš okupacijos pasiektas, bet tautiečiai ir šiandien ieško galimybių pagelbėti valstybei, kurioje yra jų šakny.

„Lietuva yra galimybių šalis. Jeigu mes sugebėsime susitvarkyti šalies mokestinę sistemą, sugrąžinsime žmonių pasitikėjimą teisėsauga ir valdžia, sustos emigracija, pradės žmonės grįžti ir turėsime tokią valstybę, kuria žmonės galės didžiūotis“, – tvirtina PLB Ekonominio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas Kęstutis Eidukonis, įteikęs svarbius pasiūlymus šalies vadovams. Jo teigimu, kad Lietuva taptų klestinčia šalimi būtina esminė mokestinės sistemos peržiūra. Dalydamasis mintimis apie šalies ekonomiką, jis užsimena ir apie konkrečius PLB veiksmus – pasiūlymai dar vasaros pabaigoje pateikti Seimo narei Aušrinei Armonaitei, bendradarbiaujama su Vyriausybe.

Metraštyje „Pasaulio lietuvis“ daug dėmesio skiriama lituanistinio švietimo klausimams. Lietuvos pagalbą tautiečiams išsaugant tėvų

kalbą apžvelgia švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė. Pristatomos grįžusiųjų vaikų ugdymas lietuviškose mokyklose. Taip pat pristatomos Pietų Amerikos, Rytų ir Pietryčių Azijos, JAV lituanistinės mokyklas. Dalis jų – virtualios. Tai, kaip pastebi šių mokyklų vadovai, suteikia labiau išplėtoti lituanistinį švietimą, aprėpiant daugiau šalių, ko neįmanoma būtų padaryti mokant kontaktiniu būdu.

Kalbant apie kultūros ir lietuviybės saugojimą svarbų vaidmenį suvaidino ir šiuo metu atlieka bažnyčia. Metraštyje „Pasaulio lietuvis“ paskelbtas interviu su prelatu Edmundu Putrimu, nemažai daliai šalies gyventojų pažįstamas iš Martyno Starkaus dokumentinio filmo „Mulai“.

Apie sporto ir lietuviybės išsaugojimą metraštyje mintimis dalijasi PLB Sporto reikalų komisijos pirmininkas ir Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos valdybos pirmininkas Laurynas R. Misevičius. Lietuvių bendruomenių kūrėms pasaulyje apžvelgia buvusią JAV lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkę ir dabartinę PLB valdybos Plėtos ir tvarumo komisijos pirmininkę Sigita Šimkuvienė-Rosen.

2021 metais JAV lietuvių bendruomenė minėjo 70-metį. Kaip šventė šį jubiliejų pasakoja JAV lietuvių bendruomenės pirmininkas Arvydas Urbonavičius.

Pristatomi ir iš Škotijos sugrįžusių kuriamas verslas. Iš emigracijos sugrįžę Karolina Sipavičiūtė ir broliai Ernestas ir Šarūnas Leimontai nedideliame Pakruojo rajono Triškonų miestelyje įkūrė rankų darbo šokolado gamybos verslą.

Leidinyje pateikti įspūdingi pokalbiai su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininke Dalia Henke ir diasporos judėjimų aktyvistu Rimu Čuplinskiu,

„Iš tikrųjų, per paskutinius jau beveik dvejus metus pandemija smarkiai pakoregavo – geriau sakyti „pakeitė“ – ir bendruomenių dvasią, ir struktūrą, ir bendravimo vieno su kitu būdą, stilių. Norėčiau išskirti tris pagrindinius su pandemija ir su lietuvių bendruomenių gyvenimu susijusius procesus. Tai yra: kaip aš viską išgyvenau kaip pirmininkė ir ką galiu numatyti. Kas mūsų, bendruomenių, laukia, ką galime planuoti ir kaip jaučiamės“, – metraštyje „Pasaulio lietuvis“ paskelbtame interviu dalijasi Dalia Henke.

IŠPILDYTOS VAIKŲ SVAJONĖS

Lina KOVALEVSKIENĖ

Gruodžio 17 d. graži, šviesi ir šilta šventė surengta Didžiasalio socialinės globos ir paramos šeimai centre. O progų buvo net kelios. Pirmiausia – tai gimtadienis, kurį centras švenčia kasmet besibaigiant metams, šiemet jau 23-ąją kartą. Kita proga – bendruomeninių namelių pristatymas ir džiaugsmas, kad dabar globojami vaikai jau gyvena ne įstaigoje, o dviejuose, jaukiai ir moderniai įrengtuose butuose, į kuriuos skuba po pamokų ir jaučiasi kaip savo namuose. Ir trečia proga – tai savivaldybės mero ir būrio svečių atvežtos dovanos – vaikų svajonės.

Visas Kalėdų Seneliui išsakytas svajones išpildė savivaldybės vadovai, administracijos darbuotojai, aukoję Pyragų dienos akcijoje, taip pat asmeninėmis lėšomis prisidėję valdančiosios frakcijos tarybos nariai ir savo Pyragų dieną surinktus pinigėlius gražiam tikslui pridėjusi Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazijos bendruomenė. Bet prieš tai dar buvo apžiūrėti naujieji namai, įteiktos įkurtuvių dovanos ir dalyvauta šventinėje programoje. Šventę kūrė visi kartu – ir Didžiasalio, ir centro Naujojo Daugėlišio skyriaus auklėtiniai ir darbuotojai. Į programą buvo įtraukti ir svečiai. Jie dalyvavo

pokalbių laidoje „Valanda su svajų fejka“ ir buvo paprašyti papasakoti apie savo vaikystę, iškrėstas didžiausias išdaigas ir svajones. Tie pasakojimai skambėjo tikrai linksmai, nors kai kurios išdaigos būvę tikrai rimtos, bet jų klausytis ypač vaikams labai patiko. Juk net ir meras, pasirodo, būvęs tikras pramušgalvis ir su draugais prisigalvodavęs dalykų, apie kuriuos jo klausiantiems vaikams beliko su šypsena pasakyti: „Jūs tokių eksperimentų nebandykite kartoti...“. Nuo mero neatsiliko ir kiti svečiai. Jei kuris ir labai geras būvęs, tai kažką netyčia yra pridirbęs, pvz. langą žaisdamas išdaužęs. „Jūs mums suteikėte pačią didžiausią dovaną – bendrystę. Visada jaučiame jūsų palaikymą...“, – dėkodama svečiams ir savo darbuotojams sakė Didžiasalio socialinės globos ir paramos šeimai centro direktorė Audronė Petrovienė. Kalbant apie svajones, akcentuota, kad jų išpildymui reikia dviejų dalykų – didelio noro ir tiek pat pastangų. To ir linkėta vaikams – svajoti, siekti, kurti ir daug dirbti.

Kiekvienam vaikui meras Justas Rasikas įteikė asmenines, išsvajotas dovanas. Vaikų dienos centrui, kurį lanko 25 miestelio vaikai, dovanotas karaokė muzikinis centras. Aparatūra buvo iškart įjungta ir gražiausias vaizdas – šokantys ir dainuojantys vaikai – tapo geriausia padėka už dovaną.

VEISIEJUOSE DURIS ATVĖRĖ MODERNUS VAIKŲ DIENOS CENTRAS

Erdvus, šiuolaikiškai įrengtas, pritaikytas įvairaus amžiaus vaikams, jų pomėgiams ir reikmėms, dar kvepiantis dažais iškilmingai atidarytas Veisiejų seniūnijos bendruomenės komiteto Vaikų dienos centras. Jis įsikūrė buvusios Veisiejų pradinės mokyklos patalpose.

Į artėjančioms Kalėdų šventėms išpuoštas patalpas atvyko rajono savivaldybės vadovai, Veisiejų bendruomenės atstovai, projekto rangovai.

„Nepaprastai džiugu matyti šias kūrybiškai ir gražiai įrengtas patalpas. Visada sakau, kad ir kokios gražios jos būtų, jos neturi prasmės, jei ten neskamba vaikų juokas, nėra nuoširdžių bendruomenės žmonių pokalbių, neskamba dainos. Tačiau šiame centre, jau dabar matau iš vaikų veidų, viskas bus kitaip“ – sveikindama susirinkusiuosius kalbėjo rajono savivaldybės merė Ausma Miškinienė. Pastato rekonstrukcijos eigą, bendrą darbą su Veisiejų seniūnijos bendruomenės nariais ir statybiniškai prisiminė kalbėjusi Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktorė Ilona Šaparauskienė, pastato istoriją – rajono tarybos nariai Janina Ražukienė, Rimantas Pileckas ir Rimas Kauzonas.

Po atidarymo iškilmių apžiūrėjus patalpas, prieita vieningos nuomonės: jos dar įspūdingesnės nei atrodo vos įžengus, dar patogesnės, kai matai sėdimačiuose arba prie skirtingo dydžio stalų įsitaisiusius vaikus ir daug šviesesnės nei turėtos iki šiol. Smagu, kad naujasis centras savo erdvėje galės priimti žymiai daugiau vaikų.

Naujasis centras finansuotas projekto „Vaikų dienos centrų tinklo plėtra Lazdijų rajono savivaldybėje“ lėšomis. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos – daugiau kaip 126 tūkst. eurų. Beveik 50 tūkst. eurų skyrė Lazdijų rajono savivaldybės taryba.

Lazdijų r. savivaldybės inf.

PADĖKOS VAKARAS SAVIVALDYBĖS RĖMĖJAMS IR KONKURSO „SUKURTA PRIENŲ KRAŠTE“ NUGALĖTOJAMS

Roma SINKEVIČIŪTĖ

2021 m. gruodžio vidury Prienų kultūros ir laisvalaikio centre įvyko tradicinis Prienų rajono savivaldybės mero Alvydo Vaicekausko inicijuotas padėkos vakaras, skirtas savivaldybės rėmėjams. Į vakarą atvyko daug krašto verslininkų, įmonių ir įstaigų vadovų.

Sveikindamas susirinkusiuosius meras visos savo komandos vardu padėjo verslininkams, kurie per pastaruosius dvejus metus – kai atrodė, kad išgyventi ir išlaikyti versle žmonės, už kuriuos atsakingi, neįmanoma arba labai sunku – gebėjo prisitaikyti prie pasikeitusių sąlygų ir įveikti iššūkius. „Šios dienos rezultatai, plaukiantys mokesčiai ir gražūs pavyzdžiai rodo, kad jums pavyko ne tik vystyti, puoselėti savo verslą, bet net ir išplėsti“, – sakė A. Vaicekuskas. Visiems susirinkusiems meras palinkėjo asmeninės laimės, naujų idėjų ir sumanymų, toliau gražinti darbus savo gimtąjį kraštą ir Lietuvą.

Vakaro dalyviams buvo pristatytas filmas apie pastaraisiais metais Prienų rajono savivaldybėje nuveiktus darbus ir svarbiausius įvykius. Kaip sakė ne vienas šventės dalyvis, nuotraukose užfiksuoti įvykiai tikrai įkvėpiančios, verti pasididžiavimo darbais žmonėmis ir kraštu, kuriame jie gyvena ir sėkmingai darbuojasi.

SUKURTA PRIENŲ KRAŠTE

Prienų rajono savivaldybė ir Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmai, siekdami skatinti lietuviškų, aukštos kokybės, inovatyvių, išskir-

tinių, galinčių konkuruoti Lietuvos ir užsienio rinkose paslaugų kūrimą, produktų gamybą ir verslo plėtrą Prienų rajone, jau trečią kartą paskelbė konkurso „Sukurta Prienų krašte“ nugalėtojus. Konkurso komisija vertino pateiktas paraiškas pagal gaminio (paslaugos) išskirtinumą, unikalumą, kokybę, apdovanojimus parodose ir mugėse bei draugiškumą aplinkai.

Vakaro metu apdovanoti šio konkurso dalyviai ir nugalėtojai. Apdovanojimus įteikė meras Alvydas Vaicekuskas ir Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Zigmantas Dargevičius.

Konkurso „Sukurta Prienų krašte“ nugalėtoja išrinkta UAB „Ekofrisa“ (vadovė Lina Dužinskienė) už naujus ekologiškus grikių batonėlius ir granolą „Nature's element“. UAB „Ekofrisa“ – viena iš pagrindinių kruopų gamintojų Baltijos šalyse, įsikūrusi Prienų rajone nuo 2003 m. Įmonėje ypatingas dėmesys skiriamas prekių kokybei ir saugai, taip pat daug investuojama į žiedinės ekonomijos gamyboje įdiegimą. Konkursui pristatytų batonėlių ir granolos sudėtyje yra didelis kiekis grikių, taip pat daržovių, nėra jokių nenatūralių medžiagų ar ingredientų, produktas salstelėjęs, bet nesaldus. 2020 m. konkurse „Kokybe paženklintas maistas“ ekologiškas grikių batonėlis su brokoliais ir svarainiais buvo apdovanotas kaip geriausias lietuviškas ekologiškas produktas, o parodoje „Rinkis prekę lietuvišką 2020“ ekologiški grikių batonėliai ir granola buvo apdovanoti aukso medaliu. Prieš keletą savaikių aukso medalį bendrovė pelnė ir tarptautinėje parodoje Malmėje (Švedija).

Nugalėtojui buvo įteiktas Prienų krašto kalvio Martyno Breikšto pagamintas prizas „Aitvaras“.

Konkurso dalyvio sertifikatai ir Prienų rajono savivaldybės dovanos skirtos visiems konkurso „Sukurta Prienų krašte“ dalyviams: UAB „Lietuviškas midus“, UAB „Sportinė avicaija ir ko“, UAB „Willara“, UAB „Du medu“, UAB „Doleta“, UAB MB „Aroma Rex“, VŠĮ „Galimybės dirbtuvės“.

NESTIGO IR STAIGMENŲ

Laikraščio „Gyvenimas“ redakcija, dėl karantino negalėjusi 2021 m. sausio mėnesį pakviesti į tradicinę „Gyvenimo“ šventę, šventinio vakaro metu turėjo galimybę apdovanoti geriausią 2020 metų projektą, įgyvendintą Prienų rajono ir Birštono savivaldybėse ir turėjusį didžiausią socialinę ir kultūrinę vertę. Laikraščio vadovė įteikė apdovanojimą Auksei Griškonienei ir Sauliui Jasevičiui. Jų socialinės atsakomybės projektas, kurio metu Prienuose buvo sukurta viešoji įstaiga „Galimybės dirbtuvės“, skirta suaugusiųjų žmonių su negalia integracijai į visuomenę ir darbo rinką, laikraščio skaitytojų buvo išrinktas 2020 metų projektu.

Padėkos vakaro metu nestigo ir staigmenų. Pasirodo, lygiai prieš 75 metus buvo įkurtas Prienų rajono ir Birštono krašto laikraštis „Gyvenimas“. Meras Alvydas Vaicekuskas ir savivaldybės administracijos direktorė Jūratė Zailskienė, sveikindami laikraščio atstovus, dėkojo už partnerystę ir linkėjo sėkmingų leidinio gyvavimo metų.

Šventinę Padėkos vakaro nuotaiką kūrė VDU Muzikos akademijos atlikėjai.

DIDŽIAUSIA VERSLO INVESTICIJA

Sausio 7-ąją Molėtuose į Teltonikos centro pamatus įmūryta kapsulė su žinia ateities kartoms, jog čia iškils Naujas Teltonikos technologijų centras, kuriame bus projektuojami ir gaminami naujausi telemedicinos prietaisai.

Iškilnėse dalyvavo Teltonikos įmonių grupės prezidentas Arvydas Paukštys, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos viceministrė Jovita

Neliupšienė, Molėtų rajono meras Saulius Jauneika, kiti garbūs svečiai, kapsulę ir kylančius pamatus pašventino Molėtų parapijos klebonas dekanas monsinyoras Kęstutis Kazlauskas.

Arvydas Paukštys, pradėdamas iškilmes, kalbėjo, jog šiam projektui Molėtuose labai svarbūs socialiniai motyvai, taip jis nori prisidėti prie giminės spartesnio atsigrąžimo, nes čia bus sukurta 500 darbo vietų aukštos kvalifikacijos specialistams, o graži gamta, nedidelis atstumas iki sostinės ir patrauklios, gerai apmokamos darbo vietos paskatins Molėtuose kurtis jaunus žmones. Planuojama statybas užbaigti per 9 mėnesius ir Centrą atidaryti jau šiemet.

Meras Saulius Jauneika sakė, jog naujasis Technologijų centras – didžiausia verslo investicija Molėtuose nepriklausomybės metais, suteikianti didžiulį postūmį ir visų kitų sričių plėtrai, o savivaldybė dės visas pastangas, kad Molėtų žmonės turėtų pačias geriausias sąlygas, dėkojo kraštiečiui Arvydui Paukščiui už jo dėmesį gimtam kraštui.

Viceministrė Jovita Neliupšienė pasidžiaugė, jog vietos verslas atranda ne tik didžiulius miestus, bet ir regionus, todėl ši Teltonikos investicija tokia svarbi ir visai Lietuvai.

Į kapsulę įdėtą laišką pasirašė visi, kas prisideda prie šio Teltonikos projekto Molėtuose, jos įmūrijimo ceremonija palydėta plojimais.

Molėtų r. savivaldybės inf.

DRUSKININKAI JAU TURI **TIKRĄ DVARĄ**

Diana SINKEVIČIŪTĖ

Pabaigus Leipalingio dvaro antrosios dalies rekonstrukcijos darbus, organizuotas iškilmingas šio istorinio pastato atidarymas. Simbolinę dvaro atidarymo juostelę perkirpo Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas, Seimo narys Zenonas Streikus, Druskininkų kultūros centro direktorė Rimutė Viniarskaitė, Kultūros paveldo departamento ir renovacijos darbus atlikusios įmonės atstovai.

Kartu su juostelės fragmentu, visiems ją perkirpusiems, prisiminimui įteiktas leipalingietės menininkės Giulnaros Kupčinskienės sukurtas dvaro medalis.

Druskininkų meras Ričardas Malinauskas džiaugėsi, kad istorinė miestelio širdis pradeda plakti pilnu pajėgumu. „Dvaro rekonstrukcija truko tikrai ilgai. Bet šiandien Druskininkai pagaliau turi dvarą. Šis objektas skiriamas bendruomenei ir kurorto svečiams. Kviečiu vertinti dvarą, saugoti jį ir naudotis čia sukurtais jums skirtomis erdvėmis“, – sakė R. Malinauskas.

Susirinkusiuosius pasveikinęs Seimo narys Zenonas Streikus džiaugėsi, kad šis objektas į leipalingiečių gyvenimą atneš daugiau šviesos ir geros nuotakos. Pastatą pašventino Leipalingio parapijos klebonas Paulius Marčiulionis.

Rašytiniuose šaltiniuose Leipalingio dvaras pirmą kartą minimas XVI amžiaus pradžioje. Neabejojama, kad iš stambaus dvaro išaugo ir pats Leipalingio miestelis. Šimtmečių bėgyje dvaras išgyveno ir klestėjimo, ir nuosmukio laikotarpius. Dvaro rūmuose veikusioje mokykloje išaugo ištisos leipalingiečių kartos, todėl dvaras buvusių mokinių akyse iki šiol išliko kaip pažinimo ir mokslo oazė – mokykla.

Pirmoji dvaro dalis rekonstruota 2015 m. Joje įsikūrė biblioteka, Leipalingio mokyklos kraštotyros muziejus, čia bendruomenė rengia visus leipalingiečiams svarbius renginius, šventes, edukacines programas. Antroji dalis atnaujinta įgyvendinus projektą „Kultūros paveldas abipus sienos“, kuriuo siekiama išsaugoti ir populiarinti kultūros paveldą bei tradicinius amatus kultūros ir turizmo reikmėms.

Įgyvendinus projektą, suremontuotos dvaro antrosios dalies patalpos. Pastate įsikūrė Leipalingio laisvalaikio salė. Įrengti darbo kabinetai, grimerinė, pagalbinės patalpos, 20 vietų konferencijų salė, antrame aukšte – 150 vietų koncertinė salė, ir dvaro perlas – nuostabus grožio rūsys, kuris pritaikytas susibūrimams, parodoms, kameriniams koncertams. Renginio metu pasidžiaugta, kad labai simboliška, jog 2022 metais Leipalingis neš Mažosios kultūros

sostinės vardą.

Renginio metu skambėjo padėkos prie projekto įgyvendinimo prisidėjusiems specialistams ir įmonėms, išsamiai pristatyta projekto eiga ir veiklos, atliktos kartu su projekto partneriais. Dvaro kapitalinio remonto projekto rengėjas ir vadovas Mažoji bendrija „Archa“, dvaro statybos darbus atliko uždaroji akcinė bendrovė „Vilungės statyba“.

Leipalingio dvaro atidarymo šventėje pasveikinti konkurso „Metų ūkis 2021“ nugalėtojai: 1-ąją vietą laimėjo Andrius Milevičius ir Gintas Milevičius. Ūkininkus pasveikino ir apdovanojimus įteikė meras Ričardas Malinauskas. Padėką įteikta ir Lietuvos ūkininkų sąjungos Druskininkų padalinio pirmininkui Antanui Vailioniui, o visiems Lietuvos ūkininkų sąjungos Druskininkų padalinio nariams perduotos tradicinės dovanos.

SIŪLOMA STIPRINTI PARTIJAS, SKAIDRINTI RINKIMŲ PROCESĄ

Seimo valdybos sudaryta darbo grupė, kuriai buvo pavesta išanalizuoti Lietuvos rinkimų sistemas ir Seimui pasiūlyti reikalingus įstatymų pakeitimus, baigė darbą ir teikia svarstymui įstatymų paketą. Įstatymų projektais būtų stiprinamos politinės partijos, skaidrinamas rinkimų procesas ir atliekami kiti pakeitimai, kurių jau ilgai prašė rinkimų dalyviai ir Vyriausioji rinkimų komisija.

Darbo grupė Seimo valdybai teikia naują konstitucinį įstatymą – Rinkimų kodeksą, taip pat juos lydinčius įstatymų projektus: Politinių organizacijų įstatymą, kuris pakeis dabar galiojantį Politinių partijų įstatymą, ir kelių Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių pakeitimo įstatymą.

„Pirmiausiai norėčiau pasidžiaugti itin sutelkta ir konstruktyvia darbo grupės veikla. Bene aktyviausiai joje reiškėsi Seimo opozicijos atstovai, kurių daugelis siūlymų yra integruoti į teikiamą Rinkimų kodeksą ir lydinčius įstatymų projektus. Per tikrai ilgą ir išsamų procesą išnagrinėjome daugiau nei 170 pasiūlymų ir aptarėme pačią rinkimų sistemą. Kardinalių rinkimų sistemų pokyčių nesiūlome, nes tai, ką turime šiuo metu šalyje, matyt, yra geriausia, dėl ko galime sutarti. Taip pat žmonės yra pripratę prie Seimo, savivaldos, Europos Parlamento ir Prezidento rinkimų tvarkų, todėl čia žiūrime konservatyviai: jei nesugedo, nekeiskime“, – teigė darbo grupės vadovas Andrius Vyšniauskas.

Pasak darbo grupės vadovo, daugiausiai dėmesio parengtuose įstatymų projektuose buvo skirta partijų sustiprinimui ir rinkimų proceso maksimaliam skaidrinimui.

„Rinkimų komitetai iš dabartinės „šešėlinės“, neapibrėžtos formos pavirs normaliomis, atsakingomis politinėmis organizacijomis, kurios galės vykdyti veiklą ne tik kelis mėnesius prieš rinkimus. Šiuo atsakomybės požiūriu jie priartės prie partijų ir tai leis šalyje turėti vienodas rinkimines taisykles visiems rinkimų dalyviams. Taip pat partijos galės steigti analitinius centrus, o tai sustiprins jų programas ir geriau parengs valstybės valdymo iššūkiui. Pats rinkimų procesas skaidrės, nes bus atveriama daugiau duomenų apie kandidatus ir jie bus gaunami paprasčiau, nebeliks pilkųjų zonų politinės reklamos taisyklėse ir galimybės kampanijos metu neviešinti dalies aukotojų. Pats kampanijos procesas paprastes, nes nebeliks draudimo politinei reklamai šeštadieniais, o aukojant lėšas kandidatams nebus reikalaujama turto deklaracijų“, – svarbesnius pasiūlymus pabrėžė A. Vyšniauskas.

Seimo Teisės ir teisėtumo komiteto pirmininkas Stasys Šedbaras primena, kad Konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinis įstatymas buvo

priimtas dar 2012 m. pradžioje, jame, tarp kitų, buvo įrašytas ir Rinkimų kodeksas. Pasak S. Šedbaro, prireikė dešimties metų, kad įgyvendintume pareigą vienoje vietoje turėti visų valdžios grandžių, formuojamų rinkimais, įstatymą.

„Galėčiau pritarti, kad darbo grupės darbas galėtų būti geru pozicijos ir opozicijos bendradarbiavimo pavyzdžiu. Išties nuveikėme didelį ir kruopštų darbą viename dokumente sugebėję kodifikuoti Lietuvoje vyksiančius visų lygių rinkimus ir ištaisyti per metų metus praktikoje pastebėtas spragas ir teisės aktų netobulumus. Jų išties buvo nemažai. Visgi gal kiek apmaudu, kad darbo pradžioje grupės kelti itin ambicingi planai iš esmės peržiūrėti Lietuvos rinkimų sistemą bent jau šiame etape pasiekti nebuvo“, – sakė opozicinės Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos atstovas Julius Sabatauskas.

Seimo Ateities komiteto pirmininkas Raimundas Lopata, kuris taip pat dalyvavo darbo grupės veikloje, pabrėžė, kad Rinkimų kodekso pertvarka yra savalaikė ir buvo tiesiog būtina. Pasak jo, rinkimus reikėjo ir susisteminti, ir visą rinkimų sistemą nuskaidrinti. R. Lopata taip pat pabrėžė, kad rinkimai – Respublikos pamatas ir ateities brėžtis.

„Rengiant Rinkimų kodekso projektą darbo grupės nariai turėjo rimtos nuolatinės veiklos visus metus, nes apie bendrą rinkimų kodeksą kalbėta jau 20 metų. Viena iš temų buvo detaliau reglamentuoti rinkimų komitetų veiklą, suteikiant jiems bendrą politinių organizacijų juridinę veiklos formą, kaip ir partijoms. Taip rinkimų komitetai prisiimtų daugiau atsakomybės ir nebūtų vien formalūs į rinkimus orientuoti dariniai, o po jų tik „pasiliekančios popieriuje“. Be to, iki rinkimų komitetai dažniausiai dubliuodavo veiklą ir veikdavo kaip to paties pavadinimo asociacijos, galėjo gauti verslo paramą ir vykdyti tas pačias politines kampanijas, tačiau jau be atsakomybės Vyriausiajai rinkimų komisijai. Kalbant apie tiesioginius merų rinkimus, jie turi atitikti aukščiausią valstybės įstatymą – Konstituciją. Todėl Rinkimų kodekse siūlome atskirai reglamentuoti tiesioginius merų rinkimus, nors tarybos narių ir merų rinkimų tvarkos nesikeistų“, – teigė Seimo narys Andrius Kupčinskas.

Darbo grupei vadovavo Andrius Vyšniauskas, jos veikloje dalyvavo Seimo nariai Valentinas Bukauskas, Stasys Šedbaras, Julius Sabatauskas, Vytautas Mitalas, Andrius Kupčinskas, Agnė Širinskienė, Raimundas Lopata, Rūta Miliūtė, Dalia Asanavičiūtė ir Rita Tamašunienė. Taip pat grupėje dirbo Seimo kanceliarijos darbuotojai ir procese aktyviai dalyvavo Vyriausioji rinkimų komisija.

Seimo ryšių su visuomene skyriaus inf.

INTERESŲ KONFLIKTAS: NE KIEKVIENAM?

Eglė IVANAUSKAITĖ

„Viceministras tinkamai „neatvėso“, „Ligoninės pinigai – direktoriaus sūnui“, „Kontrolieriai priėmė neleistiną dovaną iš mero“. Dažnam skaitytojui su panašiomis antraštėmis teko susidurti ne kartą, o viešajame sektoriuje dirbantiems asmenims galbūt ir tokiose situacijose sudalyvauti arba jas stebėti iš arti.

Tarptautinės antikorupcijos dienos proga VTEK išskyrė dažniausiai pasitaikančias tarnybinės etikos problemas ir galimus jų sprendimų būdus. Šešios aktorių suvaidintos situacijos „Vengiu interesų konflikto“ atskleidžia, ar galima priimti dovaną, kokią riziką kelia svainystė, ar galima savo vadovaujamoje įstaigoje įdarbinti artimuosius, kaip reikėtų tinkamai „atvėsti“ nustojus eiti pareigas valstybinėje tarnyboje ir kitas rizikas.

VTEK skaičiavimais, apie 80 proc. jos pateikiamų rekomendacijų

ir atliekamų tyrimų vienaip ar kitaip yra susiję su interesų konfliktu. Valstybės politikams, teisėjams, pareigūnams, tarnautojams, medikams ir kitiems viešojo sektoriaus atstovams VTEK primena, kad interesų konfliktas darbe gali kilti dėl keleto priežasčių: pavyzdžiui, artimų asmenų, turimų akcijų bendrovėje, einamų pareigų kitoje įstaigoje, bendraturčių, skolintojų ar kitais sandoriais susijusių asmenų.

Išvengti interesų konflikto patariama informuojant apie tai savo vadovą ir kartu esančius kolegas, aiškiai, nedviprasmiškai nusišalinant ir toliau jokia forma nebedalyvaujant interesų konfliktą keliančiu klausimu.

VTEK pagal jai suteiktus įgaliojimus prižiūri, kad valdžios įstaigos ir jose dirbantys asmenys etikai tarnautų žmonėms. Suvaidintas tipines interesų konflikto situacijas galima pamatyti VTEK socialinio tinklo YouTube kanale: https://bit.ly/VTEK_video.

KNYGŲ ŠVENTOVEI 90! KELIAS Į SĖKMĘ

Lolita KAMINSKIENĖ

2021 m. pabaigoje žodžių šventovė, knygų namai, Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka paminėjo 90-ies metų jubiliejų. Kaip sakė šių namų direktorė Vida Garunkštytė, tos 9 dešimtys – tai tik darbų ir klestėjimo pradžia.

Biblioteka dirba ir klesti. Nuo 2008 m. įvykdytos renovacijos gauta daug apdovanojimų, įgyvendinta daug visam Utenos rajonui svarbių projektų. Jau pats bibliotekos pastatas pelnė ne vieną prizą: parodoje „Lietuvos architektūra 2005–2007“ buvo apdovanotas kaip geriausiai realizuotas projektas, taip pat apdovanotas Aplinkos ministerijos premija (2009) už integravimą į aplinką ir įtrauktas į Lietuvos architektūros žemėlapij www.archmap.lt ir ES moderniausių bibliotekų portalą www.library-buildings.info.

2008–2012 m. biblioteka dalyvavo trišalėje Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos bei Bilo ir Melindos Geitsų remiamame projekte „Bibliotekos pažangai“, už aktyvų dalyvavimą šiame projekte 2010 m. ir 2012 m. gauti apdovanojimai. 2012 m. bibliotekos žaidimas „Iššūkis“ pripažintas veiksminga švietimo ir ugdymo pagalbos inovacija ir pritaikytas plačiai auditorijai. 2014 m. žaidimas jau veikė 138-iose bibliotekose, jame dalyvavo daugiau kaip 7 tūkst. vaikų. Žaidimas bei edukacinis projektas „Žaisdami mokomės“ pristatyti 2013 m. Singapūre vykusioje 79-oje IFLA generalinėje konferencijoje. Tais pačiais metais „Iššūkis“ pristatytas ir Vilniuje vyksiančiame didžiausiame Europos informacinių ir ryšių technologijų (IRT) forume.

2012 m. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) bibliotekai suteikė jaunimui draugiškiausios institucijos statusą. 2013 m. bibliotekoje pradėjo veikti Utenos trečiojo amžiaus universitetas. 2015 m. biblioteka dalyvavo „Erasmus+“ Jaunimo savanoriškos tarnybos programoje kaip savanorius priimanti organizacija ir pirmą kartą sulaukė savanorių iš Ispanijos ir Prancūzijos. Tais pačiais metais savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuotame konkurse laimėtas „Europietišiausios

Utenos rajono meras Alvydas Katinas, įteikė nekasdienišką dovaną – 5 tūkst. eurų čekį.

bibliotekos“ titulas, 2020 m. bibliotekai už įgūdžių ugdymo šeimos skaitmeninių veiklų idėją ir jos įgyvendinimo programą įteiktas EIFL fondo viešųjų bibliotekų inovacijų programos apdovanojimas. 2019 m. pradėtas įgyvendinti dviejų metų Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos projektas „Švietimui ir gerovei skirtų šeimos skaitmeninių veiklų centrų sukūrimas Rytų Aukštaitijoje ir pietų Latgalijoje“. Projekto metu bibliotekoje atidarytas šeimos skaitmeninių veiklų centras, įsigyta moderniausia įranga, sukurta mokymo programa ir jos metodika.

Nepamiršti buvo ir bibliotekos darbuotojai. 2010 m. direktorei Vidai Garunkšytei už išskirtinius profesinius pasiekimus kuriant šiuolaikišką biblioteką ir naujų bibliotekos paslaugų atradimo iniciatyvas suteiktas geriausia bibliotekos direktoriaus vardas, o 2018 m. – Utenos krašto garbės piliečio vardas. 2006 m. Informacinių išteklių ir inovacijų diegimo skyriaus vedėjai Laimai Lapinienei suteiktas geriausio 2005 m. bibliotekininko vardas, o 2017 m. įteiktas Kultūros ministerijos garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“.

Garbaus jubiliejaus proga bibliotekos bendruomenę sveikino Kultūros ministerijos atstovė Gražina Lamanuskienė, įteikusi ir kultūros ministro Simono Kairo sveikinimą ir padėkas darbuotojams, Seimo narys Edmundas Pupinis. Seimo nario Gintauto Palucko sveikinimą ir atminimo dovanas perdavė Seimo nario padėjėjas, Utenos rajono savivaldybės tarybos narys Paulius Čyvas. Sveikinimu ir padėkomis darbuotojams jubiliejaus proga bibliotekos bendruomenę pradžiugino Utenos rajono savivaldybės meras Alvydas Katinas, įteikęs ir nekasdienišką dovaną – 5 tūkst. eurų čekį.

Bibliotekos bendruomenę taip pat sveikino kolegos – kaimyninių rajonų – Ignalinos, Zarasų, Molėtų, Panevėžio miesto – bibliotekų vadovai ir atstovai, Utenos švietimo įstaigų ir žiniasklaidos atstovai.

Jubiliejaus paminėjimas baigėsi skambiu akordu – susirinkusiems nuotaikingą koncertą dovanojo Lietuvos nacionalinės filharmonijos valstybinis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kvartetas.

ĮTEIKTAS MĖNULIO BŪGNAS

Prieš pat šventes Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešąją biblioteką aplankė Biržų Rotary klubo nariai ir įteikė bibliotekai dar vieną ypatingą dovaną – Mėnulio būgną. Jis bus naudojamas Vaikų literatūros skyriuje įkurtoje kūrybos ir poilsio erdvėje „Tavo–mano pasaulis“ vykdomų užsiėmimų metu.

Mėnulio būgnas – priemonė sensorinių užsiėmimų galimybėms didinti. Tai garsų terapijoje naudojamas instrumentas, kuris padeda ne tik išgirsti, bet ir patirti garsą. Mėnulio būgno mušimas suteikia individualią harmoniją: padeda vaikams išreikšti savo emocijas ir

išmokyti jas valdyti. Biržų Rotary klubas ir jų draugai iš Čikagos Rotary klubo 2019 m. šią erdvę papildė interaktyvia įranga. Rotary dovana tuomet kainavo daugiau nei 12 tūkstančių eurų.

Esame dėkingi visiems klubo nariams! Jūsų pagalba, parama mums be galo svarbi.

Biržų rajono savivaldybės
Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos kolektyvas

RIMANTĖ ŠALAŠEVIČIŪTĖ: „DĖL REFORMOS KYLA DAUG KLAUSIMŲ“

Apie sveikatos priežiūros įstaigų pertvarką, gydymo paslaugų teikimą per pandemiją, pokyčius socialinių paslaugų srityje kalbamės su Seimo Sveikatos reikalų komiteto ir Psichikos sveikatos pakomito nare Rimante Šalaševičiute.

Prasideda 2022-ieji metai – savivaldybininkams tai net kelių reformų metai. Viena jų – sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarka. Jos tikslas – padidinti sveikatos priežiūros kokybę, bet savivaldybėms kyla abejonių, ar nenukens priešingai. Ką manote apie sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką?

Seimo Sveikatos reikalų komitete mums buvo pristatytos sveikatos reformos metmenys. Mums, šio komiteto nariams, be abejo, labai svarbu ir labai rūpi, kokių tikslų siekiama įgyvendinant. Neramu, nes dalis pristatytų reformos metmenų nuostatų mums kelia rimtų abejonių. Pirmiausia neramu, ar tikrai ši numatoma reforma parengta pagrįstai, ar planuojamos išleisti lėšos (apie 800 mln. eurų) iš tiesų pagerins sveikatos sistemą, kaip tai deklaruoja reformos sumanytojai. Apie kylančias abejones ne kartą teko kalbėtis ne tik su kolegomis, Sveikatos reikalų komiteto nariais, dėl kai kurių numatomų sprendimų nuogąstauja medikai, savivaldybių merai, savivaldybių administracijų atstovai.

Žinoma, turiu pripažinti, kad pristatytose reformos metmenyse yra ir tikrai sveikintinų ir teigiamų poslinkių. Pavyzdžiui, greitosios medicinos pagalbos (GMP) teikimas. Ši sritis išties problematiška. Pirmiausia, kas dabar krenta į akis, visoje šalyje nėra tolygiai teikiama GMP paslauga: netolygus GMP brigadų skaičius, nepakankamai įvertinti atstumai, kuriuos tenka įveikti GMP brigadoms, netolygus pacientų paskirstymas.

Kitas teigiamas reformos poslinkis – numatomas slaugos ir globos integravimas. Valstybės kontrolė 2021 m. rugsėjo 15 d. pateikė Slaugos ir socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims vertinimo ataskaitą, iš kurios matyti, kad senyvo amžiaus asmenims teikiama daug paslaugų, bet jos nepilnos apimties. Pacientai gauna tik sveikatos priežiūrą. Tam skiriama daug lėšų, bet pasiekama mažai pokyčių. Tai, kad šias sritis kuravo dvi skirtingos – Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, lėmė būtinybę šias paslaugas apjungti į vieną bendrą sistemą.

Tai, kas pagal sveikatos sistemos reformą numatoma padaryti didžiuosiuose šalies miestuose, atrodo lyg ir gerai. Tačiau rimtų abejonių kelia uostamiestyje atsirandanti padėtis dėl stacionaraus gydymo įstaigų. Seimas 2021 m. gruodžio 23 d. priėmė Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 pakeitimo įstatymą. Šis pakeitimas leidžia sujungus Klaipėdos mieste kelias veikiančias ligoninės įsteigti universiteto ligoninę, kurios vienas steigėjų galėtų būti ir

Klaipėdos universitetas. Pagrindinė Sveikatos apsaugos ministerijos reorganizacijos sąlyga yra Klaipėdoje veikiančių ligoninių sujungimas, lyg pats sujungimo faktas sumažintų sergančių žmonių skaičių ar eiles pas gydytoją. Be to, niekas taip ir nepaaiškino, kokie reorganizacijos kaštai, kokią dėl šios pertvarkos naudą gaus pacientas, ir apskritai ar ją gaus, ar įtampos dėl reorganizacijos pagerins medicinos personalo kvalifikaciją, jų darbo sąlygas? Susidaro įspūdis, kad Klaipėdoje stumiamas ligoninių sujungimas yra dirbtinis ir niekuo nepagrįstas, ir tikrai paciento gerovė, jam teikiamų paslaugų kokybė nėra kertinis dalykas.

Kalbant apie grėsmes, kurias galima įžvelgti sveikatos reformos metmenyse, labiausiai neramu dėl regionų gyventojų, dėl rajoninių ligoninių. Aš pasigendu tinkamos analizės, kas ir kodėl vyksta bet kuriame reformos etape. Todėl neturime ir tokių būtinų atsakymų. Esu įsitikinusi, kad tiksliausia būtų numatyti aiškius terminus, iki kada pačios savivaldybės ir jų ligoninės priimtų sprendimus pagal kiekvienos jų esamą realią, o ne įsivaizduojamą ar norimą padėtį. Pertvarkant tinklą turi būti objektyviai atsižvelgiama į realias sąlygas, o ne nuleidžiant sprendimus iš viršaus.

Kitą grėsmę, kurią įžvelgiu, reformos projekte numatytas pirminės sveikatos priežiūros centrų sujungimas su visuomenės sveikatos centrais. Turint omeny jų skirtingas funkcijas, nesu įsitikinusi, kad tai būtų teisingas sprendimas. Įžvelgiu daug abejonių keliančius valdančiųjų užmojus skubiai pertvarkyti institucijas. Vienas tokių pavyzdžių – siūlymas pertvarkyti į vieną kelias labai reikšmingas šiuo pandemijos laikotarpiu įstaigas: Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją bei Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą. Motyvuojama, kad esą dubliuojamos jų vykdomos panašios veiklos. Bet ar tikrai taip yra?

Apskritai, man, turinčiai nemažai patirties šioje srityje, kyla daug klausimų, į kuriuos reformos projektas neatsako, pasigendu motyvuotą argumentų ir užtikrintumo, kad ypač savivaldos srityje reformos procesai galėtų vykti sklandžiai.

Būtent savivaldybininkai ir baiminasi, kad gali būti nelabai lanksčiai pasižiūrėta į esamą situaciją ir sunaikinta tai, kas gerai veikia.

Pritariu savivaldybininkų susirūpinimui. Nors savivaldybių atstovai ir yra linkę reformoms paklusti, tačiau patys pripažįsta – nėra gerai. Baiminuosi, kad nebūtų griebiamasi

skubotumo. Ateina nemažos investicijos, tad šias lėšas būtina racionaliai panaudoti. Nors Sveikatos apsaugos ministerijos komanda, kas labai sveikintina, pristatydama reformos viziją apklė visas savivaldybes, tačiau susidaro įspūdis, kad nebuvo įsiklausyta į pačių savivaldybių lūkesčius, nebuvo išgirstos savivaldybių pozicijos. Sveikatos reikalų komiteto nariai, nuolat iš įvairių savivaldybių sulaukiame laiškų, raštų, iš kurių aiškėja, kad nėra suderintos ministerijos ir kai kurių savivaldybių pozicijos.

Vienas po kito sekantis karantinai, supriešinamas žmonėms sukelia ir psichikos sveikatos sutrikimų, tačiau specialistų pagalba nėra paprastai prieinama. Kas daroma ar planuojama daryti?

Kad ši problema labai aktuali, specialistai ir mes, kai kurie politikai, jau ne kartą kalbėjome, nors, ko gero, jau ateina laikas mušti ir pavojaus varpais.

Apie tai dar praėjusių metų gruodį kalbėjome ir Sveikatos reikalų komiteto Psichikos sveikatos pakomitetyje, kur buvo surengtas Psichikos sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos pokyčių gairių pristatymas. Nerimą kelia situacijos analizė. Per pandemiją daug žmonių patiria depresiją, nerimą, baimę, bei į psichikos sveikatos centrų dažniausiai kreipiamasi tik dėl šizofrenijos ir įvairiausių administracinių pažymų, nors turėtų kreiptis ir dėl atsiradusių anksčiau paminėtų pojūčių.

Šiose gairėse nemažai dėmesio skiriama, kaip turėtų bendradarbiauti psichikos sveikatos centrai su šeimos gydytojų komandomis, teikiama įvairiausių pasiūlymų, kaip vystyti tokį bendradarbiavimą, tačiau aš pirmiausia pasigedau tiesiog esamos būklės analizės, aiškių duomenų. Pavyzdžiui, nėra aišku, kiek psichiatrų dirba 106 psichikos sveikatos centruose, koks yra šių specialistų užimtumas, kaip ir kokia apimtimi galima gauti jų paslaugas. Juk kalbą apie plėtrą ar pokyčius logiška pradėti susiskaiciavus, ką mes turime šiandien, kokie mūsų ištekliai, pirmiausia – žmogiškieji. Žinau atvejų, kai vienas psichiatras dirba keturiuose rajonuose po 0,25 etato. Negi įmanoma taip dirbant teikti kokybiškas specializuotas paslaugas?

Žinoma, turbūt galima pritarti gairių autoriams, kad tikrai trūksta psichikos sveikatos centrų specialistų bendradarbiavimo su šeimos gydytojais. Man regis, dabar, tokiu sudėtingu laikotarpiu, kai pripažįstama, jog būtina plėsti mūsų aptariamą paslaugas, šeimos

>>> Nukelta į 38 p.

PLANUOJANT REFORMĄ BŪTINAS LYGIAVERTIS DIALOGAS

Justė BRIGĖ, Audra ZDRAMIENĖ

„Svarbiausias reformos tikslas – atsakyti į klausimą, kodėl Lietuvoje turint bene daugiausiai gydytojų 100 tūkstančių gyventojų, mūsų išven-giamų hospitalizacijų ir mirčių rodikliai yra tokie prasti“, – kalbėdamas apie planuojamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką ne kartą yra pabrėžęs sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys.

LSA PATEIKĖ VIENINGĄ NUOMONĘ

Iš Sveikatos apsaugos ministerijos ir šalies savivaldybių pranešimų susi-daro įspūdis, kad tiek ministras Arūnas Dulkys, tiek viceministrė Danguolė Jankauskienė yra aplankę didžiąją dalį savivaldybių, susitikę su savival-dybių vadovais, gydytojais ir pristatę planuojamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką.

„Planuojama pertvarka buvo pristatyta ir per kontaktinius, ir per nuoto-linius susitikimus tiek Lietuvos savivaldybių asociacijai (LSA), tiek ir konkre-čioms savivaldybėms. Asociacija rengė savivaldybių atstovų susitikimus, per kuriuos diskutavome apie pertvarkos būtinumą. Iš pradžių prieš šią pertvarką buvo beveik visos savivaldybės. Ir tai suprantama, nes sveikatos apsaugoje jau vyko ne viena reforma. Ministerijos atstovai teigė, kad per-tvarka būtina. Savo teiginį jie grindė tuo, kad Lietuvos sveikatos apsauga ES kontekste labai prastai atrodo: didelis perteklinių mirčių skaičius, šalies, ypač atokesnių nuo centrų rajonų, gyventojai negauna kokybiškų sveika-tos priežiūros paslaugų. Pradėjus labiau gilintis į esminius pertvarkos daly-kus, kai kurios savivaldybės įžvelgė nemažai teigiamų siūlomų reformos dalykų, pradėjo spręsti, ką ir kaip reikėtų keisti. Žinoma, dalis savivaldybių ir toliau šiai reformai nepritarė, tad buvo labai sunku suformuoti visiems daugiau ar mažiau priimtina poziciją“, – apie savivaldybių rengiamą per-tvarką pasakoja LSA patarėja sveikatos klausimais Goda Keso.

Kaip pažymi pašnekovė, sveikatos apsaugos padėtis savivaldybėse nėra vienoda. Rajonuose yra puikiai veikiančių ligoninių, kuriose dirba kvalifikuoti specialistai, kurios geba prisitraukti jaunų gydytojų, bet kai kuriuose rajonuose sveikatos apsauga yra tragiškoje padėtyje, kur beveik visi gydytojai jau pensinio amžiaus, nes nesiseka pritraukti jaunų, kur tei-kiamos paslaugos yra labai prastos kokybės.

„Po diskusijų buvo nuspręsta Sveikatos apsaugos ministerijai siūlyti pirmiausia reformą vykdyti keliuose rajonuose ir tik paskui, kai jau bus aišku, kas pasiteisina, o ką reikia kitaip daryti, pakoreguojant perkelti į kitas savivaldybes. Atrodo, Sveikatos apsaugos ministerija tokį pasiūlymą yra linkusi palaikyti, – sako Goda Keso. – Be to, pertvarka daroma komplek-siškai. Lygiagrečiai peržiūrimas greitosios medicininės pagalbos teikimas, mobilių paslaugų formavimas. LSA dalyvaujant jau vyko keli pasitarimai, kuriuose ieškota būdų, kaip padidinti sveikatos priežiūros paslaugų priei-namumą, aiškinamasi, kaip prieinamumą gali padidinti aktyvesnis kaimy-ninių savivaldybių bendradarbiavimas.“

KLAUSIMAS NĖRA VIENAREIKŠMIS

Kaip teigia LSA Sveikatos reikalų komiteto pirmininko pirmasis pava-duotojas, Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis, sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos klausimas nėra vienareikšmiškas. „Labai skirtingai vertinamos savivaldybės, kurios turi daugiau kaip 21 tūkstantį gyventojų. Pavyzdžiui, Plungės rajono savivaldybėje, kuriai vadovauju, gerokai daugiau nei 30 tūkstančių gyventojų. Mūsų rajono ligoninė teikia paslaugas šalia esančios Rietavo savivaldybės, kuri neturi savo stacionarios gydymo įstaigos, gyventojams. Taigi bendras aptarnaujamų gyventojų skaičius – daugiau kaip 40 tūkstančių, – mintimis apie sveikatos priežiū-ros įstaigų tinklo pertvarką dalijasi Audrius Klišonis. – Peržiūrėję sistemą ir siūlymus, kuriuos teikia Valstybinė ligonių kasa ir Sveikatos apsaugos ministerija, matome, kad yra ir racionalių siūlymų, į kuriuos iš tiesų reikia atsižvelgti. Yra galimybė peržiūrėti ir optimizuoti tinklą, tačiau kai kurie

siūlymai mums kelia nerimą. Aptarnauti daugiau nei 40 tūkstančių gyventojų ir neturėti chirurgijos skyriaus, neturėti rea-nimacijos ir intensyvios terapijos skyrių? Tokia padėtis išties būtų nenormali!

Kaip ir visos savivaldybės, esame parengę planą ir pateikę jį iki 2021 metų gruodžio 10 d. Pasitarimuose, kuriuos turėjome su SAM, radome bendrą kalbą, kad galėtume savivaldybėje turėti optimalų sveikatos priežiūros pas-laugų paketą.

Kas džiugina planuojant tinklo pertvarką? Tai, kad pirminiame sveika-tos priežiūros lygyje suteikiamos didesnės galimybės. Plungės ligoninė dalyvaus pirminiame lygyje dėl slaugos namuose tarnybos didinimo. Tikimės, kad tam bus skirta pakankamai lėšų, nes slaugos paslaugų poreikis rajonuose išties didelis. Turėsime papildomas paslaugas, kurių anksčiau neturėjome: paliatyvią slaugą, paliatyvią ambulatorinę slaugą. Šios paslaugos labai reikalingos, nes gyventojai sensta, žmonių gyvenimo trukmė ilgėja, todėl tokių paslaugų visuomenei labai reikia“.

„Norėtųsi, kad inicijavus sveikatos tinklo pertvarką kalbėtume ne tik apie jos sukeltą negatyvą, bet ir apie pozityvą, nes tai veikia ir taip vadinamą investicinę aplinką į sveikatos apsaugą. Jeigu kalbama, kad regioninėse ir rajoninėse ligoninėse bus siaurinamas paslaugų pake-tas, uždarami skyriai, be galo sudėtinga prikalbinti jaunus specialistus, kuriuos ruošia Lietuvos universitetai ir kolegijos, nuolatiniam ilgesniui darbui savivaldybės ligoninėje. Manau, kad pertvarkos iniciatoriai dėl kiekvienos pozicijos turėtų kalbėtis ir tartis su konkrečia savivaldybe, nes savivaldybės yra gydymo įstaigų steigėjos.

Ar pertvarka pagerins sveikatos paslaugų kokybę? Manome, kad Plungės rajono gyventojų padėtis neturėtų nukentėti. Daug dėmesio ski-riame, kad ligoninės skubios pagalbos-priėmimo skyriai būtų pertvarkyti.

Esame linkę dalyvauti pertvarkoje, turime minčių ir idėjų, tikimės, kad bendru darbu – tiek SAM, tiek savivaldybės, tiek Valstybinės ligonių kasos, Seimo – permainos bus teigiamos, jei joms bus pasiruošta įsiklausius į visas puses.“

PATEIKTI SAVIVALDYBIŲ SIŪLYMAI

Kaip teigia LSA patarėja sveikatos klausimais Goda Keso, po diskusijų ir Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktos informacijos buvo apsispręsta, kad šalies sveikatos sistemai būtini tam tikri pokyčiai, kurie pagerintų paslaugų kokybę, prieinamumą ir gebėjimą prisitaikyti prie naujausių visuomenei kylančių iššūkių ir kad teisės gauti prieinamas ir kokybiškas sveikatos paslaugas turi būti užtikrintos visiems Lietuvos gyventojams nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos.

LSA valdybos parengtame ir Vyriausybei bei Sveikatos apsaugos ministerijai pateiktame nutarime dėmesys atkreipiamas į tai, kad regionų ekonominės ir socialinės atskirties mažinimas yra vienas pagrindinių naci-onalinių tikslų, kurį įgyvendinti galima tik sukuriant patrauklią viešųjų pas-laugų tinklą ir taip pritraukiant į regionus jaunus specialistus bei jų šeimas. LSA valdyba akcentuoja, kad sveikatos sistemos reforma turi būti planuo-jama vykstant lygiaverčiam dialogui tarp centrinės ir vietos valdžijų, o savi-valdybės neturi būti verčiamos rinktis tarp finansinių paskatų ir galimybės suteikti gyventojams kuo daugiau sveikatos priežiūros paslaugų vietoje.

Įvertinusi esamą sveikatos apsaugos padėtį ir pokyčių svarbą, o tuo pačiu apsaugant savivaldą nuo sprendimų iš viršaus nuleidimo, LSA val-dyba Sveikatos apsaugos ministerijai teikė siūlymą.

Ar bus atsižvelgta į LSA ir savivaldybių siūlymus, parodys laikas. Ir negalima nepritarti Radviliškio rajono mero Vytauto Simelio žodžiams, kad pertvarka turėtų būti vykdoma lanksčiai, o ne pagal vieną modelį, kad nebūtų sunaikinta to, kas rajonuose puikiai veikia.

Plungės rajono meras Audrius Klišonis: klausimas nėra vienareikšmiškas.

Savivaldybė ėmėsi iniciatyvų pritraukti jaunas šeimas. Atnaujinami vaikų darželiai ir mokyklos.

DARBINGI METAI ATNEŠĖ DAUGIAU OPTIMIZMO

Lolita KAMINSKIENĖ

„Koronavirusas daug ką pakeitė mūsų gyvenime, bet darbų nesumažino. 2021-ieji Utenos rajono savivaldybei buvo darbingi ir sėkmingi, nestokoję pokyčių, pasirinkimų, iniciatyvų ir atnešę daugiau optimizmo, – sako Utenos rajono meras Alvydas Katinas. – Pandemija iš dalies turėjo įtakos savivaldybės biudžeto pajamų surinkimui. Pirmą pusmetį biudžeto pajamų surinkimas nebuvo įvykdytas, trečiame ketvirtyje viskas ėjosi pagal planą, o ketvirtame pajamų planą įvykdėme ir net viršijome. Kai kurių pajamų rūšis tikslinome, nes biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas ir patalpų nuomą negavo planuotų pajamų dėl pirmą pusmetį galiojusių veiklų apribojimų. Kreditorinio įsiskolinimo padidėjimo nenumatome, taigi, lėšų užsibrėžtiems darbams įgyvendinti pakako.“

DIDĖJO RAJONO PATRAUKLUMAS

„Nuo ko pradėti? Siekiant skatinti verslo plėtrą, Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programai 2021 m. Utenos rajono savivaldybės biudžete buvo skirta 110,9 tūkst. eurų – daugiausia nuo programos pradžios. Finansinės paramos skyrimas sušvelnino COVID-19 pandemijos krizės padarinius ir padėjo smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams išlikti bei išsaugoti darbo vietas. Verslo projektų finan-

savimas prisidėjo prie 41 naujos darbo vietos sukūrimo. Smulkiajam ir vidutiniam verslui bendradarbiauti ir bendrauti tarpusavyje bei plėstis Utenos kūrybinių industrijų centre „Taurapilis“ įkurtas bendradarystės centras „Spiečius“, – metus apžvelgia rajono meras Alvydas Katinas. – Senuosiuose Utenos dvaro rūmuose kuriamas Utenos regioninio atviros prieigos STEAM centras. Jo laboratorijose vyks 7–12 klasių moksleiviams skirtos formaliojo ir neformaliojo ugdymo veiklos. Be to, tik Utenos centre veiks STEAM laboratorijos ikimokyklinio ir pradinio ugdymo vaikams. Dvaro pastatą rekonstruoti ir pritaikyti jį kultūriniam turizmui įgalino tai, kad Utenos rajono savivaldybės pateikta projekto paraiška Ekonomikos ir inovacijų ministerijos skelbtame konkurse pelnė pirmąją vietą.“

Meras pabrėžia, kad skatinant elektromobilių naudojimą, mieste įrengtos 5 elektromobilių įkrovimo stotelės. Iš viso vienu metu galima krauti 10 elektromobilių. „Numatome įrengti dar daugiau stotelių – net 32. Ir ne tik mieste, bet ir rajono seniūnijose. O siekiant „žalio“ miesto statuso iš viso mieste sutvarkyta daugiau kaip 4 km dviračių takų. Apie 2,5 km takų dar planuojame sutvarkyti 2022 metais, – pasakoja meras. – Turistų ir miesto svečių patogumui mieste atsirado du interaktyvūs turizmo

infoterminalai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie lankytinus objektus, vietas, Utenos įdomybes. Infoterminalai pritaikyti naudotis ir žmonėms su judėjimo negalia.“

Mero teigimu, vienas svarbesnių projektų – Utenos užtvankos hidrotechnikos statinių remontas. Užtvanka, pastatyta 1974 metais, sulaukė švelniai variant, solidaus amžiaus. Suprantama, kad pasikeitė tvenkinio hidroįtvarų techninė būklė, užtvankos įrenginiai seno ir dėvėjosi, jų būklei įtakos turėjo ir meteorologiniai reiškiniai. Iš kilo reali grėsmė Utenai atsidurti po vandeniu... Tad siekiant išvengti įrenginio keliamo pavojaus miestui ir aplinkinėms vietovėms, ir pradėtas užtvankos remontas. „Atlikus tai, kas sumanyta, kelis dešimtmečius būsimame ramūs dėl užtvankos saugumo, o sutvarkius tvenkinio prieigas turėsime dar vieną gražią vietą poilsiui ir renginiams“, – pasidžiaugia Alvydas Katinas.

Išskirtinis 2021 m. pasiekimas – atlikta kapinių inventarizacija ir baigtos skaitmeninti visos Utenos rajono kapinės. Informaciją apie palaidotus asmenis gyventojai gali rasti kapinių informacijos skaitmeninimo ir duomenų valdymo sistemoje Cemety.lt.

„Kalbėdami apie socialinę sritį, galime pasidžiaugti, kad mieste buvo įsigytas jau trečiasis

Alvydas KATINAS
Utenos rajono meras

gyvenamasis namas bendruomeniniams vaikų globos namams steigti. Naujausiame name šiuo metu gyvena 3 vaikai. Vaikų dienos centrai įkurti dar dvejose seniūnijose – Utenos ir Kuktiškių. Juos lanko 20 vaikų. Iš viso Utenos rajone jau veikia 11 vaikų dienos centrų, kuriuose socialinė priežiūra teikiama 204 vaikams. Siekiant užtikrinti socialių paslaugų kokybę, 2021 metais sėkmingai akredituota 11 socialinės priežiūros paslaugų, – teigia rajono meras. – Baigiantis metams Utenos rajono savivaldybės taryba patvirtino du svarbius dokumentus – Daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijų tvarkymo tvarkos aprašą, kurio tikslas – skatinti daugiabučių gyventojų suformuoti žemės sklypus aplink savo namus, kad galėtų tas teritorijas eksploatuoti, tvarkyti ir prižiūrėti taip, kaip patys nori, ir Sporto strategiją 2022–2030 metams. Įgyvendinant ją, bus siekiama sudaryti palankias sąlygas plėtoti ir vaikų, ir masinį, ir profesionalų sportą, nuolat skatinti gyventojų fizinį aktyvumą, bus įrengiama nauja ir atnaujinama esama sporto infrastruktūra, skiriama daug dėmesio trenerių kvalifikacijai, aukšto meistriškumo sportininkų ugdymui.“

PLANUOJAMA TERITORIJĄ NAUJOMS INVESTICIJOMS

„Vykdami Utenos pramonės parko steigimo iniciavimą, 2021 metais pakartotinai kreipėmės į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją dėl Utenos pramonės parko ribų nustatymo ir valstybei svarbaus projekto statuso suteikimo. Ministerija informavo, kad iki 2022 metų II ketvirčio planuoja patvirtinti teritoriją, skirtą naujoms investicijoms pritraukti ir esamoms plėsti vystymo iki 2030 metų planą, todėl 2022 metų I ketvirtyje planuoja diskusijas su savivaldybėmis dėl galimų teritorijų vystymo. Tikimės, kad mūsų numatytos teritorijos pateks tarp ministerijos atrinktųjų ir bus galima tikėtis sulaukti asignavimų pramonės parko kūrimui, – apie naujas verslo plėtros galimybes užsimena Alvydas Katinas. – Praėjusiais metais priėmėme kelis sprendimus, kurie leis mums būti regione konkurencingesniais pritraukiant stambias investicijas. Viena iš sprendimų – investuotojams, investuojantiems iš privačių asmenų įsigytuose žemės sklypuose, kurie patenka į pramonės ir sandėliavimo funkcinę zoną pagal Utenos miesto bendrąjį planą ir Utenos rajono savivaldybės bendrajame plane numatytą preliminarą teritoriją pramonės parkui kurti, gali būti teikiamos mokesčių lengvatos 10 mokesčių metų ir išmokama vienkartinė kompensacija už naujų darbo vietų sukūrimą – 1000 eurų už vieną naujai sukurtą ir išlaikytą ne mažiau kaip vienerius metus darbo vietą. Ir dabar vyksta intensyvus bendravimas su galimais investuotojais, kurie linkę investuoti Utenoje ir sukurti kelis šimtus naujų darbų vietų.“

2021 metais investuotojai inicijavo viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu įgy-

vendinti projektą, kuris sukurtų uteniškiams ir regiono gyventojams traukos centrą bei pagerintų savivaldybei priklausančių funkcijų kokybę.

„Tikime, kad 2021 metais atlikti parengiamieji ir pradėti darbai 2022 metais vainikuos apčiuopiamomis investicijomis“, – lūkesčiai pasidalija meras.

PALANKU JAUNOMS ŠEIMOMS KURTIS

Prieš kelerius metus savivaldybė ėmėsi iniciatyvų pritraukti jaunas šeimas kurtis Utenos rajone. Siekiant, kad kuo daugiau jaunų šeimų galėtų pagerinti savo gyvenimo sąlygas įsigyjant pirmąjį gyvenamą būstą, 2019 m. buvo patvirtintas Šeimos stiprinimo tvarkos aprašas. Aprašu tais metais pasinaudojo 4, o 2020 metais – jau 25 Utenos rajono jaunos šeimos. Buvo suteiktos 6 būsto nuomos kompensacijos jaunoms šeimoms, 3 finansinės paskatos jaunai šeimai pirmam būstui įsigyti statant namą, 16 finansinių paskatų jaunai šeimai pirmam būstui įsigyti perkant būstą. Siekiant nediskriminuoti vieno asmens, nes vis daugiau tokių gyventojų teiravosi dėl finansinės paskatos pirmam būstui įsigyti ar statyti, pernai aprašas buvo pakoreguotas. Apraše numatytos ir papildomos subsidijos, išmokos ir kompensacijos jaunoms šeimoms.

2021 m. 2 jaunos šeimos pasinaudotojo būsto nuomos kompensacija, 3 jaunoms šeimoms ir vienam gyvenančiam asmeniui buvo suteikta finansinė paskata pirmojo būsto statybai, 20 jaunų šeimų ir 3 vieni gyvenantys asmenys pasinaudotojo finansine paskata pirmam būstui įsigyti.

„Besikreipiančiųjų buvo daug daugiau nei tikėtasi, nes 2021 metais buvo 2 kartus tikslintas Utenos rajono savivaldybės 2021 metų biudžetas finansinei paskatai pirmam būstui įsigyti. Panaudota 130000 eurų, – teigia Alvydas Katinas. – Šiomet, nors dar tik metų pradžia, Utenos rajono savivaldybės administracija jau yra gavusi 6 prašymus finansinei paskatai jaunai šeimai ar vienam gyvenančiam asmeniui pirmam būstui įsigyti.“

Be to, Utenos rajono gyventojai, nukentėję nuo gaisro ar stichinės nelaimės, Utenos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio mėn. sprendimu gaus didesnes pašalpas – 5544 eurus. Padidintas ir pašalpos dydis, kuris gali būti skiriamas patyrus sunkias traumas, sergantiems onkologinėmis ir kitomis sunkiomis ligomis, – iki 336 eurų.

POKYČIŲ ILGAI LAUKTI NEREIKS

„Numatyta įsigyti 4 elektra varomus žemagrindžius autobusus, kurie kursuos naujais žiediniais maršrutais, pasiekdami didesnę greitį ir dažnumą. Taip pat pagal Darnaus judumo planą numatoma sutvarkyti 21 autobusų stotelę, – 2022-ųjų planais dalijasi meras. – Baigiamas Utenos vaikų lopšelių-darželių „Šaltinėlis“ ir „Pasaka“ modernizavimas.

Įgyvendinus projektus, bus ne tik pagerintos fizinės pastatų savybės, bet ir iš esmės pertvarkyta dalis ugdymui skirtų erdvių, pritaikant jas šiuolaikinių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymui.“

Į pabaigą eina Užpalių dvaro sodybos administratoriaus namo tvarkybos ir remonto darbai. Šis rekonstruotas kultūros paveldo objektas duris plačiai visuomenei atvers 2023 m.

Šiais metais planuojama baigti rengti dar vieną parką – sutvarkyti teritoriją aplink Vyžuonačio ežerą. Taip pat pradėti Rašės parke numatyto pėsčiųjų tako įrengimą palei Rašės upę iki Klovinių užtvankos, kad būtų sudarytos sąlygos tiesiogiai iš miesto gyvenamųjų kvartalų pėsčiomis pasiekti hipodromą, stadioną, kolektyvinius sodus, Vestuvių kalnelį, Klovinių užtvanką.

Prasidės Krašunos progimnazijos stadiono rekonstrukcija (jos kaina – daugiau kaip 1 mln. eurų). Stadione bus įrengta futbolo aikštė su sintetine danga, 100 metrų bėgimo takelis, tribūnos, apšvietimas. Po rekonstrukcijos stadionas atitiks visus FIBA reikalavimus tarptautinės varžybos rengti. Žinoma, jame sportuos ir gimnazistai, ir Utenos rajono bendruomenės nariai.

Svarbus projektas, kurį įgyvendina UAB „Utenos komunalininkas“ – miesto gatvių apšvietimo sistemos modernizavimas. Bus įrengta 250 kWp galios saulės jėgainė, naujos atramos su LED šviestuvais trijose gatvėse, seni šviestuvai (net 484 vnt.) pakeisti į LED šviestuvus septyniolikoje Utenos miesto gatvių, atlikti kiti darbai. Įgyvendintas projektas leis apšvietimo gatvėse energijos sąnaudas sumažinti beveik 40 procentų.

„Kovo mėnesį Utenos rajono savivaldybės tarybai tvirtinti planuojame teikti Utenos rajono turizmo plėtros strategiją 2022–2026 metams, kuria siekiama užtikrinti sėkmingą į rezultatus orientuotą rajono turizmo plėtros veiklą įgyvendinimą bei prisidėti prie konkurencingos rajono ekonomikos plėtros, – sako Utenos rajono meras Alvydas Katinas. – Šiais metais taip pat bus parengta Utenos rajono savivaldybės kultūros politikos strategija 2022–2026 m. bei Kultūros ir meno kūrėjų skatinimo tvarkos aprašas, kuris leis skirti finansinę paramą kultūros ir meno žmonių kūrybinėms idėjoms Utenos rajone įgyvendinti.“

Kalbant apie šiuo metu formuojamą 2022 m. savivaldybės biudžetą, reikia pasakyti, kad biudžeto asignavimai savarankiškoms funkcijoms vykdyti, palyginti su 2021 metų įvykdytu biudžetu, augs apie 16 proc. Bent jau taip planuojame. Žinoma, kad didžiąją augimo dalį sudarys padidėjęs darbo užmokestis, taip pat didėja savivaldybės skiriamos lėšos socialinei paramai ir socialinėms paslaugoms.

Pabaigai – gera žinia: būstų šildymo kaina Utenoje – viena mažiausių Lietuvoje. Stengsimės, kad ji tokia išliktų ir šiais metais.“

ATMINTIS GYVA, NES LIUDIJA

SAUSIO 13-AJAI ATMINTI – PAGARBOS BĖGIMAS 2022

Giedrė NAKUTIENĖ,
Baisogalos gimnazijos mokytoja, šaulė

Baisogalos gimnazijos jaunosios šaulės Dovilė Petraitytė, Karina Pirinauskaitė ir Gabija Petraitytė dalyvavo Vilniuje vykusiame XXX tarptautiniame pagarbos bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtame pagerbti 1991 m. sausio 13 d. žuvusiųjų Lietuvos Laisvės gynėjų atminimą. Bėgimą organizavo Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacija kartu su Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomene.

Pirmą kartą bėgimas buvo surengtas 1992 metais. Devynių kilometrų bėgimo trasa prasidėjo nuo Antakalnio kapinių, kuriose palaidoti Sausio 13-ąją žuvę Lietuvos laisvės gynėjai, ir baigėsi jų žūties vietoje prie Televizijos bokšto. Prieš bėgimą prie Antakalnio kapinių vyko žuvusiųjų pagerbimo ceremonija, padėtos gėlės, uždegtos žvakutės ant žuvusiųjų kapų. Po svečių ir organizatorių sveikinimo žodžių – startas. Ir tūkstančiai bėgikų darniai kolonoje pajudėjo Vilniaus televizijos bokšto link. Bėgimo pabaigoje padėtos gėlės prie Vilniaus televizijos bokšto memorialinės sienos. Šiemet bėgime startavo 4500 dalyvių. Mūsų jaunosios šaulės kartu su Lietuvos šaulių sąjungos dalyviais, Lietuvos kariais ir svečiais iš JAV, Didžiosios Britanijos, Japonijos, Vengrijos, Latvijos, Italijos ir kitų šalių, su visais patriotiškais, geros valios žmonėmis entuziastingai įveikė trasą, buvo apdovanotos atminimo medaliais, pavaišintos arbata ir bandelėmis.

Šis pagarbos bėgimas – vienybės ir bendrystės išraiška. Čia nėra

nugalėtojų ir prizininkų, nes iš tiesų nugalėtojai esame mes visi. Visi ir kiekvienas, kuris myli savo šalį ir gerbia tuos, kurie paaukojo dėl jos savo gyvybę. Deja, nors esame daug ką nuveikę, daug ką pasiekę, bet tai, ką šiandien turime Lietuvoje, yra iššūkis ir išbandymas mums visiems. Po truputį švaistome didelį turtą, Dievo dovaną – VIENYBĘ, kuri yra LAISVOS TAUTOS SAVIJAUTOS PAMATAS. Todėl norisi palinkėti TVIRTYBĖS ir kad mus VIENYTŲ ne tik pagarbos bėgimas, bet ir tarpusavio dvasiniai ryšiai, ir TIKĖJIMAS, nes mūsų žuvusieji NIEKADA neapleidžia mūsų.

>>> *Atkelta iš 34 p.*

gydytojai apsiriboja tik medikamentų išrašymu. Tai turbūt susiję ne tik su kompetencijos specifika, bet ir su informacijos trūkumu.

Akivaizdu, kad ir mano minimų gairių rengėjams pritrūko informacijos. Pavyzdžiui, remiamasi duomenimis, kad 2019 m. išleista 159 tūkst. PSDF eurų psichoterapijos paslaugoms vaikams. O kiek tada psichoterapijai išleista 2020, 2021 metais? Tada, kai imta labai garsiai kalbėti apie karantino pasekmes vaikų, paauglių psichikos sveikatai? Pabrėžiamos psichiatrijos dienos stacionarų veiklos ir paslaugų būtinybė, bet vėlgį duomenys tik už 2019 m. Aiškėja, kad tik 581 vaikų ir paauglių gavo dienos stacionaro paslaugas 2019 m., nors teigiama, kad dienos stacionarai (paslaugos) Vakarų šalyse ir PSO traktuojama kaip modernios, efektyviai veikiančios psichikos sveikatos paslaugų sistemos pagrindas.

Kalbant apie psichikos sveikatos stacionarų akcentus ir problemas, man į akis krito dar viena aktualija – alkoholinių abstinencijų gydymas. Specialistai pabrėžia, kad gerai užsi-rekomendavusi Minesotos programa, deja,

ji yra ne vienodai tolygiai prieinama visiems šalies gyventojams. Taigi nors gairių rengėjai planuoja didinti stacionarinės psichosocialinės reabilitacijos (Minesotos) bei krizių intervencijos stacionarų prieinamumą, tačiau vėlgį lieka neaišku, kaip tai bus daroma.

Kokie socialinių paslaugų pokyčiai?

2021 m. pabaigoje išgirdome apie valdančiųjų planus įgyvendinti ne tik sveikatos reformą. Seimas pritarė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktiems Socialinių paslaugų įstatymo pataisų pakeitimams. Nors socialinės apsaugos ir darbo ministrė teigė, kad šie pakeitimai išplės socialines paslaugas ir pagerins jų kokybę, tačiau kai kurie jų aspektai man, kaip turinčiai patirties šioje srityje, kelia nerimą. Ypač kai pasigendama aiškumo ir atsakymų tiek į socialinės srities specialistų, tiek į savivaldybių atstovų keliamus klausimus.

Kokių grėsmių įžvelgiu? Abejonių kelia valdančiųjų užmojis socialinių darbuotojų trūkumą mažinti ne gerinant darbo sąlygas ar didinant darbo užmokestį, o pasiūlymu darbuotojams reguliariai dalyvauti mokymuose, taip stiprinti profesines kompetencijas.

Siūloma, kad nuo 2022 m. pradžios bus teikiama tik akredituota socialinė priežiūra, bus siūloma nauja socialinių paslaugų sritis – prevencinės socialinės paslaugos, kurias nemokamai galės gauti visi asmenys ir šeimos. Iki šiol socialinės paslaugos buvo nustatomos pagal poreikį, kam jos būtinos. Ar paslaugų išplėtimas bus pakeliamas našta savivaldybėms, nes būtent jos privalo užtikrinti socialinių paslaugų teikimą. Kitas šio klausimo aspektas – kas finansuos galimai gerokai išaugsiančias socialines paslaugas, ar ir čia savivaldybės turės verstis iš savo biudžetų? Ir tikrai ne paskutinis dėjimas – ar pakaks žmogiškųjų išteklių, ar pakaks socialinių darbuotojų?

Taigi tai tik nedidelė abejonių, kylančių dėl valdančiųjų inicijuojamų pertvarkų, dalis. Joms išsisklaidyti nepadeda pozicijos nenoras dalykiškai diskutuoti, keistą nuostabą kelia tendencijos, kai į svarbių, kartais ir būtinų reformų kelią stojama nepasiruošus, neišanalizavus padėties, neišklausius oponentų svairių argumentų.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

ŽVILGSNIS Į MERŲ RINKIMUS

„Amžinas turinio ir formos klausimas arba ar tikrai esame laisvi? Dešiniosios partijos pasisako už laisvą žmogų – tai forma. Dešiniosios partijos užsiima Konstitucijos pataisos dėl tiesioginių merų rinkimų esamo modelio įteisinimo blokavimu. Dešinė nori apriboti visuomeninius komitetus, nes bijo tikrai laisvų ir konkretaus rezultato siekiančių žmonių. Savivalda pernelyg sujudėjo ir pernelyg panoro, kad Lietuva žengtų tikros laisvės ir tikros atsakomybės keliu. Tai turinys. Labiau už žodžius aš vertinu turinį. Turinio viršenybės principas yra įteisintas ir teisėkūroje. Klausimas – mes labiau esame turinio ar formos (tuščių žodžių) šalis? Ar savivaldybių tarybose turi likti vien partijos, o meras renkamas į tarybas išrinktų partinių žmonių?“ – savo Facebook paskyroje svarsto Šiaulių regiono plėtros tarybos pirmininkas, Šiaulių miesto meras Artūras Visockas.

Kaip sukasi savivaldybės gyvenimas, labai daug priklauso nuo lyderio. Tiesioginiai merų rinkimai padėjo sukurti savivaldybėse didesnę ar mažesnę stabilumą, nes susiblokavę tarybos nariai nebegalėjo nuimti mero, deja, Konstitucinis teismas nusprendė, kad tiesioginiai merų rinkimai prieštarauja Konstitucijai. Tačiau Konstitucijos pakeitimai, kuriais būtų įteisinti tiesioginiai merų rinkimai įstrigo Seime. Jūsų manymu, kodėl klausimas dėl tiesioginių mero rinkimų įstrigo? Juk iki savivaldybių tarybų rinkimų liko kiek daugiau nei metai.

Konstitucijos pataisos projektas Seimui buvo pateiktas 2021 m. spalio mėnesio 12 dieną. Po dešimties dienų Seimo nariai privėlė pirmą kartą balsuoti už šią pataisą, bet kažkodėl nebalsavo. Lapkričio mėnesį jau buvo įvesta nepaprastoji padėtis, kuri nebeleidžia balsuoti dėl Konstitucijos pakeitimo. Taigi dėl šių pakeitimų atsirado manipuliacijų.

Apklausa rodo, kad 80 proc. Lietuvos gyventojų yra už tiesioginius merų rinkimus. Seimui apsispręsti šiuo klausimu yra labai

paprasta. Jie turėtų priimti tai, už ką pasisako didžioji Lietuvos gyventojų dalis ir už ką vienbalsiai pasisako Lietuvos savivaldybių asociacija.

Atrodo, taip paprasta: priimkite sprendimą, kokio nori gyventojai, ir pelnykite žmonių palankumą. Kodėl dešinieji nenori pelnyti Lietuvos gyventojų palankumo, nežinau. Man tai yra mįslė. Gal taip elgiamasi dėl to, kad savivalda sutvirtėja ir centrinei valdžiai, nori ji to ar nenori, atsiranda būtinybė dirbti? Galbūt jie ir toliau nenori dirbti, kaip nėra dirbama iki šiol?

Mano manymu, centrinė valdžia niekada nedirbo ir niekada neišnaudojo savo potencialo tokia apimtimi, kokia turėtų būti. Jų darbą galėčiau vertinti 3–4 balais iš dešimties. Matau labai lėtus ir vargingus centriniame valdžioje vykstančius procesus, savivalda yra daug judresnė.

Jeigu atsirastų stipresnių žmonių savivaldoje, o jų jau atsiranda, jie pakiltų į centrinę valdžią – Seimą ir Vyriausybę bei ministerijas. Ir, be abejo, jie pradėtų kažką judinti, o tų judintojų, matyt, ir nereikia, nes tada reikės dirbti. O kam dirbti, jei alga tokia pati, kaip ir nepernelyg dirbant. Dėl to ir kiurksome.

Ar Lietuva turi potencialo? Be jokios abejonės taip.

Tai vis tikėtės, kad Konstitucijos pataisa bus priimta?

Tikiuosi, nes jei pataisa nebus priimta, valdančioji dauguma bus patys judžiausi žmonės, kokie buvo Lietuvos istorijoje per pastaruosius du šimtus metų. Kai pasimatė, kad savivalda gali vystytis ir gali būti aktyvi, jie padarytų ne ką kitą, kaip užmestų savivaldai kilpą ant kaklo ir ją užsmaugtų. Ir tai jie padarytų tyčia.

Taigi abejoju, kad jie išdrįstų būti tais judžiausiais žmonėmis, nes tai būtų tokio lygio sprendimas, po kurio jie jį sapnuotų iki gyvenimo pabaigos kaip didžiausią košmarą.

Tačiau Seime atsiranda manančių, kad tiesiogiai išrinktus merus reikėtų įsprausti į gan didelius suvaržymus.

Tačiau 80 proc. Lietuvos gyventojų, pasisakydami už tiesioginius merų rinkimus, pasisako ir už tokią mero instituciją, kokia yra dabar, nes kitokio mero tiesiog nėra. Vadinas, Seimas neturi kitokios išeities, kaip tik atlikti savo pareigą, kurios prašo didžioji Lietuvos gyventojų dalis. Seimo nariai, dėdami ranką ant Konstitucijos, pasižadėjo vykdyti įstatymus, gerbti žmones ir jų valią. Tegul įvykdo savo pažadą. Jų kalbos, kad meras turėtų būti toks ar anoks, viso labo yra tik gudravimas, siekiant eliminuoti dabartinę savivaldos sistemą.

Sprendžiant tiesioginių merų rinkimų klausimą, Seimą galiu vertinti tik 1–2 balais iš dešimties. Tiesioginiai mero rinkimai siejasi su savivaldos gyvybingumu. Jei savivalda bus gyva, bus gyva ir Lietuva. Jei savivalda bus užsmaugta, bus užsmaugta ir visa Lietuva.

Šiauliai yra principų miestas. Mums ypač svarbus teisės viršenybės principas, todėl man liūdna matyti, kaip tai pamina Seimas ir Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen. Svarbiausias Seimo darbas – leisti savivaldai gyventi ir kvėpuoti plačia krūtine. Jie turi įteisinti gerai veikiančią savivaldos modelį. Jei jie to nepadarys, jie bus juodieji velniai, sustabdę Lietuvos vystymąsi.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Turite savo viešąją tribūną, pozityvių žinių leidinį „Savivaldybių žinios“. Stiprinkime jį kartu.

Savivaldybių tarybų narių, darbuotojų, seniūnijų ir bendruomenių apklausa parodė, kad leidinys jiems reikalingas ir yra laukiamas. Dalis savivaldybių užsako leidinį visiems tarybų nariams, skyriams, bibliotekoms ir seniūnijoms.

2022 m. leidinio su priedais prenumeratos mėnesio kaina – 4,00 eurai, metams – 48,00 eurai.

SŽ elektroninę versiją galima prenumeruoti redakcijoje.

Elektroninės versijos (PDF formatu) mėnesio komplekto kaina 3,00 eurai, metams – 36,00 eurai.

„Savivaldybių žinias“ galima užsisakyti pašte. Leidinio indeksas 0262.

Teirautis tel. 8685 39454, 8685 39452, el. paštas info@savzinios.lt.

ALYTUS – LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ 2022

„Mano pats didžiausias noras, kad šis išdidžiai skambantis titulas nebūtų tik gražus pavadinimas. Labai norėčiau, kad kultūra iš tikrųjų sujungtų žmones. Kad tarp mūsų nebeliktų baimių, nepasitikėjimo, pavydo ir pykčio“, – „Alytus 2022“ atidarymo šventėje sakė Alytaus miesto meras Nerijus Cesiulis.

Prieš Naujuosius metus Alytus – Lietuvos kultūros sostinė 2022 (ALKS) organizatoriai pristatė naują reklaminių kampaniją KULTŪRA SUJUNGIA, kviečiančią į save, į aplinką, į kultūrą pažvelgti šiek tiek kitu kampu. Organizatorių teigimu, turbūt kiekvienas, mieste pamatęs naujus plakatus, pristatančius Alytų kaip Lietuvos kultūros sostinę, pajuto skirtingus dalykus, juos įvairiai vertino. Pagrindinė žinia, kuri siunčiama šia reklamine kampanija – KULTŪRA SUJUNGIA. Kultūra sujungia iš pažiūros visai skirtingus žmones, skirtingas kartas, veiklą, skirtingas profesijas, erdves ar laikmečius.

Šiai idėjai perteikti pasirinktos šešios skirtingos jungčių kryptys – teatro, dailės, šokio, knygų, istorijos ir muzikos. „Pavyzdžiui, TEATRAS SUJUNGIA jungiančiu simboliu tapo kaukė, kuri yra neatsiejama ir teatro, ir medicinos darbuotojų darbo dalis. Juolab, šiandieniniame kontekste tapusi ir kiekvieno iš mūsų kasdienybė“, – sako „Alytus 2022“ komunikacijos koordinatore Agnė Grigaliūnaitė. Anot jos, visgi svarbiausiu KULTŪRA SUJUNGIA reklaminėje kampanijoje išlieka visa jungiantis žmogus. Taip išlaikoma „Alytus – Lietuvos kultūros sostinė 2022“ idėja: žmogus – visų kultūrinių tiltų pagrindas.

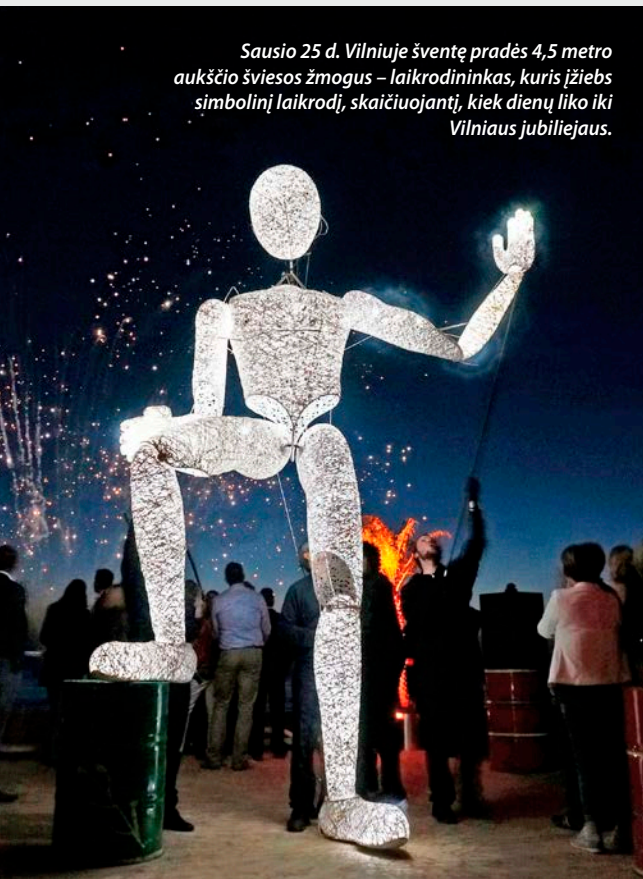
Įspūdingu šokio, muzikos, šviesų ir projekcijų reginiu „tilte“ Alytus pradėjo Lietuvos kultūros sostinės metus.

Organizatoriai kviečia prisidėti KIEKVIENĄ ir kurti tiltus drauge – tapti projekto rėmėjais, savanoriais ir siūlyti savo idėjas. Tai galite padaryti apsilankę www.alytus2022.lt, kur rasite visą informaciją apie projektą, jo platformas ir „Alytus 2022“ staigmenas. Jausti, kuo pulsuoja ALKS 2022, galite ir sekdami naujienas feisbuke „Alytus – Lietuvos kultūros sostinė 2022“ ir instagrame „Alytus 2022“. Laukia įdomūs ir svarbūs mūsų miestui metai – įsitrauk ir TU!

Parengta pagal „Alytus 2022“ inf.

Sausio 25 d. Vilniuje šventę pradės 4,5 metro aukščio šviesos žmogus – laikrodininkas, kuris žiėbs simbolinį laikrodį, skaičiuojantį, kiek dienų liko iki Vilniaus jubiliejaus.

VILNIAUS 700-OJO JUBILIEJAUS PRADEDAME LAUKTI NUO SAUSIO 25 D.

Iki sostinės jubiliejaus likus lygiai metams, Vilniuje bus įžiebtas simbolinis laikrodis, skaičiuojantis dienas iki 700-ojo Vilniaus jubiliejaus. Visos šalies šventę – Lietuvos sostinės 700-ąjį jubiliejų – minėsime kitais metais, tačiau ir šiemet sostinės gimtadieniui netruks spalvų.

Vilniaus 699-ojo gimtadienio šventė truks net kelias dienas. Nušvis Vilniaus senamiesčio gatvės, skverai ir kiemeliai – vyks Vilniaus šviesų festivalis. Tris vakarus vilniečius ir miesto svečius stebins išskirtinis naktinis oro balionų, ugnies, muzikos ir šviesų šou „Vilnius: 700 metų jaunas. Legenda“, o mėgstantys nuotykius turės galimybę dalyvauti orientaciniame žaidime „Vilnius 700 legenda: apšilk kojas“. Visi gimtadieniui skirti renginiai – nemokami, tačiau, siekiant saugumo reikalavimų, jų dalyvių skaičius gali būti ribojamas.

Lietuvos sostinei šviesos linkėjimai

mus kurs Australijos, Kanados, Ispanijos, Nyderlandų, Prancūzijos ir Lietuvos kūrėjai.

Gimtadienio proga Vilniuje bus ir daugiau pramogų ir staigmenų, kurias vilniečiams ir miesto svečiams ruošia partneriai, visas naujienas kviečiame sekti puslapyje – www.700vilnius.lt

Ilgalaikį projektą „Vilnius 700“ inicijavo Vilniaus miesto savivaldybė, programos kuravimas patikėtas Vilniaus turizmo ir verslo plėtros agentūrai „Go Vilnius“. Kelis metus organizuojama šventė kuriama partnerystės principu. Lietuvos sostinės jubiliejus – tai nacionalinė šventė, kuri suteikia progą dar kartą priminti apie save pasauliui, didinti tiek šalies, tiek mūsų miesto žinomumą, auginti Lietuvai turistų skaičių. Labai norisi tikėti, kad kitais metais jubiliejaus nevaržys pandeminiai ribojimai ir Vilniaus gimtadienį galėsime švęsti su daugiau svečių iš užsienio“, – sako Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.